The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērins, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, OCTOBER 17, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

83./516. n-rs TREŠDIEN, 1956. G. 17. OKTOBRĪ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērīņš — 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

Kremlis izjauc Suecas kanāļa internacionālizēšanu

JAPĀNAS MINISTRU PREZIDENTS IERADIES MASKAVĀ

Lai gan vispārējais salu jautājums pašreizējās Japānas un Padomju Savienības miera sarunās neietelp, Japānas ministru prezidents cer, ka viņam izdosies atgūt Sikotanas salu un Habomaju salu grupu.

M a s k a v ā. Šī gada oktobrī Maskavā sākās Japānas un Padomju Savienības miera sarunu posms. Līdzšinējā Japānas sarunu vedēja, ārlietu ministra Šigemitsu vietā šoreiz Maskavā ieradās pats ministru prezidents Ičiro Hatojama, lai sastaptos ar Pad. Savienības augstākiem valdības pārstāvjiem. Padomju Savienību miera sarunās pārstāv Kremļa krējuma virskārta — Bu.gāņins, Chruščevs un Mikojans — un divi ārlietu ministra vietnieki — Gromiko un Federenko.

Lai gan Japānas ministru prezidenta opozicija ir iespaidīga, viņš tomēr cer, ka miera sarunu rezultātā Japānai izdosies atgūt Sikotanas salu un Habomaju salu grupu, kas tagad atrodas Padomju Savienībs rokās, bet par kurām pēdējā ir likusi saprast, ka Japānai ir cerības šīs salas atgūt, tiklīdz abu valstu starpā tiks atjaunotas formālas diplomātiskās attieksmes. Padomju Savienības īpašumā pašreiz atrodas ne tikai jau minētās Sikotana un Habomaju salas, bet arī vēl vairākas salas Japānas ziemeļos, no kurām lielākās un stratēģiski svarīgākās ir Kuriļu salas. Miera līguma priekšsarunu laikā Japāna un Padomju Savienība nespēja vienoties par kādreizējo Japānas ziemeļu salu nākotni, un tādēļ uz Japānas priekšlikuma pamata nolēma, ka salu liktenis pašreizējās miera sarunās neietilps. Salu jautājums tiks pārrunāts atsevišķā konferencē pēc Japānas un Padomju Savienības miera līguma parakstīšanas.

STAĻINISMA NORIETS UNGĀRIJĀ

REHABILITĒTIE UNGĀRIJAS KOMŪNISTU PARTIJAS BIEDRI ATSVAIDZINĀS PARTIJU AR SAVU DARBU UN IDEJĀM.

V ī n ē . Staļinisms Ungārijā tiek likvidēts ar tādu ātrumu, ziņo Vīnes radio, ka jau tuvākajā laikā sagaidāma pirms vairāk kā gada nežēlastībā kritušā Ungārijas minās savā amatā. Cik zinms, tad nās svā amatā. Cik zināms, tad Nagijs jau tagad uzņemts atpakaļ komūnistu partijā, no kuras viņu padzina Ungārijas komūnistu vadonis Rakoši, kas tagad par prieku Dienvidslavijas prezidentam Tito pats padzīts.

Sakarā ar agrākā ministru prezidenta Nagija atpakaļuzņemšanu komūnistu partijā, partijas oficiozs „Szabad Nep" paskaidro, ka visi tie (komūnistu partijas) biedri, kuri pēdējā laikā izteikuši partijas vadībai nepieņemamas domas un kurus tādēļ partija nosodījuši, tagad rehabilitēti ar partijas centrālkomitejas lēmumu. Cer, ka rehabilitētie partijas biedri atsvaidzinās partiju ne vien ar savu darbu, bet arī ar saviem idejām — nākotnē partijas biedriem drīkstēšot būt pašiem savas idejas . . . Acīmredzot pašreiz Padomju Savienības komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs ir spiests rēķināties ar Dienvidslāvijas prezidenta Tito prasībām pēc lielākas politiskas brīvības satelītvalstis, pēc nacionāla, no Maskavas neatkarīga komūnisma.

Igauņu kuģi zem Panamas karoga

Londonā sanākusi Starptautiskās transporta federācijas (ITF) konference, kurā kā igauņu jūrnieku pārstāvis piedalījās N. Matselovs no Stokholmas. Igauņu jūrnieku apvienība ir federācijas locekle. Konference apsprieda jautājumu, kādi soli sperami pret tiem kuģu īpašniekiem, kuru kuģi peld zem Panamas, Honduras, Liberijas vai citas kādas mazas valsts karoga, lai gan kuģu īpašniekiem ar šīm valstīm nav nekā kopēja. Šiem kuģiem jāmaksā mazāki nodokļi, un tādēļ tie var ņemt mazākas vedmaksas. Igauņu jūrnieku pārstāvis paskaidroja, ka igauņu kuģiem nav iespējams braukt zem savas valsts karoga, un tie spiesti izvēlēties kādas citas valsts karogu. Konference to ievēroja un atzina, ka pret igauņu kuģiem nekādi soļi nav sperami.

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Šai Latvijas Amerikā n-rā lasītāji atradīs paplašinātu sporta nodaļu, kāda līdz turpmākam mūsu laikrakstā parādīsies 3 reizes mēnesī, jo līdzšinējais sporta laikraksts Trimdas Sports pēdējā laikā technisku apstākļu dēļ nevarēja iznākt regulāri. Lai tomēr sporta draugi, īpaši Olimpiskajām spēlēm tuvojoties, nepaliktu bez sava informatīva izdevuma, Latvijas Amerikā izdevēji sadarbībā ar latviešu sporta padomes trimdā nodaļām uzņēmās pieprasījumu pēc sporta nodaļas paplašināšanu Latvijas Amerikā slejās.

DIŽDANCIS BOSTONĀ

TLB deju kopa Dižd ancis pag. nedēļā viesojās pie Bostonas latviešiem, izpelnoties lielu atsaucību. Attēlā: Anna Pūce, Judīte Andersone un Ingrīda Bergholca, par kurām jūsmoja visvairāk. Grāvīša foto

OPERDZIEDONIS JĀNIS NIEDRA PĒDĒJĀ GAITĀ

Ir saulaina un brīnišķīga atvasaras diena 13. oktobrī, un Londonas lapotās ielas apspīd rudens krāsu mirdzums, kad dziedātājam Jānim Niedram jāuzsāk pēdējais savas dzīves ceļojums uz atdusas vietu. Londonas luterāņu baznīca pilna dievlūdzēju, kas atnākuši pavadīt ievērojamo mākslinieku pēdējā gaitā. Altāra telpā atdusas dziedonis, iegrimis rudens ziedu pušķu un vainagu jūrā. Mākslinieks aiziet mūžībā dusā iemīļotajā amata tērpā — frakā, kas viņu uzticīgi pavadījusi viņa mūžkālā gaitās pa Eiropā, tā šeit. Viņa sejā liels miers un pārlaicīgs apmierinātība. Ērģeļu sēru mūziku atskaņo brīvmāksliniece Rita Šēfere, un iedimdas J. Niedras uzticīgā skolnieka māc. O. Pello varenie akcentiem iezīmētās basa dziedājums no Verdi „Rekviēma", kas aizgājējam bija īpaši mīļš.

Māc. V. Šēfers savā svētrunā cildina lielā aizgājēja personību un nopelnus, uzsverot, ka viņš nav piederējis tikai savu tuvinieku šaurajam lokam, ne arī tikai latviešu trimdas saimei, bet gan visai latviešu tautai. Viņš savai Dieva dotai dāvanai — mākslai, bijis uzticīgs līdz galam. Ar lielu pārdzīvojumu atskan mākslinieka kollēģes Hertas Lūses izteiksmīgā balss, dziesmā „Nāc, saldā nāve", kuru Bachs rakstījis pats savām bērēm. Lūgšanu saka māc. Ād. Čops no Toronto I ev. - lut. draudzes, kurus locekļis aizgājējs bija, un ar dziļi izjusti dziedātu „Jūdziet bērus" no kollēģa atvadās Mariss Vētra. Sēru draudze dzied pēdējo korāli un vēl beidzamreiz tuvinieki un draugi skata Jāņa Niedras mūžīgajā mierā dusošo vaigu. Šķirstu no baznīcas iznesot, komp. Tālivaldis Ķeniņš spēlē improvizāciju par latviešu tautas bēdu dziesmu.

Kapsētā māc. Ād. Čops izvadu runai par domu ņem Bībeles vārdus: „Kad saule vairs nebūs tavām dienām par gaismu un mēness par spīdekli tavām naktīm, tad Dievs tas Kungs būs tavai dvēselei par mūžības gaismu". Arī apklusušais dziedonis, saka māc. Čops, visā savā mākslinieka mūžā tiecies pēc šīs mūžības gaismas, kas apspīdējusi viņa mākslu. Apbedīšanu izdarīja māc. V. Šēfers, no aizgājēja atvadās viņa dēls un meita, un citi tuvinieki, kā pēdējos atvadu vārdus teic prof. A. Dreimanis no Londonas latviešu kopas, Liepiņš no Londonas „Daugavas Vanagiem", Indzers no Toronto Pirmās ev. - lut. draudzes, komp. T. Ķeniņš no latviešu skaņražiem un Sv. Andreja b-cas kora un J. Dzeguze no dubultkvartēta „Kalvis" un „Dainas" kora. Vēl vainagus un ziedu veltes aizgājušam māksliniekam nes pārstāvji no Londonas katoļu kopas, Londonas latviešu kopas dāmu komitejas, Toronto Saimnieciskio darbinieku apvienības, bij. Nac. Operas baletskolas paidagoges E. Ošiņas - Bērziņas, rūpn. uzņēmuma „Allflex", J. Niedras dziedāšanas studijas audzēkņiem un vēl daudz citi J. Niedras draugi un cienītāji. Aizkustinošs brīdis, kad beigās pie atvērtā kapa nostājas aizgājēja tuvākie darba biedri no Nacionālās operas laikiem — Herta Lūse un Mariss Vētra. „Vecā gvarde aiziet, bet Jānis Niedra pastāvēs," saka M. V., tā pasvītrojot to nemirstību, kāda aizgājējam piekrīt ne tikai Nacionālās operas, kur nelaikis nodziedāja no lomām pēdējā izrādei, bet visā mūsu tautas kultūras vēsturē. Ir vēlā pēcpusdienas stunda, kad bērinieki šķiras no kapu kalniņa, kura vareno koku pavēnī tagad atdusēsies lielais latviešu mākslinieks, kurš tik ļoti mīlēja savu dzimto zemi un mieru tagad guvis svešās zemes smiltājā.

Krievi iedzīvojas uz mūsu saiņiem

Zviedru laikraksts „Dagens Nyheter" izpētījis, ka ik mēnešus no Zviedrijas nosūta saiņus uz Baltiju 100.000 zviedru kronu (20.000 dol.) vērtībā. No šīs summas 40.000. kr. ir sūtīto mantu vērtība, bet 60.000 kr. ir sūtīšanas izdevumi un nodokļi, ko saņem Padomju Savienība. No tā redzams, ka mūsu saiņu sūtījumi Padomju Savienībai ir izdevīgs darījums ārzemju valūtas iegūšanai.

IRAKA PASTIPRINA JORDĀNAS ARMIJU

ABU VALSTU SAVSTARPĒJAIS PALĪDZĪBAS LĪGUMS DOD IRAKAI TIESĪBU NOSŪTĪT SAVU KARASPĒKU UZ JORDĀNU

A m m a n ā. Pagājušās nedēļas nogalē Jordānā ieradās viena Irakas armijas brigāde, lai pastiprinātu Jordānas arabu leģionu pieaugošo kara briesmu priekšā no Izraēlas. Tā kā Jordānā sagaidāmas arī vēlēšanas, tad Irakas brigādei būs divējāda nozīme — tā ne tikai dos iespēju lielākām arabu leģiona vienībām tikt pārsviestām uz Izraēlas robežu, bet tā varēs gādāt arī par valsts iekšējo kārtību vēlēšanu laikā.

Sakarā ar Irakas brigādes ieiešanu Jordānā Izraēlas ārlietu ministre iesniedza asu protestu Apvienoto Nāciju Palestīnas pamiera pārraudzības komisijai, apgalvojot, ka šāda arabu rīcība apdraud Izraēlas drošību un otrkārt, ka nav nekādu garantiju, ka pēc vēlēšanām Jordānā Irakas brigāde atkal atvilksies savās robežās.

ŠEPĪLOVA VETO DEBIJA DROŠĪBAS PADOMĒ

Ar 2 pret 9 balsīm noraida Suecas internacionālizēšanu

Pamatojoties uz Suecas kanāla sarunu gaitu Apvienotās Nācijās, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers deklarē, ka „ļoti liela krize ir aiz muguras," bet Šepīlovs pierāda pretējo.

A p v i e n o t ā s N ā c i j ā s N u j o r k ā. Beidzoties privātsarunām Anglijas, Francijas un Ēģiptes ārlietu ministru starpā Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra klātienē pagājušās nedēļas nogalē, ģenerlsekretārs Hammeršilds ar sarunu gaitu iepazīstināja Drošības padomes pārstāvjus. No Hammeršilda vēstījuma secina, ka Ēģipte tuvojas diplomātiskai uzvarai Apvienotajās Nācijās.

Privātsarunu nobeigumā Francijas ārlietu ministrs Pino noturēja īsu preses konferenci, kurā starp citu sacīja, ka Anglijas, Ēģiptes un Francijas ārlietu ministriem izdevies vienoties par sešiem pamatprincipiem, uz kuriem balstīsies tālākās sarunas Suecas kanāļa pārraudzības jautājuma atrisināšanā. Par šiem pamatprincipiem tuvāk izteicās Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds. Pieņemtajos pamatprincipos paredzēts sekojošais:

1. **Brīva un netraucēta navigācija bez izņēmuma visas pasaules kuģiem (šis pants ne ar ko neatšķiras no 1888. gada Konstastinopoles konvencijas).**
2. **Ēģiptes suverēnitātes respektēna.**
3. **Kuģošanai pa kanālī jānotiek neatkarīgi no jebkuras valsts politiskām interesēm.**
4. **Kanāļa lietošanas nodokļus noteiks pēc vienošanās Ēģiptes un kanāļa lietotāju starpā.**
5. **Zināmu daļu no saņemtiem nodokļiem atlicinās kanāļa uzturēšanai un uzlabošanai.**
6. **Gadījumā, ja izceltos nesaskaņas vēl nenokārtoto jautājumu lietā Ēģiptes valdības un Suecas kanāļa sabiedrības starpā, šīs nesaskaņas nokārtos šķīrējtiesa, abām ieinteresētām pusēm apsolot respektēt šķīrējtiesas lēmumu.**

Sakarā ar augšminētiem pamatprincipiem Francijas ārlietu ministrs Pino aizrādīja, ka šie pamatprincipi gan ir teorētiski pieņemti, bet, ka līdz šim vēl nav darīts gandrīz nekas, lai tos īstenotu. Pino neslēpa, ka Anglija un Francija vēl vienmēr par labāko Suecas jautājuma atrisinājumu atzīst kanāļa internacionālizēšanu, jo sevišķi tādēļ, ka Ēģipte vēl līdz šim nav devusi Rietumiem pieņemamas garantijas, ka tā 6 pieņemtos pamatprincipus arī ievēros.

Pēc īsām sarunām divātā Anglijas ārlietu ministrs Lloids un Francijas ārlietu ministrs Pino Drošības padomē izteicās, ka viņi paredzējuši svaru kausos mest ne tikai pieņemtos 6 pamatprincipus, bet arī pirmās Londonas konferences 18 valstu atbalstīto rezolūciju, kā labāko veidu šo 6 pamatprincipu īstenošanai praksē. Tādā gadījumā Ēģipte būtu kanāļa īpašniece, kamēr kanāļa lietotāji būtu īrnieki ar visām īrnieku tiesībām. Ēģipte, protams, par kaut ko tādu vispār negrib ne dzirdēt, un Padomju Savienības ārlietu ministrs Šepīlovs ir licis saprast ka Drošības padomē viņš nepieciešamības gadījumā Ēģiptes nostāju atbalstīs.

Anglijas un Francijas vēlēšanās Drošības padomē no jauna ierosināt Ēģiptei nepieņemamo 18 nāciju Londonas konferencē pieņemto rezolūciju radīja vispārēju izbrīnu Apvienoto Nāciju diplomātu aprindās. Ir pienācis laiks saprast, ka Anglija un Francija nevar piespiest Naseru: ka Rietumu sabiedrotie būs spiesti runāt ar Naseru tieši un galvenos vilcienos būs spiesti piekāpties Ēģiptes prezidenta prasību priekšā. Kādēļ tad tērēt laiku ar nepieņemamiem priekšlikumiem? Vai tad Anglijai un Francijai patiesi ir bailes skatīties acīs nenovēršamam?

Citādi tas nemaz nevarēja notikt

Labi apzinādamies sava stāvokļa bezcerīgumu, Anglijas un Francijas ārlietu ministri pagājušās nedēļas nogalē iesniedza Apvienoto Nāciju Drošības padomei priekšlikumu internacionālizēt Suecas kanāli. Lēmumu par šādu soli Anglijas ārlietu ministrs Lloids un Francijas ārlietu ministrs Pino panāca pēc vairāk kā divu stundu ilgām sarunām ar Sav. Valstu ārlietu ministru Dallesu, kas apsolīja atbalstīt savu sabiedroto plānu. Plāns par Suecas kanāļa internacionālizēšanu tika izstrādāts Londonas pirmajā konferencē, saņemot 18 valstu atbalstu. Ēģipte un Padomju Savienība šim plānam nepievienojas. **Notikušajā nobalsošanā Suecas kanāļa internacionālizēšanas jautājumā Drošības padome neradīja nekādus pārsteigumus. No vienpadsmit balstiesīgām valstīm deviņas nodeva savu balsi par labu Rietumiem un Suecas kanāļa internacionālizēšanai, Dienvidslavija nobalsoja pret, un Padomju Savienības ārlietu ministrs Šepīlovs, kā jau tas bija Ēģiptei solīts, lietu izbeidza, uzliekot savu veto — septiņdesmit astoto padomju veto Drošības padomes pastāvēšanas laikā.**

DR MĀSĒNA APMEKLĒJUMS ČILĒ

Apspiesto Eiropas nāciju delegācija ar Dr. V. Māsēnu priekšgalā 8. oktobrī ieradās Čiles galvas pilsētā Santjago. Nākošā dienā delegātus pieņēma Čiles prezidents Ibaness. Prezidents izrādīja lielu interesi par apspiestām tautām. Delegāti vēl apmeklēja pāvesta nunciju. Čiles delegātu Apvienotās Nācijās un ārlietu ministru. Delegācijai par godu rīkotā lančā tie tikās ar valdības locekļiem, Kongresa locekļiem un senātoriem. Mūsu prasība pēc brīvām vēlēšanām atrada lielu piekrišanu. Par delegātu apmeklējumu plaši ziņoja prese, un radio sniedza interviju ar Dr. Māsēnu.

11. oktobrī delegāti izlidoja uz Panamu un Kubu.

REĀLISMS UN IDEĀLISMS POLĪTIKĀ

Par starptautiskiem līgumiem Hitlers savā grāmatā Mein Kampf saka, ka valstis tos tur tikai tik ilgi, kamēr tām tie izdevīgi. Protams, valsts tur arī tādu līgumu, kas tai izdevīgs, bet neizdevīgu tikai tad, ja nav pietiekamas varas to neievērot, lai no līguma atbrīvotos.

Ēģiptei pašai nebija pietiekamas varas no Suecas kanāļa pārvaldes starptautiskā līguma atbrīvoties, bet ar Padomju Savienības segumu tā Suecas kanāļa internacionālo pārvaldi vismaz pagaidām izbeidza. Staļins arī savā laikā ar Hitlera piekrišanu un līgumu starp šiem diviem diktātoriem, pretēji Padomju Savienības un Baltijas valstu līgumiem, faktiski izbeidza Baltijas valstu neatkarību. Hitlers drīz vien jutās spējīgs savu līgumu ar Staļinu izbeigt—Baltijas valstis okupēja pats. To mēdz saukt par reālu polītiku.

Lielais ideālists prezidents Vilsons, 1. Pasaules karam beidzoties, deklarēja tautu pašnoteikšanās principu. Tā ir ideālisma polītika, bet arī šādas polītikas reālizācijai ir vajadzīga vara, kas agresorus var piespiest palikt pie viņu rijībai neizdevīgiem līgumiem. Šāda vara ir ASV, bet arī šī varenā valsts savu varu Vilsona polītikas reālizēšanai nelieto, kaut gan zināmos apstākļos to var ietot un, ar vislielāko varbūtību, lietos, t. i., ja kāds reālpolītikas apsvērums novedīs pie vispārēja kara pret varmācību. Tad tautu pašnoteikšanās principu atkal reālizēs. Tādēļ, ja Ēģipte nepiekāptos un šī iemesla dēļ sāktos vispārējs karš, tas novestu pie Eiropas apspiesto tautu atbrīvošanas. Arī ASV ideālisms nav tik stiprs, lai šādu vispārēju karu sāktu Vilsona principa reālizēšanai. To sāks tikai tās pašas vecās reālpolītikas ietvarā, kad ASV pašas svarīgās intereses vairs nepieļaus tālāku piekāpšanos pret Padomju Savienību.

Doroteja Tompsone ir tādās domās, ka nekāds ideālisms nevalda ne republikāņu, ne demokratu partijās, ka partiju biedri cīnās tikai par to, kādu labumu viņiem personīgi sagādās vienas vai otras partijas uzvara vēlēšanās, bet ja ir kāds ideālists, kas nemeklē savu labumu, bet stāv par kādu principu, tad tas nemaz nav labs partijas biedrs. Ja tā ir, tad pie kara var novest tikai tādas valsts intereses, kas saskan ar partijas biedru personiskajām interesēm.

Katrā ziņā amerikāņu intereses nav vienādas ar angļu interesēm, un tādēļ, jādomā, Suecas krize karu var izraisīt tikai tad, ja angļi un franči to sāk uz savu roku, bet tas ir tieši tas, ko Dalless visu laiku cenšas novērst. **K. Kampe**

PREZIDENTAM EIZENHAUERAM 66 GADI

14. oktobrī tuvinieku vidū ASV prezidents D. Eizenhauers atzīmēja savu 66. dzimšanas dienu. Torti svinībām gatavojusi prezidenta kundze pēc savas receptes. Prezidenta mazbērni ar nepacietību gaida brīdi, kad varēs nogaršot lielisko cepumu. Pa labi majors Džons Eizenhauers un viņa kundze.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KREMĻA MELI UN LIEKULĪBA PIEAUG

A. VILKS

Politiskie meli un liekulība sarkanajā vergu valstī aizsniegusi robežu, kuru nedrīkst neredzēt komūnisma pretinieki, lai nākotnē vairs neiekļūtu tai viltus miglā, kurā ietinušies komūnistu varas vīri. Ja līdzšinējā komūnisma varas pastāvēšanas laikā padomju oficiālie paskaidrojumi par dzīves un darba apstākļiem, tāpat strādnieku tiesībām un privilēģijām Padomijā bija melīgi, tad pēdējā laikā sarkanie iziet pasaules notikumu forumā ar vēl daudz bezkaunīgākiem un neģēdzīgākiem politiskiem meliem. Par cik tos saredz Rietumi, mēs nezinām, tāpēc mūsu uzdevums ir vienmēr un visur atgādināt to izrīcību, kuras rezultātā sarkanais koloss aprija Baltijas valstis, pirms šīs akcijas, deklarējot, ka „padomju vara neiejauksies Baltijas valstu iekšējās lietās, bet savu okupācijas karaspēku paturēs vienīgi aizsardzībai pret Vācijas iebrukumu“. Šī kailā vardarbība mums vienmēr jāuzsver, nākot saskarē ar brīvajām tautām, to valstsvīriem un presi.

Molotovs, kurš visilgāk noturējās svarīgajā ārlietu komisāra postenī un ar savām ārpolitikas deklarācijām demonstrēja komūnisma viltību pret Baltijas valstīm, nav atstājis tukšumu aiz sevis: viņa vietā bij. Pravdas redaktors Šepilovs min vēl dziļākas pēdas padomju viltus politikā. Mēs nevaram par to klusēt, vislabāk zinādami, kas notika ar mūsu valsti un brīvību un kādos nolūkos šis melu lapas redaktors padziļina savu priekšgājēja pasaules ārdītāja darbu. Ar kādu cinismu, bezkaunību un liekulību šis padomju varas vīrs stājas Rietumu priekšā, apliecina gadījums Indijas sūtniecības rīkotajā pieņemšanā par godu jaunajam padomju ārlietu ministram. Rietumu žurnālistiem, kas meklē taisnību, Šepilovs, sakarā ar Suecas krizi, izteicās: „Padomju Savienība visvairāk pētī Suecas krizes faktorus, lai atrastu un lepnumi stāvokli šinī jautājumā. Pēc mūsu principiem mūsu simpatijas vienmēr atrodas to nāciju pusē, kas cīnās par savu brīvību, saimniecisko patstāvību un suverēnitāti“. Liekulības kalngali, lai neteiktu vairāk. Vai Šepilovam būtu padzisis atmiņā gadījums ar Baltijas valstīm un visām pārējām, kas noskirtas ar dzelzs aizkaru? Tik saltu un kailu meli, ka „padomju ie... brīvību“, var dzimt vienīgi komūnistu smadzenēs.

Mēs nezinām, kāda tieši bijusi Rietumu reakcija uz šiem meliem un liekulību, bet redzam, ka politiskās sarunas ar sarkaniem gangsteriem turpinās pilnā jaudā. Tādēļ nav jābrīnās, ja trimdinieku noskaņojumā sāk iezagties skepse par to, vai jebkad viņu brīvība pieredzēs augšāmcelšanos, ja diendienā jādzird politiskā tirgus kņada ar varā pieaugošo komūnisma valsti. Bet tas nav vēl viss. Biedrs Šepilovs, kuru Rietumi ieskata par labu runātāju, vēl vairāk padziļina padomju melu politiku. Šīs dienās viņš atkal apliecina, ka Suecas krizes atrisināšanā padomju valsts ir „pret jebkādu varas politiku“. Šepilovs apzinīgi aizmirst visus tos varas aktus, ar kādiem komūnisti sagrāba varu savās rokās, bet vēlākos gados ar šo pašu varu un viltu iznīcināja daudzas suverēnas tautas.

Mēs neesam tik naivi, lai neredzētu, ka aiz Ēģiptes piramidām nostājies sarkanais lācis, viezdams garu, asiņainu ēnu pārī arabu zemēm. Tāpat tas bija Baltijas valstīs, kad mūsu „aizstāvja lomā“ pret fašistisko Vāciju nostājās Padomju Savienība, deklarēdama, ka „tās nolūks ir uztvert un atvairīt vācu iebrukumu Baltijas valstīs, bet ne iznīcināt šo valstu suverēnitāti“. Jau sācies otrais gadu desmits, kopš cēlos nospiests vācu drauds, bet Padomju Savienība joprojām stāv „nomodā par Baltijas valstu suverenitāti“, iznīcinādama šais zemēs visu, kas kādreiz liecināja par šo valstu brīvību un saimniecisko labklājību.

Tautiešu katls vārās, iznīcinādams tiesības un taisnību. Krievu pavārs ik pa laikam tajā iebeŗ pa melu, liekulības un viltus piparam, padarīdams viru aizvien sīvāku, lai pretspēlētāji nomocītos ar katla iztukšošanu. Mēs vēl nezinām, cik tālu komūnistu melība saegsies nākamajos gados, bet ka viņu liekulība un nekaunība pieaugs, par to šaubu nav.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM
AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont, Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Atbilstošākais padzēriens tiem atspirdzinājumiem, ko jūs lietojāt savā dzimtenē . . .
Wilson's
SINCE 18..
COCA
ORANGE
CREAM SODA
GINGER ALE
BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.
ZVANIET TORONTO
WA 1-2151
līdz 7 vakarā darbdienās

DZIESMU SVĒTKU PRIEKŠDARBI RISINĀS VEIKSMĪGI

2. latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja sanāca 10. oktobrī, lai noklausītos prezidija ziņojumu un pieņemtu dziesmu svētku budžetu. Tā kā šī bija otrā rīcības komitejas sēde, kas sasaukta budžeta pieņemšanai, tad tā varēja būt pilntiesīga pie jebkuŗa dalībnieku skaita. Izrādījās, ka šis priekšnoteikums bijis nepieciešams, jo rīcības komitejas locekļi bija ieradušies vēl nepieredzēti mazā skaitā.

Savā ziņojumā prezidija pr-dis E. Krūka nolasīja izplānoto svētku programmu, ko sēdes dalībnieki pēc īsām pārrunām arī pieņēma kā lietderīgu un praktisku.

Piektdien, 31. maijā jaundarbu koncerts; sestdien, 1. jūnijā no rīta visu koŗu kopmēģinājums, daiļamatnieku skates un gleznu izstādes atklāšana, pēcpusdienā kopkoncerts un vakarā balle Royal York hotelī. Ballei būs rezervēts vesels hoteļa stāvs ar trim zālēm un plašu telpu, kur uzturēties deju starplaikā; svētdien, 2. jūnijā no rīta kultūras rīts ar prof. Spekkes runu un rakstnieku piedalīšanos, pēc tam sporta sacīkstes un svētku noslēgumā teātra izrāde.

Svētku izrādes režisore Alma Mača no šī pienākuma atteikusies; viņas vietā izraudzīts Voldemārs Pukats. Luga izrādei nav vēl izvēlēta.

Tautas tērpu godalgošanas komisijā no rīcības komitejas piedalīsies Biruta Senkēviča. Bez viņas komisijā darbosies vēl 5 speciālisti: tērpu gatavotājs, zīmētājs, rotkalis, valkāšanas speciāliste un mākslinieku pārstāvis, kas konstatēs tērpu vispārējo māksliniecisko vērtību.

Tautietes, kas vēlētos saņemt padomus tautas tērpu gatavošanā, var katrā laikā informēties pie daiļamatnieku savienības pr-ža H. Merca, OX 1-8866.

Pārrunājot kanadiešu goda viesu ielūgšanu, sēdes dalībnieki vienojās, ka būtu aicināms pēc iespējas liels skaits preses pārstāvju un tikai nedaudzi citi goda viesi, piemēram pilsētas galva, Ontario premjērs u. c.

Prezidija sastādīto budžetu, kurā paredzēti ienākumi $13,325 un izdevumi $10,980, sēdes dalībnieki pieņēma negrozītu. Pr-dis E. Krūka vēl paskaidroja, ka paredzētais atlikums tik mazs ir aiz vairākiem iemesliem, pie kam viens no tiem ir ļoti zemās ieejas maksas svētku sarīkojumos. Tāpat paredzētas liels summas izdevumu segšanai koristiem, samaksājot viņiem naktsmītnes, maltītes un dodot brīvu ieeju svētku ballē.

Pieteikušos dziedātāju skaits pašreiz sasniedzis 827.

Dziesmu svētku solo un koŗa dziesmu sacensībā ienākuši vēl daži darbi, kuŗu kopskaits tagad sasniedzis 25, no tiem 11 dziesmas jauktam korim, 7 vīru korim un 7 solo dziesmas, 6 soprānam un 1 baritonam. Domājams, ka turpmāk aploksnes ar 15. septembra pasta zīmogu vairs nepienāks, kāpēc sacensību var atzīt par beigušos.

ZIEDOJUMI

DV Toronto nod. ienākuši sekojoši ziedojumi:

Vasaras akcijas ietvaros — A. Kristapsons $10,00, kopā ar iepr. $116,00.

Ziemassvētku akcijas ietvaros — Ed. Zariņš $3,00, A. Zariņš $1,00, H. Gulbis $1,00, T. Simsons $2,00, J. Treijs $5,00, V. Griķis $10,00, V. Teteris $2,00, kopā $24,00.

Saiņiem uz Sibiriju — Z. T. $6,00.

Ziedojums ar norādījumu — J. Budze $10,00.

Care saiņiem: A. Rudlapa $1,50, E. Stīpnieks $2,00, J.O. Tanbergs $4,00, J. Bernans $4,00, Z. Jegere $4,00, A. Strazdiņš $4,00, kopā ar iepriekšējiem $30,50.

Latvisks paldies atsaucīgajiem ziedotājiem.

DV Toronto nod. un aprūpes komiteja

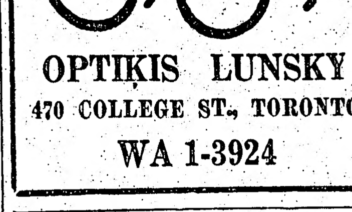
OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Frank Vass B.A
ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

KANADAS IEDZĪVOTĀJI

Indiānis: pirmais lepnais pilsonis

Ir kāds stāsts par kādu Pavalstniecības departamenta ierēdni, kas runāja kādai ļaužu grupai par immigrāciju, un bija lūdzis, lai pieceļas tie klātesošie, kas ir Kanadas immigranti. Daži piecēlušies. Tad viņš lūdzis, lai pieceļas tie, kuŗu vecāki ir bijuši immigranti. Jau daudz vairāk piecēlušies. Tālāk viņš lūdzis piecelties tos, kam vecvecāki bijuši immigranti, un tad gandrīz visi klātesošie bijuši jau piecēlušies kājās. Bet kad viņš pārgājis uz vēl divām vecākām ģenercijām, vairs nebijis neviena, kas būtu palicis sēdot.

Mēs visi esam, viņš pasvītrojis, vai nu immigranti vai arī immigrantu pēcteči.

Patiesi, tikai Kanadas indiāņi un eskimosi ir Kanadas īstie iedzimtie. Un pat šīs divas rases esot cēlušās no tā paša celma kā Āzijas mongoļi, un kaut kad cilvēces aizvēsturē, daudz agrāk par rakstītās vēstures laikiem, viņu senči esot šķērsojuši Bēringa jūras šauruma ledus tiltu starp mūsu laiku Aļasku un Sibiriju, lai kļūtu par Ziemeļamerikas pirmo tautu.

Eskimoss nav indiānis, kaut arī tas var būt ir viņu patāļš radinieks. Eskimosu iedzīvotāju skaits ir zem 10.000, un šīs rases kultūra ir pavisam citāda nekā indiāņiem.

Eskimoss galvenokārt ir mednieks un zvēru ķērājs, kas nemaz nepazīst zemkopību un kas, šķiet, nav spējīgs dzīvot ārpus šiem (citām rasēm) visnelabvēlīgākiem apgabaliem — Kanadas subarktiskiem apgabaliem.

Turpretim indiānis ir ne tikai mednieks, zvēru ķērājs, bet arī lauksaimnieks, mājas iedzīvotājs un karavīrs. Viņš ir administrātors, un viņš ir dzejnieks, jātnieks, ceļotājs un, ja tam dod iespēju, arī zinātnieks. Viņš ir visai lojāls pret savu zemi un savu karalieni. Viņš, citiem vārdiem sakot, ir pirmklasīgs pilsonis un īsts kanadietis.

Kanadas un Sav. Valstu baltos ļaudis apvainoja kā indiāņi, tā paši baltie indiāņu izmantošanā un virskundzībā. Kādreiz šāda kritika bija attaisnojama, bet tā attiecas vairāk uz Savienotajām Valstīm nekā Kanadu.

Kad Sēdošais Bullis, kas vadīja Siuksu karavīrus ASV kavalerijas ģenerāļa Kastera drausmīgajā slaktiņā pie Montānas Litlbighornas 1876. gadā, bija cīņu zaudējis, viņš ar savu grupu iebēga Kanadas territorijā. Sēdošais Bullis bija tās aizsardzības ietekmēts, kuŗu indiāņiem deva „Baltā māte“, t. i. karaliene Viktorija.

Patiesi, britu karaspēkam kopš Vulfa invāzijas 1759. gadā bija ievērojami panākumi pie Kanadas indiāņiem. Briti izlietoja indiāņus kā sabiedrotos pret frančiem un amerikāņiem neatkarības kaŗa laikā un 1812. gada kaŗā.

1763. gada karaliskais dekrets noteica, ka nevienam indiānim viņa zemi nevar atsavināt bez viņa paša un kroņa piekrišanas. Sakarā ar šiem principiem laiku pa laikam noslēdza līgumus ar dažādām indiāņu ciltīm, kad sākās zemes kolonizēšana.

Noteikumos bija paredzēts, ka par atteikšanos no zināmām tiesībām, indiāņiem piešķir rezervātus (t. i. rezervēja zināmas zemes platības) un citus labumus, kā, piemēram, maksājumus skaidrā naudā, rentes, izglītības iespējas un citas priekšrocības. Apmēram pusei Kanadas indiāņu ir formāli līgumi.

Indiāņu pārvalde vadās vienīgi ar indiāņu likumu, ko pirmoreiz pieņēma 1869. gadā, un aizstāja ar jaunu likumu 1951. gadā, kuŗu izstrādāja pēc plašas izmeklēšanas un indiāņu pašu konsultēšanas.

Indiāņi pakļauti Kanadas likumiem, neatkarīgi no tam, vai viņi pastāvīgi dzīvo rezervātos vai ne. Viņi var līgt veikalnieciskus darījumus un sūdzēt un atbildēt tiesā. Bet ja viņi dzīvo rezervātos, viņu nekustamā un personiskā manta ir atbrīvota no nodokļiem. Tie, kas nedzīvo rezervātos, ir tiesīgi piedalīties federālās vēlēšanās. Ja kāds indiānis, kas dzīvo rezervātā, vēlas piedalīties balsošanā, tad viņš zaudē savu privilēģiju būt atbrīvotam no nodokļiem.

Tagad indiāņi ievēl grupu padomes, kas sastāv no virsaiša un padomniekiem, un atgādina kaut ko līdzīgu municipālai pārvaldei. Šīs grupu padomes var izdot savus obligātos noteikumus un tās kontrolē savu fondu un īpašumu pārvaldīšanu un izdevumus.

*

Vai indiāņi ir Kanadas izzūdoša rase? Iedzīvotāju skaita statistika, protams, tā saka. Ir aplēsts, ka tai laikā, kad baltais cilvēks sāka izpētīt šo kontinentu, bijuši kādi 200.000 indiāņu territorijā, kas tagad ir Kanada. Šis iedzīvotāju skaits ir samazinājies sakarā ar baltā vīra iespiešanos medību laukos un cilšu

(Nobeigums 4. lpp.)

KANADĀ
TORONTO

● Laikraksts Globe and Mail savās slejās, rakstot par Kanadas daiļamatnieku ģildes gadskārtējo sapulci, vairākkārt piemin arī Latviešu daiļamatnieku savienības nopelnus, atzīmējot latviešu audumus Kanadas Nacionālajā izstādē un latviešu daiļamatnieku aktīvitāti ģildes pag. darba gadā.

● Lūcija Ozola nesen beigusi neklātienes slimo kopēju kursus un līdz ar diplomu par izcilajām sekmēm ieguvusi rokas pulksteni. Kurss ildzis apmēram 9 mēneši. Tā kā šī neklātienes skola atrodas Filadelfijā, ASV, tad tā dod tiesības slimo kopšanā tikai ASV, bet ne Ontario provincē.

● Gadskārtējais latviešu sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakars notiks svētdien, 21. oktobrī Sv. Andreja baznīcā. To ievadīs ar dievkalpojumu un vecāku padomes dāvinātā karoga iesvētīšanu plkst. 4. Pēc dievkalpojuma baznīcas augšējā zālē Saimniecisko darbinieku apvienība pasniegs ģimnazijai skolas zvanu, audzēkņi sniegs pašu sagatavotus priekšnesumus, deklamācijas, klavieŗu, vijoles solo un ritmo plastikas priekšnesumus. Vakara noslēgumā audzēkņiem paredzētas dejas un rotaļas.

Vakarā piedalīties lūgti visi ģimnazijas draugi un labvēļi.

● Pirmdien, 22. oktobrī, plkst. 7,30 Sv. Andreja baznīcas telpās latviešu sestdienas skolas vecāku sapulce. Darba kārtībā klases pārstāvju vēlēšanas. Plkst. 8 sapulce būs pilntiesīga pie katra dalībnieku skaita.

● 12. oktobrī Jorkas kapos latviešu nodalījumā guldīja korporācijas Tervetijas filistru Rūdolfu Putniņu. Nelaiķi izvadīja māc. A. Lūsis; bez piederīgiem piedalījās arī daudzu organizāciju pārstāvji. Atvadu vārdus, noliekot vainagu, Tervētijas vārdā teica J. Preisbergs, Toronto korporāciju kopas vārdā — O. Breņķis, E. Kraujiņš nolika vainagu Fr. Lettica vārdā. Jēkabsons ar vainagu nesa ardievas no korp. saimes, bet V. Mukts nolika vainagu DV Toronto nodaļas un visu Kanadas Daugavas Vanagu vārdā.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Latviešu Centrālai komitejai Vācijā (21a) Augustdorf bei Detmold ir ziņas no piederīgiem sekojošām personām:

Robertam Dovanam, dz. 1914. g. (it kā Austrālijā), Lūcijai Morei, dz. 1908. g., Evaldam Vilkam, dz. 17. 7. 1916. g., Jānim Limbergam, dz. 13. 10. 1925. g., Petronelijai Pastorai, dz. 1902. g., Staņislavam Pastoram, dz. 1909. g., Olgai Rigastai, dz. 12. 9. 1899. g., Pēterim Mikam, dz 21. 7. 1912.

Krauklim, dz. 28. 12. 1921. g., Oskaram Jankovskim, dz. 9. 10. 1927., Ziedonim Ķepsim, dz. 5. 6. 1926. g., Alfredam Lakševicam, dz. 31. 3. 1923. g., Ādolfam Maziņam, dz. 1921. g., Zentai Ozoliņai, dz. 20.3.1925. g. Zentai Ozoliņai, dz. 20. 3. 192.5 g. Katlakalnā, Eduardam, Adelei, Janinai, Reginai, Jurim un Viktoram Bebrovskiem, Jānim - Rūdolfam Abelem, dz. 9. 9. 1926. g., Zentai - Valijai Simsonei, dz. 22. 3. 1926. g., Žanim Nipartam, dz. 1916. g., Oskaram Sarmam, dz. 13. 8. 1906. g., Leonam Burbulim, dz. 10. 7. 1911. g., Arkadijam Garbacevskim, dz. 21. 6. 1919. g., Jānim Rubenim, dz. 26. 1. 1924. g., Aleksandram Vuciņam, dz. 1905. g., Alfredam Kliederam, dz. 1922. g., Eiženam - Jēkabam Jurevicam, dz. 8. 6. 1904. g., Olgai Drupai, dz. 7. 7. 1905. g., Skaidrītei Krūmiņai, dz. Drupai, dz. 10. 1. 1925. g., Dzidrai, Laimonam, Viesturam - Jānim Drupam, Miķelim Zulgim, dz. 19. 9. 1919. g., Jānim Stepem, dz. 16. 7. 1923. g., Jāzepam Latkovskim, dz 1899. g., Aleksandram Kauliņam, dz. 10. 5. 1923. g., Harijam Birkhānam, apm. 35 g. v., Arvīdam Celmiņam, dz. 10. 10. 1925. g., Erikam Kampem, dz. 17. 9. 00. g., Arnoldam Rudzītim, dz. 2. 12. 1913. g., Ilgvaram Frickausam, dz. 1924. g., Valdonim Frickausam, dz. 1926. g., Benitai Cekulei, Augstam Skujiņam, dz. 26. 6. 1909. g., Elmāram Bauderam, dz. 15. 3. 1924. g., Hariettai Briedei, dz. 1921. g., Ilmāram Briedim, dz. 1921. g., Alfredam - Voldemāram Pīladzim, dz. 17. 4. 1922. g., Vilhelmam Šantelam, dz. 16. 6. 1902. g., Aleksandram Siksnam, dz. 1924. g. (sieva Ludmilla, meita Vija), Jēkabam - Alfredam Grietēnam, dz. 24. 1. 1913. g., Arturam Kaļķim, dz. 21. 4. 1916. g., Aleksandram Zemockinam, dz. 1921. g., Erikam Birzem, dz. 20. 6. 1924. g., Jānim Baumanim, dz. 1911. g. (sieva Lidija un 2 bērni), Ilgai Rupai, dz. Samtiņai, dz. 1916. g. jan., Paulim, Izidora d. Onzkulim, dz. 1912. g. Rīgā, Kārlim Zemītim, dz. 1909./1910. g. Liepājā, Alfredam Sedolam, dz. 15. 3. 1920. g., Lilijai Sigatai, dz. Cērpai, dz. 17. 10. 1902. g., Alitai Šemecki, dz. 1908. g, Ņinai Šemecki, dz. 1911. g., Stasim Sukys, dz. 1906. g. Liepājā, Rūdolfam Līdumam, dz 29. 12. 1912. g., Nikolajam Legzdiņam, dz. apm. 1906. g., Melanijai Lauvai, dz. Sobulei, dz. 17. 3. 1908. g. (vīrs Laimons, bērni — Laima - Eve, vīra māte Anna - Matilde Lauva), Jānim Zīrulim, dz. 7. 9. 1908. g., Kārlim Cinītim, dz. 21. 2. 1911. g., Johanam - Voldemāram Jankēvicam, dz. 19. 7. 1908. g., Lidijai Gorbasenko, dz. apm. 1926. g., Arnoldam - E. Krievam, dz. 24. 8. 1905. g., Visvaldim Baderam, dz. 30. 9. 1924. g.

(Turpinājums sekos)

Sarīkojumu kalendārs Toronto

20. oktobrī Mednieku un makšķernieku sezonas atklāšanas balle.
28. oktobrī pēc dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcas zālē 361 Danforth Ave (ieeja no Hamton Ave.) Austrumu draudzes dāmu komitejas bazārs.
3. novembrī ALT Ņujorkas ansambļa viesizrāde.
9. novembrī TLB TLSK Mārtiņu vakars Columbus zālē.
10. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apv. gada svētki.
24. novembrī dubultkvarteta „Kalvis koncerts Parkdale College.
25. novembrī Zīverta Minchhauzena precības TLB drāmatiskā ansambļa uzvedumā.
31. dec. TLB — TLSpK Jaungada sagaidīšana Columbus zālē.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

27. okt. Mednieku un makšķernieku balle.
17. nov. Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

ST. KATARINĒS

20. oktobrī Mednieku un makšķernieku kluba sezonas atklāšanas balle, 43 Facer st.

NIAGARĀ

10. novembrī Jautrs Mārtiņu vakars ar deju un priekšnesumiem, 233 Hickson St.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

SABIEDRISKA DARBINIEKA GODINĀŠANA

Sakarā ar Latgales sabiedriskā darbinieka un valstsvīra Aloizija Budžes 60 gadu jubileju š. ā. 19. septembrī, viņam par godu tika rīkotas mazas svinības, kurās no Latgaļu izdevniecības kā dāvanu pasniedza žurnāla dzīves komplektu. Žurn. „Dzīves“ numuri bija iesieti ļoti skaistos vākos ar vairākiem Latgales sabiedrisko darbinieku parakstiem.

Minēto dāvanu jubilāram pasniedza 23. septembrī Toronto, viņa dzīves vietā, klāt esot dzejniekam V. Bojāram, skolotājai M. Kuncānai, E. Kuncānam un J. Mozgam. Dzejnieks Mozga šim gadījumam bija speciāli veltījis dzeju, kuru nolasīja M. Kuncāna.

Jubilārs bija no sirds aizkustināts un ar prieka asarām acīs savā atbildes runā pakavējās pie trimdas dzīves un darba; tālāk pie pagātnes atmiņu tekām, kurās jubilārs skaisti cildināja savu mīļo māti un viņas nozīmi visā viņa dzīvē.

Jubilāram patīk brīvo laiku pavadīt ar makšķeri upes vai ezera krastā, lai rastu atpūtu dvēselei, un varētu kavēties pagātnes atmiņu tekās.

Noslēdzot šīs rindiņas, gribas jubilāram novēlēt ilgus gadus un daudz saulainu un gaišu dienu viņa turpmākajā dzīvē un darbā.

M.

LASĪTĀJU vēstules

KUR PALIEK TAUTISKAIS LEPNUMS?

Latvijas Amerikā red.

Ja kāds cilvēks izbeidz savas gaitas šai pasaulē, viss viens, pie kādas tautības tas arī piederētu, nezinu gan gadījumu, ka tas šķirstā tiktu guldīts savas tautas greznajā tērpā, kāds tiek valkāts vienīgi priekа brīžos, vai arī kā tas tagad trimdā pieņemts, lai pievērstu pasaules uzmanību savas tautas ciešanām. Presē pēdējā laikā arvien vairāk parādās uzņēmumi, kad jaunās zemes pavalstniecības pieņemšanas gadījumā trimdinieki sāk uzstāties savos greznajos tautiskos tērpos. Vai jaunas pavalstniecības pieņemšanas gadījums nav vismaz ārēja atteikšanās no savas tautības, tās noliegšana, jaunas dzīves uzsākšana? Vai šāds gadījums nebūtu pielīdzināms bēŗu gadījumam, kad rietumnieku tautas savu aizgājēju tērpj tumšas krāsas drānās? Vai tā tauta, kas grib ietilpināt mūs savā rindā, negrib lepoties ar citu tautu spalvām? Mans priekšlikums citas pavalstniecības pieņemšanas gadījumā būtu — nevis valkāt tautas tērpus, bet formālu šim svinīgajam aktam piemērotu melnu tērpu. Šo jautājumu derētu iztirzāt ne tikai individuāli, bet arī trimdas organizācijām.

Mūsu laikrakstos parādās arī uzņēmumi (iesvētību, kāzu u. c. gadījumos) ar tautiskiem uzvārdiem nelatviskā rakstībā. Viss viens vai tas nu būtu tautiešu nevērības vai „drukas velniņa“ nerātnības dēļ, taču arī šī parādība neatbilst tautiskam lepnumam.

Trimdinieks, Toronto

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.
Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.
Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.
Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.
GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ATCERĒSIMIES tautiešus vergu nometnēs, invalidus, slimos un vecos ļaudis Eiropā, kā arī grūtdieņus šaipus okeanam.
PIEDALĪSIMIES
ZIEMASSVĒTKU AKCIJĀ
DV KV kasiera pasta adrese: Mr. A. Lucis, 123 Huron Street, Toronto, Ontario, Canada.

BEZ ZIEDOJUMU VĀCĒJIEM, ZIEDOJUMUS VAR IEMAKSĀT:

TORONTO: P. Ratnieks, 123 Huron St. (Redakcijas telpās)
HAMILTONĀ: E. Krasts, 109 Bay St.
MONTREĀLĀ: N. Vecziediņš, 3355 Barley St.
LONDONĀ: J. Zviedrāns, 570 Maitland St.
ST. KATERINĀ: J. Gulbis, 21 Patricia St.
NIAGARĀ: J. Celms, 1912 Delaware Ave.
BRAMPTONĀ: J. Ronis, 2 David St.
KIČENERĀ: J. Zommers, 20 William Street, Waterloo.
NORANDĀ: E. Snore, 6-C—Ave.
SADBERIJĀ: Z. Neimanis, 123 Dufferin St.
VINIPEGĀ: J. Staudzs, 668 Toronto St.
VANKUVERĀ: E. Vēršāns, 1944 Adanac St.
ALBERTĀ: E. Delveris, 5011—43 Ave., Red Deer
EDMONTONĀ: R. Vilks, 13311 Dovercourt Ave.
HALIFAKSĀ: A. Silgailis, P.O. Box 436, Sprayfield, N.S.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

SABIEDRISKA DARBINIEKA GODINĀŠANA

Sakarā ar Latgales sabiedriskā darbinieka un valstsvīra Aloizija Budžes 60 gadu jubileju š. ā. 19. septembrī, viņam par godu tika rīkotas mazas svinības, kurās no Latgaļu izdevniecības kā dāvanu pasniedza žurnāla dzīves komplektu. Žurn. „Dzīves" numuri bija iesieti ļoti skaistos vākos ar vairākiem Latgales sabiedrisko darbinieku parakstiem.

Minēto dāvanu jubilāram pasniedza 23. septembrī Toronto, viņa dzīves vietā, klāt esot dzejniekam V. Bojāram, skolotājai M. Kuncānai, E. Kuncānam un J. Mozgam. Dzejnieks Mozga šim gadījumam bija speciāli veltījis dzeju, kuru nolasīja M. Kuncāna.

Jubilārs bija no sirds aizkustināts un ar prieka asarām acīs savā atbildes runā pakavējās pie trimdas dzīves un darba; tālāk pie pagātnes atmiņu tekām, kurās jubilārs skaisti cildināja savu mīļo māti un viņas nozīmi visā viņa dzīvē.

Jubilāram patīk brīvo laiku pavadīt ar makšķeri upes vai ezera krastā, lai rastu atpūtu dvēselei, un varētu kavēties pagātnes atmiņu tekās.

Noslēdzot šīs rindiņas, gribas jubilāram novēlēt ilgus gadus un daudz saulainu un gaišu dienu viņa turpmākajā dzīvē un darbā.

M.

LASITĀJU Vēstules

KUR PALIEK TAUTISKAIS LEPNUMS?

Latvijas Amerikā red.

Ja kāds cilvēks izbeidz savas gaitas šai pasaulē, viss viens, pie kādas tautības tas arī piederētu, nezinu gan gadījumu, ka tas šķirstā tiktu guldīts savas tautas [illegible]

Trimdinieks, Toronto

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave. tel. LE 4-1681.
Dr. P. BARDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7209.
Dr. SILVIJA UZĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-1478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.
Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd, tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.
GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

... iesūtītos manuskriptus saīsināt. ... nezglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ ... marka. ... parakstītajos rakstos izteiktās domas ... redakcijas viedoklim.

... MAKSĀT:
... EGĀ: J. Staudzs, 668 Toronto St.
... UVERĀ: E. Veršāns, 1944 Adanac St.
... NTONĀ: E. Delveris, 5011—13 Ave., Red Deer
... NTONĀ: R. Vilks, 13311 Dovercourt Ave.
... FAKSĀ: A. Silgailis, P.O. Box 136, Suray... N.S.

JAUNATNES AICINĀJUMS

Jaunatnes nedēļas izskaņai

Sakarā ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienības „tradicionālo" jaunatnes nedēļu (1.—7. okt.), kuras šā gada mude, kā zināms, bija: „Latviskā ģimene kā pēdējais priekšpostenis cīņā par latviešu kultūras, valodas un tradiciju saglabāšanu", ALJA's vidējo valstu priekšsēža vietnieks, jaunais rakstnieks Laimonis Streips izsūtījis aicinājumu visiem sabiedriskajiem darbniekiem un tautiešiem:

„Ir zīmīgi, ka ALJA's valde ir pareizi sapratusi to, kas ir svarīgākie faktori mūsu eksistencei trimdā, un arī to, kas ir šīs eksistences galvenais un neaizstājamais sargs: latviskā ģimene. Nav noliedzams, ka tās ģimenes, kas veicina latviešu valodas lietošanu savā vidū un pieturas pie latvietības vispār, audzina latviešus — un garantē to, ka latvieši trimdā necīnās jau iepriekš pazaudētu cīņu. Tas nozīmē arī to, ka rūgti maldās tie, kas ar sarkastisku „nemaldību" paredzēģo, ka tik un tik gadu laikā latviešu trimdā vairs nebūs. Tas ir malds, un trimdas sabiedrība, kam rūp Latvija un latvieši, zināms, cer, ka latviskā ģimene šiem pareģojumiem pateiks īstu un latvisku: nē!

Jaunatnes pulciņu darbībā ir novērots, ka tie jaunieši, kas nāk no šādām latviskām ģimenēm, ir aktīvi un dedzīgi strādātāji. Atbalstīsim un veicināsim latvisko ģimeni; tā ir mūsu pēdējā cerība."

Šajā jaunatnes nedēļas aicinājumā izskanēja lūgums latviešiem trimdā kļūt par biedriem - veicinātājiem. „Mēs atzīstam, ka liels biedru - veicinātāju skaits ALJA'i nodrošina atbalstu un stiprina aizmuguri vecākajā paaudzē . . .

No otras puses, katrs latvietis, kas ALJA'u šādā veidā atbalsta, atbalsta organizāciju, kas katru dienu darbojas latviešu kultūrai, valodai un tradicijām par godu!"

Latvieti, dzirdi savas jaunatnes aicinājumu. Nenovērsies no mums, mēs gribam kļūt par tevis un savas tautas cienīgiem dēliem un meitām. Sniedz roku mums: kļūsti par biedru - veicinātāju! Biedru - veicinātāju kartītes pret $1,00 saņemamas no vietējiem jaunatnes pulciņiem vai arī tieši no ALJA's valdes: P. O. Box 2121, Ann Arbor, Michigan.

Hugo Atoms,
ALJA's informācijas nod. vad.

BOSTONAS ALTA's SKOLA SĀKUSI MĀCĪBAS GADU

Skolotāja Lidija Graudiņa reģistrē 4. grupas skolēnus.
V. Grāvīša foto

DIVI LIELI BUNDZINIEKI . . .

LONDONAS KORESPONDENTA PIEZĪMES

„Pasaku stāstīšanai ir divas neizbēgamas vainas — pasakas pārāk bieži atkārtojas. Tam, kas domā, ka viņam ir dotas dāvanas pasakas stāstīt, ir vajadzīga laba atmiņa un izdoma, vai arī tam bieži jāmaina sabiedrība." Tā pirms vairāk nekā divsimt gadiem rakstīja lielais angļu žurnālists un satiriķis Jonatāns Svifts. Šie dziļdomīgie vārdi būtu bijuši jāievēro pēdējās strādnieku partijas kongresa delegātiem un par visām lietām partijas vadītājam Hju Getskelam. Partijas kongress Blekpūlā, izpriečū vietā, noritēja „vienlīdzības" zīmē: visiem esot jābūt vienlīdzīgiem — vienalga, vai tie ķīnieši, arabi, nēģeri vai pigmeji. Par spīti iesarkanajam sajūsmas šampanietim, kas plūda pāri Hju Gētskela un citu delegātu vienlīdzības pārsātinātām runām, vairāk nekā vienu reizi vien uzpeldēja reālitātes mieles. Šeit atkal pierādījās, ka arī strādnieku partijā, Orvela vārdiem runājot, „viens ir vienlīdzīgāks nekā otrs."

Lielākais notikums laikam bija Aurina Bevana ievēlēšana par partijas mantzini. Šis amats ir tas, kurā Hju Gētskels bija, kad partiju vadīja Etlijs, kas tagad aizgājis pensijā, kļuvis par augstdzimušu lordu un smēķē sēra Vinstona cienīgus cigārus. Bevans ir vārds, kas strādnieku partijai nākošajās vēlēšanās atņems vairāk miljonu balsu, jo kopā ar arodbiedrību vadītāju Kuzinu, tie ir tā sauktā kreisā spārna pārstāvji, un kaut gan Hju Gētskelam ir sarkana neļķe pogcaurumā, viņš pārstāvot labo spārnu, citiem vārdiem, viņš nav vis sarkans, bet gan rozā.

Kad tika paziņoti vēlēšanu rezultāti, konferences zālē sacēlušās tādas ovācijas, kādas pēdējā laikā piedzīvojis tikai mūzikālais klauns Liberače. Aurins Bevans ar ceturtdaļmiljona balsu vairākumu atgriezās pie sociālistiskā ģimenes pavarda. Jājautā tikai, cik ilgi spītīgais un nesavaldīgais Velsas ogļracis spēs sadzīvot mierā ar gludeno advokātu Hjū Gētskelu.

„Hjū, Jūs būsit nākošais Anglijas premjērs! Un Jūs, Neij, spējīgs koloniju sekretārs, kas atrisinās visas problēmas!" Tā savu teātrāli patētisko runu nobeidza darba partijas bijušais koloniju sekretārs Džēms Grifins. Lai cik nevainīgs un cerību pilns ir šīs runas nobeigums, tas norāda, ka partijas labā spārna pārstāvji ir nostājušies aiz Hjū Gētskela un ka tie ar nepatiku uzņēmuši Bevana dziļdomīgo teicienu par to, ka viņš „vēl nav domājis" pārņemt partijas vadību ka par to „vēl par agru spriest." Grifins novilka robežu, cik tālu Bevanam ir atļauts iet — koloniju sekretāra portfelis un ne soli tālāk!

Grifina runa, ne tikai teātriālitātes ziņā, bet arī savā saturā bija viena no konferences labākajām, kaut arī pasakas, tās ir runas, tema atkārtojas atkal un atkal: — Kiprai jādod neatkarība, Kenijai brīvība u. t. t. Pulkveža Nasera izrīcības atrada pilnīgu darba partijas delegātu atbalstu. Grifins gan bija spiests noraidīt priekšlikumu par visu bruņoto vienību atsaukšanu no kolonijām, jo tad „tur varu iegūs minoritāte, un sociālistiskā demokratija beigs eksistēt", tāpat viņš noraidīja Dienvidafrikas izslēgšanu no Apvienotās Karaļvalsts, jo tas izraisītu jaunu „Būru karu".

Nepārtraukti pacēlās balsis, kas prasīja atbruņošanos un obligāta karadienesta atcelšanu. Lēdija Megane Loid Džordža, kas kādreiz bija Liberāļu partijas lielā politiskā cerība — uzaicināja pieņemt rezolūciju — izbeigt atomieroču ražošanu. Armijas dzīvā spēka samazināšanai viņa neveltīja daudz vērības, bet, skatīdamās pāri brillēm un brīdinoši pacēlusi pirkstu, viņa brīdināja no atomieroču posta. Protams, ne ar vienu vārdu netika aizkarts jautājums par to, kādēļ gan „mieru mīlošā" Pad. Savienība negrib atļaut atomkontroli.

Kā jau ziņots, atkal un atkal pacēlās jautājums par vienlīdzību, bet neviens īsteni nevarēja definēt, ko darba partijas vadītāji ar šo saukli īsteni domā. Ja Hju Gētskels vienlīdzību ir izdomājis par jauno saukli savām sociālistiskām pasakām, tad viņam gan vajadzētu atcerēties, ka pašreiz mēs nedzīvojam laikmetā, kad šis vārds sauca Francijas pilsoņus uz barikādēm un lika ripot augstdzimušo galvām, un, ja viņš apjautātos cilvēkam uz ielas, kas ir vienlīdzība, nez vai viņš saņemtu kautcik sakarīgu definīciju.

Apskatīsim, ko tad īsteni darba partijas kongress Blekpūlā izlēma un kāda būs „nākošās Anglijas valdības" politika.

Vienlīdzība — darba partija vēlas sasniegt zināmu vienlīdzību, bet būtu nepareizi domāt, ka tā vēlas pilnīgu vienlīdzību. Izpeļņai un sabiedriskajam stāvoklim jābūt atkarīgam no spējām un darba atbilstīguma.

Nodokļi — noteikti nepieciešamas reformas, bet par šīm reformām pašreiz nav iespējams atklātībā runāt, jo var gadīties, ka konservātīvo valdība tās piesavinās sev.

Ārpolītika — izbeigt zobenu šķindināšanu, dot neatkarību Kiprai, uzturēt draudzīgas attieksmes ar Pad. Savienību, kura ar Boļšoj teātra baleta sūtīšanu uz Londonu pierādījusi savas polītikas miermīlīgumu.

Kolonijas — pēc iespējas ātri dot visām apspiestām tautām brīvību un neatkarību, palīdzēt neattīstītiem apgabaliem un atsaukt, kad tas būs iespējams, visas bruņotās vienības.

Bruņošanās — izbeigt nevajadzīgo naudas izšķiešanu, un šo naudu izlietāt palīdzībai kolonijām. Tanku vietā jāražo arkli. Obligātais kara dienests jāizbeidz pēc iespējas ātri. Pad. Savienība, samazinot savus bruņotos spēkus, ir rādījusi priekšzīmi.

Birža — būtu vēlams to likvidēt, bet tā kā biržas makleri dod vienu no lielākajiem ienākumiem, tad pagaidām tie jāatstāj mierā. Tikai tiem jāuzliek vēl lielāki ienākumu nodokļi, vai jāpārņem sociālistiem, tādā gadījumā nodokļus varētu samazināt.

Finances — par naudas pārpalikumu, kas noteikti būs sociālistu valdībai, jāiegādājas nami, zeme, akcijas u. t. t., kas pārietu tautas īpašumā.

Tas arī ir apmēram viss, ko delegāti izlēma nedēļas ilgās runās un debatēs. Jāsaka, ka konference tiešām nebūtu nekā devusi, ja tā nebūtu izcēlusies ar Bevana ievēlēšanu un gandrīz atklāto izaicinājumu Gētskelam, pie tam nav jāaizmirst, ka aiz Bevana stāv biedrs Kuzins — arodbiedrības visuvarenais boss! Bez tam darba partijas izpildkomitejā ievēlēja lielu vairumu Bevana atbalstītāju, tā ka ideoloģiskā cīņa pašam Bevanam par partijas vadību nevar būt pārāk bīstama. Tas, ka Gētskels nejutās visai labi, redzēdams sev blakus Bevanu, ir vairāk nekā skaidrs. Katrs mēģinās rībināt savas propagandas bungas, un visas zīmes rāda, ka Bevanam ar arodbiedrību palīdzību bungas būs lielākas, kā arī sitiena spēks varenāks. Kaut arī Gētskels mēģināja laipot un bungot, galvenokārt glaudot Bevanam pa spalvai ar privāto skolu likvidēšanu, kas radot šķiru apziņu (Gētskels pats nāk no Vinčesteras privātās skolas, kas ir viena no dārgākajām un devusi gandrīz visus lielākos sociālistu vadoņus); tad tomēr atkal un atkal tika likts manīt: es būšu nākošais Anglijas premjērs. Labāk jau būtu, ja strādnieku partijai būtu tikai vienas bungas un viens bundzinieks, bet Bevans nav tas, kas apmierināsies ar otro vijoli, vai, pareizāk sakot, ar otra bundzinieka amatu. Grūta ir bijusi Bevana cīņa līdz sociālistiskā orķestra izlasei, bet viņš to izcīnījis ar īstenu ogļrača neatlaidību un spītību, iegūdams gan daudz naidinieku, gan arī draugu. Nav šaubu, ka, ticis tik tālu, Bevans neapstāsies, un nemaz nav jābrīnās, ka Hju Gētskelam būs jāmācās dejot slov-foks arī uz kreiso pusi (pirms 6 mēnešiem viņš to vēl nemācēja). Gētskels vai Bevans — nav šaubu, strādnieku partijas vienotība ir tikai ārēja. Bungas tiek sistas, kaut pagaidām tikai adagio, vēlāk tās noteikti pāries uz agitāto! Bevans vai Gētskels—abi tie konferences beigās ar sajūsmu dziedāja dziesmu par „Sarkano karogu".

CEĻA VĀRDI

Brīvība nozīmē laimi, un drošsirdība nozīmē brīvību, un tu nemulsini pats sevi ar kara briesmām. **Perikls**

*

Ja tu gribi pārspēt kādu, kas tevi ienīst, nemini viņu vārdā, bet esi pats vīrs; pierādi pašsavaldīšanos, runā taisnību un apejies laipni un krietni ar visiem, ar ko satiecies. **Plutarchs**

*

Cīņai, lai sasniegtu tikumisku dzīvi, ir visaugstākā nozīme, daudz augstāka, nekā vairums cilvēku domā.

Plātons

LATVIEŠU NACIONĀLĀ CENTRA ASV

vidienes darbinieku konference notiks š. g. 20. oktobrī Čikāgā National Hool telpās, 1643 N. Cicero Ave. To pl. 11 dienā atklās Čikāgas nodaļas priekšsēdis E. Gallēns un svētbrīdi vadīs māc. V. Landmanis. Darba kārtībā paredzēti vairāki referāti, ziņojumi, pārrunas par aktuāliem jautājumiem un iekšējās dzīves darbību. Pl. 7. vak. turpat notiks sadraudzības vakars ar viesu piedalīšanos. Ievadījumā LNC pr.v. mag. iur. V. Lamberga referāts, kam sekos mākslinieciski priekšnesumi.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

PROFESORS PRET TO, KO MĀCA PROFESORI

Starptautisko tiesību doktorands Jānis Aperāns savā referātā par jauno spēku līdzsvaru starptautiskā polītikā Latvijas Universitātes dienā Bostonā nāca pie drūma atzinuma, ka jaunais spēku līdzsvars sveras komūnismam par labu.

Pēc referāta LU prof. E. Laimiņš, lai mazinātu pesimistisko noskaņu klausītājos, teica tā: „Paldies referentam. Bet tik traki nemaz nav, kā teica referents. Viņš mums te stāstīja to, ko viņam māca viņa profesori. Bet bieži starptautiskā polītikā iedarbojas tādi faktori, kurus iepriekš nevar paredzēt pat gudri profesori."

Ar šiem vārdiem profesors Univesitātes dienā, kas ir zinātnes un profesoru cildinājuma diena, ne tikai nostājās pret to, ko šodien māca profesori starptautiskās tiesībās, bet doktorandu Jāni Aperānu pataisīja par studentu, kas izteica tikai profesoru, bet ne savas domas. Tādu „komplimentu" referents nebija pelnījis.

KAD VĒSTNESIS GRIEŽAS KARUSELĪ

Amerikas Vēstnesis uztaisījis pat savu karuseli, kur redaktoriem pavizināties pašiem savās fantazijās vai „vēlmju domāšanā". Griežoties karuselī, viņi spēj sacerēt fantastiskus rakstus, ko lasītājiem pasniegt pat avīzes pirmajā lapaspusē, kur parasti lasāmas ziņas par svarīgākiem notikumiem.

Viens tāds svarīgs notikums aprakstīts 27. sept. num. rakstā „Vai aizbraukuši pareizie ļaudis?" Tur lasāms, ka uz Minchenī Amerikas Balss darbā aizbraukuši žurnālisti Aleksandrs Liepa un Aleksandrs Lauberts. Viņi abi neesot gluži piemēroti komentātora darbam. Var jau izteikt savas domas par kāda cilvēka spējām, bet lieta nu ir tāda, ka Aleksandrs Liepa nemaz nav aizbraucis darbā uz Mincheni, bet mierīgi turpina savu darbu Ņujorkā kā labs un spējīgs žurnālists. Aizbrauca Osvalds Uršteins un Aleksandrs Lauberts. Visa rakstīšana par Liepu bijusi velta.

Griežoties karuselī, Vēstnesis ne tikai redz jaunas partijas, kādas trimdā nemaz nav, bet redz mirušus, kas vēl tagad dzīvo. Tā Olģerts LiLepiņš Vēstnesī uzrakstījis nekrologu par kapt. Pētersonu, kas vēl tagad dzīvo sveiks un vesels un raksta lasītāju vēstules citos laikrakstos.

To karuseli labāk vajag atdāvināt kādam bērnu dārzam vai vecu lietu uzpircējam.

Saturns

PARALLĒLES SUECĀ UN ASV

Kādi ir Nasera darbi, par to ir jau plaši un gari rakstīts, un jācer, ka šo stūrgalvi tāpat beigās novāks kā citus līdzīgus.

Un ka Suecas jautājumā nauda netiek žēlota, to pierāda gadījums, kas izniris atklātībā Suecas kanāļa sabiedrības ģenerāldirektora Žorža Pik (Georges Picot) pārskatīšanās pēc. Š. g. septembra sākumā visas Francijas lielāko laikrakstu redakcijas saņēmušas pa ierakstītai vēstulei ar sūtītāja adresi: „Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suec". Katrā aploksnē atradies čeks par 100.000 franķiem un sekojošs paskaidrojums: „Kopš Suecas krizes sākuma mūsu sabiedrība ir publicējusi daudzus ļoti svarīgus paskaidrojumus, deklarējot savu taisnīgo viedokli. Jūsu laikraksts ir mūsu paskaidrojumus visā pilnībā nodrukājis. Mēs zinām, ka sakarā ar to jums ir radušies neparedzēti izdevumi, un mēs atzīstam par savu pienākumu visus tos atlīdzināt. Ja jūs esat ar mieru un piekrītat, mūsu sabiedrība arī turpmāk ar jums līdzīgā kārtā sadarbosies. Klātpieliktais čeks ir par 1956. g. augusta mēnesi."

Daļa redaktoru ar šo kukuļošanas mēģinājumu nav bijuši apmierināta un čekus nosūtījusi atpakaļ ar vairāk vai mazāk pieklājīgiem pateicības vārdiem, bet visi gan vienprātīgi klusējuši, lai grūtā brīdī neaptraipītu slavenās sabiedrības vārdu. Pat citkārt nesavaldīgās amerikāņu ziņu aģentūras ir solidarizējušās ar saviem franču un angļu kollegām. Tikai pats sabiedrības direktors Žoržs Piko izdarījis grūti izskaidrojamu aplamību. Līdzīgu vēstuli viņš nosūtījis arī franču komūnistiskajam izdevumam „Liberation". Ar lielu sajūsmu sarkanais redaktors pirmajā lappusē pārdrukājis direktora vēstuli un „nobildējis" klātpielikto čeku.

Šveiciešus Suecas kanāļa jautājums interesē citādā veidā ne kā anglus, franču vai amerikāņus. Šveices valdība šo lietu labprāt redzētu risināmies Hāgas starptautiskā tiesā, jo tad viņai būtu iemesls drošāk iekustināt kādu citu „iesalušu" notikumu, kam ar Suecu nav nekāda cita sakara, kā tikai juridiskās morāles saknes.

1942. gadā ASV valdība atsavināja Šveices firmas „Internationale Industrie und Handelsbeteiligung īpašumus ASV, kas te pazīstami zem nosaukuma „General Aniline and Film Corporation"; atsavināšanu reālizēja slavenā Morgentaua plāna līdzstrādnieks Vaits, apgalvodams, ka minētā Šveices firma esot vāciešu I. G. īpašums. Pēc Vācijas sakāves Vaits uzdeva saviem palīgiem sameklēt Vācijas archīvos pierādījumus par šo apgalvojumu patiesību. Dokumentu atrada daudz, bet tikai visi tie liecināja, ka šī firma un tās nodaļas ASV ir bijis Šveices īpašums jau pirms 2. Pasaules kara sākšanās.

1946. gadā Šveices saimnieciskās iestādes iesniedza pat sīku pārskatu par firmas akcijām, no kurām 84 proc. piederēja Šveices pilsoņiem un tikai 16 proc. ārzemniekiem. ASV valdība liedzās šos faktus atzīt. Tad šīs firmas direktori izšķīrās meklēt taisnību ASV tiesā. Vašingtonas distrikta tiesa saņēma no firmas 192.000 dažādu dokumentārisku pierādījumu. Tiesneši sacīja: nepietiek. Vajagot vēl pierādījumus no šīs firmas kredītiestādēm. Bazeles Sturceneggera banka atsūtīja 63.000 dokumentus. Arī tas tiesnešus neapmierināja. Aiz šiem tiesnešiem stāvēja varenāki pilsoņi, kuriem tagad pieder teikšana par Šveices īpašumu (atsavinātā īpašuma apgrozījums gadā ir 121.000.000 dolaru), un kurus interesē, lai šveicieši to nekad nedabūtu atpakaļ. Tā ir saimnieciski ļoti stipra „bīznismeņu" grupa, kas nodarbojas ar „ienaidniekam" atsavināto īpašumu pārvaldīšanu, un kurus paši amerikāņi dēvē par „Montclair - Bande", jo viņu sēdeklis ir kāda vasarnieku pilsēta Ņujorkas rietumos.

Pret šo Montklēras bandu nostājās daļa ASV juristu ar bij. slepenā dienesta šefu Donovanu priekšgalā, bet diemžēl „industriāļi" izrādījās stiprāki, un š. g. 31. jūlijā Vašingtonas distrikta tiesa paziņoja, ka Šveices firmas sūdzība noraidīta.

Tagad Šveices valdība paziņojusi, ka viņa nedomā samierināties, bet raugās uz Hāgas starptautiskās tiesas pusi . . .

Va—. Pe—.

ALA's VICEPR. ED. GALLĒNAM 50 G.

Mācītājs, inženieris un sabiedrisks darbinieks Eduārds Gallēns 2?. oktobrī atskatās uz 50 pavadītiem mūža gadiem. Jubilārs dzimis Liepājā 1906. g. Beidzis teoloģijas semināru 1928. g. un savas mācītāja gaitas sācis Cēsu draudzē. Teoloģijā papildinājies Vācijā un Anglijā, aktīvi darbojies Angļu - amerikāņu misiones biedrībā un misijas darbā. Par mācītāju bijis Rīgas Golgatas draudzē, Rīgas Ciānas dr. un Rucavā. Blakus saviem tiešajiem pienākumiem ilgu laiku bijis Latvijas kristīgo karavīru pulciņa mācītājs. Nākot tuvākā saskarē ar karavīriem, G. karavīru dzīve iepatikusies un viņš brīvprātīgi iestājies 2. Ventspils kājnieku pulkā, kur beidz instruktoru rotu. Vēlāk iegūst virsnieka vietnieka pakāpi. 1939. g. jubilārs ierodas ASV uz Vispasaules baptistu kongresu. Komūnistiem okupējot Latviju, mājās nav vairs atgriezies.

ASV Gallēns pievēršas aviācijai, apmeklē skolu un kļūst par civīlās aviācijas lidotāju. Vēlāk pēc sekmīgiem pārbaudījumiem iegūst rūpniecības inženiera gradu. Kad ASV Kongress savā laikā lēma par DP ielaišanu ASV, G. kopīgi ar Lielnoru nodibina Amerikas latviešu palīdzības biedrību, lai tā iestātos par lēmuma pieņemšanu latviešiem vēlamā garā. Jubilārs bija viens no tiem nedaudzajiem latviešiem šajā krastā, kas domāja par saviem tautiešiem, kā tiem palīdzēt. Netaupīdams personiskos līdzekļus (G. pārdeva savu ģimenes māju), vairākkārtīgi no ASV braucis uz Vāciju kārtot latviešu izceļošanas lietas. Būdams Illinojas DP komisijas loceklis un baznīcu pārstāvis, sagādājis simtiem galvojumu.

Arī šodien G. ir aktīvs darbinieks. Darbojies latviešu dziesmu svētku rīcības komitejā Čikāgā, ir Baltijas tautu apvienības aktīvs darbinieks, bijis arī priekšsēdis, ir ALA's vicepriekšsēdis un LNC Čikāgas nodaļas priekšsēdis.

Burģis

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKĀ

● Luterāņu draudzes svētdienu skolas padome nodomājusi rīkot svētdienas skolotāju kursus ar lekcijām un prakses iespējamībām. Kursos sevišķi aicināti jaunieši un studenti, kas pēc kursu beigšanas varētu darboties draudzes svētdienu skolā. Pieteikumi izdarāmi pie māc. A. Ozola.

● Šogad Kolumbijas universitātes kolledžā iestājās 4 jauni studenti: J. Krūmiņš, J. Millers, P. Skulte un G. Tērauds. Tērauds ir arī kadets flotes rezerves virsnieku kursos. Sakarā ar iesaukšanu bruņotajos spēkos studijas pārtraucis inženieru zinātņu students I. Ramans. Pēc divu gadu studēšanas Kolumbijā inženieru zinātņu students J. Leimanis savas studijas turpinās ASV vidienē.

POKIPSIJĀ (N.Y.)

● Neliels dievlūdzēju skaits pulcējās plaujas svētku dievkalpojumā, ko vadīja māc. Dombrovskis. Līdzšinējais mācītājs prāv. J. Kullītis nevarēja ierasties vājās veselības dēļ.

ČIKĀGA

● Nacionālā Centra slēgtā sadraudzības vakarā sestdien, 20. oktobrī, National Halle telpās. V. Lambergs runās par tematu „Darbs brīvības labā". Referātam sekos mākslinieciski priekšnesumi.

● Priekšlasījumu ciklu par aktuāliem jautājumiem rīkos apvienība „Jaunā Dzīve" Hull House telpās, 24. okt., 7. nov., 17. nov., 21. nov., 5. dec. un 19. dec no pl. 7,30 vakarā. Tematus paziņos katru reizi īpaši.

● ČIT aktrise Aida Eikene izveseļojusies no smagās autokatastrofas sekām un var jau staigāt un domāt par uzstāšanos izrādēs.

● Miris veclatvietis Krists Gulbis un apbedīts Akacijas kapsētā pirmdien, 8. oktobrī.

● Vijolnieks L. Jākobsons savu atvaļinājumu pavadījis apceļodams ASV un fotografēdams īpatākās un skaistākās vietas. Savus krāsainos uzņēmumus viņš iecerējis demonstrēt arī citiem tautiešiem.

● Latviešu tautas dziesmu vakaru latviešu jaunatnes pulciņa sarīkojumā atklāja pulciņa priekšnieks Aivars Osis. Par tautas dziesmu tekstu daiļumu runāja Austra Grīnvalde, izceļot svarīgākos posmus tautas dziesmās. Referente ar lielu nopietnību bija strādājusi pie sava temata, un patiesi bija patīkami dzirdēt, kāda liela kultūrvēsturiska nozīme ir mūsu tik ļoti bagātajam tautas dziesmu krājumam. Par tautas dziesmu melodijām runāja un reizē īpatnējākās arī illustrēja Eduards Grīnvalds, lai klausītāji gūtu pilnīgāku ieskatu par to lielo bagātību, kādu mums atstājuši mūsu senči no sensenajiem laikiem. Beigās Emma Reinvalde ar lielu izpratni un pietāti atskaņoja vairākas tautas dziesmas. Kuplā skaitā sanākušie klausītāji, starp kuriem lielākā tiesa bija jaunatne, uzņēma priekšnesumus ar lielu interesi, ilgi sumināja dziedātāju, un nerimās, kamēr tā deva piedevas.

Prieks vērot, ka arī mūsu jaunatne interesējas par jautājumiem, kas tuvi latviešu dvēselei.

O. K

INDIĀNĀPOLĒ

● Līdz ar grupu savas darba vietas — Artura Mureja deju studijas — skolotājiem uz Terre Hauti (Indiānā) no šejienes nesen pārcēlies Arturs Zāns — rosīgs Indiānas latviešu sporta dalībnieks.

● Pirmās apvienotās ev. - lut. draudzes latviešu grupas māc. Volrats Isaks 22. septembrī draudzes dievnamā salaulāja jaunās paaudzes literātu, rosīgu vairāku vietējo latviešu jaunatnes pulciņu darbinieku Vigo Burģi ar Valdu Irbi.

● Indiānas universitāte (Blūmingtonā, Indiānā) ar 1956./57. mācību gadu uzsākusi īpašas „augstākās klases" universitātes pirmā gada studentiem — ģimnaziju pēdējā gada sekmīgākajiem audzēkņiem. 178 pirmās „austākās klases" studentu vidū ir arī Sacred Heart Central ģimnazijas (Indiānāpolē) šī gada absolvente latviete Zita Dapkusa.

● ASV bruņoto spēku dienestā pirms kāda laika brīvprātīgi iestājies Jānis Strīķis.

● Indiānas latviešu biedrības jauktā koŗa nesenajā pilnsapulcē par koŗa priekšnieku 1956./57. darbības gadam atkārtoti ievēlēja līdzšinējo — Ēvaldu Lūsi. Tā kā koris pieteikts arī nākošā gada vasarā Toronto notiekošajiem Kanadas latviešu dziesmu svētkiem, eventuāli jauni koristi lūgti pieteikties līdz 17. oktobrim, pēc kam jaunus dziedātājus vairs neuzņems. Koŗa mēģinājumi notiek ILB mājas telpās, 2511 N. Central Ave., trešdienās, no plkst. 19,30, un — pēc vajadzības — arī svētdienās, no plkst. 11,30. Kori jau pāris gadus sekmīgi vada pazīstamā „Latviešu trio" mūziķis, brīvmākslinieks Valdemārs Meļķis.

● Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes gadskārtējais rudens izbraukums ar kopēju azaidu šogad notika uz apm. 40 jūdžu attālo Morgan - Monroe valsts parku.

G. G.

— Re, kādi viņai ir skaisti aizkari!

— Kas tur par brīnumu — viņa tos ir sašuvusi, pārtaisot dažus no saviem vecajiem līgavas tērpiem.

GRAND RAPIDOS (MICH.)

● Vienības draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar sekojošu bazāru notika 7. oktobrī. Dievkalpojumā sprediķoja māc. J. Lazda un to ar 3 dziesmām kuplināja dziedone E. Reinvalde no Kalamazū. Baznīcas altārs bija greznots zīmīgi Pļaujas svētkiem, un uz tā netrūka ne ziedu, nedz arī ražas auglības simbolu. Baznīcas apakšējās telpās bazāru atklāja padomes loceklis K. Krūmiņš, pēc kam daudzie apmeklētāji varēja izmēģināt savu laimi loterijā, kuŗa bija visai bagāta ar laimestiem. Visas loterijas biļetes izpirka nepilnu divu stundu laikā. Draudzes dāmu komiteja bija rūpējusies par plašās apmeklētāju saimes pacienāšanu. Bazārs deva skaidru atlikumu — 480 dolari.

● Grand Rapidu organizāciju padomē kā prezidējošā organizācija tagad darbojas Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudze.

● Grand Rapidas centrālo vidusskolu līdz šim gadu no gada apmeklējuši visvairāk latviešu jaunieši, bet pārējās to skaits bijis neliels. Tādēļ arī latviešu zēni un meitenes savu sabiedrisko aktīvitāti šai skolā parādījuši ievērojami augstu, darbojoties dažādās skolas organizācijās. Šogad skolas laikraksta Helios redakcijas sastāvā vien darbojas 4 latvieši — Elmārs Mateuss (redaktors), Paulis Lazda, Aldis Ejups un Imants Golts. Abi pirmie bija ieradušies arī Grand Rapidu lidostā un dabūja intervijas no viceprezidenta Niksona un dem. kand. Kifauvera, kas te bija ieradušies uz vēlēšanu sapulcēm. Tāpat iegūti abu polītiķu autografi, un ar jaunajiem avīžniekiem laipni aprunājušās valstsvīru kundzes. Rūdīte Jirgensone savkārt darbojas par šīs skolas gada grāmatas redaktrisi. Piezīmējams, ka skolas laikraksts iznāk 2 reizes mēnesī iespiedtechnikā ar plašu illustrātīvo daļu.

● Amerikas latviešu teātra viesizrāde — Anna Kristī notika latviešu biedrības telpās 3. oktobrī. Kaut gan bija darba diena, zālē nebija redzamas tukšas krēslu rindas, un skatītāji izrādi uzņēma ļoti atsaucīgi. Ziedu veltes un sumīnājumi bija apliecinājums tam, ka tāļie ciemiņi bijuši mīļi gaidīti. Žēl, ka izrāde nenotika kādā plašākā zālē.

● Teātra draugu biedrības ceļojošā ansambļa izrāde ar Voldemāra Kārkliņa komēdiju 5 ainās — Jaunas asinis — notiks Grand Rapidos 19. un 20. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā latviešu biedrības namā. Ieejas maksa $2,50 no personas.

● No Zviedrijas uz dzīvi Grand Rapidos ieradies Sergejs Dziļums ar ģimeni, bet no Saginavas Jānis Kļavāns ar piederīgiem.

V. Z.

S. Leimanis, Kanadas skautu jendas jaunais priekšnieks

Katru gadu Kanadas skautu jenda ievēl vai pārvēl sev priekšnieku. Kādus 3 lāgus varēja tikt cauri tikai ar v. J. Treimaņa pārvēlēšanu, bet šogad vajadzēja vēlēt jaunu, un tas bija līdzšinējais jendas skautu inspektors v. S. Leimanis, kuru ievēlēja ar lielāko balsu vairākumu. Jendas pārņemšana no līdzšinēja pr-ka notiks šinīs dienās.

Jaunajam jendas priekšniekam vēlam sekmes darbā.

JAUNI KOPNIEKI

Pagājušās nedēļas lielajā nogalē Kanadas gaidu un skautu jendas Saulainē rīkoja kopniecu/kopnieku kursus. Kursantu bija pavisam 30, pie kam 14 gaidu un 16 skautu no 5. Jelgavas, 19. Tērvetes un 72. Rīgas skautu vienībām, kā arī no Gaujas, Saulkrastu un Ventas gaidu vienībām.

Kursi noritēja dzīvi un lielā sadraudzībā ar vadītājiem, kāpēc visas 3 dienas 6., 7. un 8. okt. pagāja nemanot. Kursus vadīja Kanadas jendas skautu inspektors v. S. Leimanis. Niagaras tautietis A. Šteinbachs bija ziedojis līdzekļus balvai labākajam skautam par kārtību un tīrību. Kursu vadība atzina par piemērotu minēto balvu izsniegt kopam par panākumiem minētajās disciplīnās. Par tādu izrādījās Meža pīļu kops: Uldis Šteinbachs, Mārtiņš Vāgners, Juris Dreifelds, Andris Skuja un Jānis Dreifelds. Visiem izsniedza apliecības, pie kam 13 par kursu veikšanu, bet 17 par apmeklēšanu.

Kursu vadība izsaka sirsnīgu pateicību sv. Jāņa draudzes Saulaines pārvaldei par lielo labvēlību, kas tika izrādīta kursantiem.

Izdos latviešu skautisma vēsturi

Nākamā gada aprīlī paiet 40 gadu, kopš latviešu zēnu vidū sākusies skautisma kustība. Šie četri gadu desmiti skautu rindās īpatnai pašdarbībai pulcinājuši daudzus tūkstošus latviešu zēnu un jauniešu, tā palīdzot skolām un ģimenēm audzināt krietna rakstura un valstij derīgus pilsoņus. Ka skautisms ir jo dziļi iesakņojies latviešu jaunatnes sirdīs, to apliecina arī fakts, ka skauti ir vai vienīgā Latvijas neatkarības laiku jaunatnes organizācija, kas aktīvi drabojas arī trimdā. Arī tagad pasaules tālēs izkaisīti, latviešu skauti cenšas — augt Latvijai!

Minētās atceres gadījumā izdos V. Klētnieka sarakstītu grāmatu par Latviešu skautisma 40 gadiem. Tā būs arī bagātīgi illustrēta un vārdos un ainās iemūžinās zināmu posmu no daudzu pagājušo gadu darba Latvijā un arī trimdā.

Grāmatas izdošana prasīs lielus līdzekļus, un to nu skautu organizācijai nav. Jārēķinās arī, ka šis izdevums nebūs „bestsellers". To pa lielākai daļai iegādāsies esošie un bijušie skautu darbinieki un audzinātāji, kam interesē latviešu jaunatnes organizētā dzīve un centieni. Tādēļ izdevēji jo sirsnīgi lūdz ikvienu, kam interesē grāmatas iznākšana, pieteikties par tās subskribentiem. Grāmatas cena svārstīsies no 2—3 dol., un subskribentu vārdus publicēs izdevumā. Subskribentu pieteikumus pieņem: ASV — Mr. R. Arums, 527 N. Spaulding Ave., Chicago 24, Ill., un Austrālijā: Mr. V. Ķirps, 151 Green St. Ivanhoe. Vic. Austrālijā. Par šīs grāmatas iznākšanu jau parādīta iepriecinoša interese. Uzņēmējs Jaunmejs Adelaidē ziedojis 50 mārc. Kopā ar vietējo skautu vienību u. c. iemaksām Austrālijā šim nolūkam pēc skautu vadītāju A. Lūka un O. Rudaka ierosmes nodibinātā fondā savāktas jau tuvu pie 100 mārc. ASV kā pirmais savu iemaksu — 3 dol. izdarījis J. Vilciņš Čikāgā.

rč.

KANADAS IEDZĪVOTĀJI . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

territorijās, kā arī atkarā no kariem un baltā cilvēka ievazatām sērgām, piemēram, dilonis. Bet šai gadu pussimtā indiāņu iedzīvotāju skaits ir pastāvīgi audzis, un tagad tas ir jau pārsniedzis 151.000.

Šie lepnie ļaudis nepieder tikai pie vienas rases vien, viņi iedalās vairākās valodu grupās, kas savukārt dalās cilšu grupā ar daudziem vietējiem dialektiem. Paviam ir 10 galveno valodu grupu — 4 grupas uz austrumiem no Klinšu kalniem un 6 grupas Britu Kolumbijā.

Pirmie indiāņi, kas skatīja baltos cilvēkus, bija Mikmaki Atlantijas provincē. Iekšzemē kolonisti izcīnīja sīvas kaujas ar niknajiem irokiem Ontario un Kvebekas provincē, sadarbojoties ar miermīlīgajiem hjuroniem, kas bija galvenokārt zemkopji un dzīvoja pa pusei pastāvīgās apmetnēs. Lielajos klajumos mita krāsainie, izturīgie jātnieki siuksi — varenie bifeļu mednieki — un melnkāju un asins indiāņi, bet ziemeļu un ziemļrietumu mežos mita krīsi un čipevas. Tālu Klusā okeana krastā dzīvoja augsti kultūrāli ļaudis, kas medīja klānu nogāzēs un zvejoja putojošās upēs; tie ierīkoja varenos totema stabus.

Tie no viena okeana krasta līdz otram bija pirmatnējie kanadieši, kas vēl arvienu turas pie savas senās kultūras, kaut gan cenšas piemēroties baltā vīra dzīvesveidam, dzīvojot viņa sabiedrībā un veidojot krāsainu segmentu mozaikā, ko sauc par Kanadu.

C. S.

NODROŠINIET SAVU ĢIMENI

Jaunais „LYSOL'

Nav indīgs! Nekaitīgs!

„LYSOL" Kanadā ir izplatītākais dezinfekcijas līdzeklis; to lieto daudzās lielākajās slimnīcās — ilgstoši iedarbīgs... dezinficē, kad tīra izlietnes, grīdas, koka daļas, tualetes telpas u. c. „LYSOL" pasargās jūsu māju no insektiem. Prāva pudele roku desinfekcijai jums tiks piesūtīta bez maksas, līdz ko atsūtīsit savu vārdu un adresi ar „LYSOL" kastītes vāku. Sūtiet uz adresi: „LYSOL". Dept. FP-7 Hanna Ave, Toronto 3.

LIZOLS

Tīra

Dezinficē

Novērš nepatīkamo smaku

Dabūjams visos drogu veikalos

ĀBOLUS

bušeļos atkal piegādā katrā latviešu mājā

K. PRĪVERTS

Pasūtinājumus pieņem vakaros

GE 5688, Toronto.

IZNĀCIS

Alfr. Dziļuma jauns satirisks romāns

MEŽLEJAS TAURĒTĀJS

Mūsu populārais rakstnieks savā jaunajā romānā tēlo latviešu dzīvi trimdā, pievērsdamies negātīvajām parādībām, kas draud ievirzīt garīgo dzīvi seklumā. Par romāna moto izmudzīdams bieži atkārtoto saukli: „Saglābsim latviešu kultūru trimdā", Alfr. Dziļums rāda, kas notiek, ja šo saukli par savu aizsegu izmanto godkārīgi, sīkmanīgi diletanti. Tādējādi greizajā spogulī parādās vesela plejāde žurnālistu, aktieru, rakstnieku, gleznotāju u.c., starp tiem, protams, arī īsti talanti.

Erika Sitca vāka zīmējums un illustrācijas. 445 lpp.

Cena: $3,80 broš. (4,40 ies.), sd 21/- (25/-),

Asd. 28/- (33/3), Zv.Kr. 16,— (19,—), DM 12,50 (15,—)

APG. DZINTARS,

c/o J. Kļaviņš,

Köpingsvägen 69 A, Västeras,

Sweden.

„Tēti! kā visvieglāk var iegūt $ 47?

Tētis teica, ka viņam esot iespēja par $100.— iegūt $147.

Viņas tēvs ir gudrs vīrs. Viņš Kanadā nav vēl ilgi, bet jau zina, kā atrast labākās iespējas jaunajā zemē.

Viņš sapratis, ka, iepērkot jaunās Canada Savings Bonds par $100, tās uzglabājot līdz laikam, kad tiek izpirktas, saņem atpakaļ visu savu ieguldīto naudu plūs $47,38 procentus.

Viņš ir ģimenes cilvēks, viņš vēlas drošu naudas ieguldījuma veidu, tāpēc arī iegādājies Canada Savings Bonds. Gadījumā, ja viņam rastos vajadzība, viņš zina, ka par Canada Savings Bonds katrā laikā var saņemt atpakaļ pilnu nominālvērtību plūs vēl procentus, pie tam katrā bankā Kanadā.

Viņa nauda ir drošībā un nes augļus. Te nav riska, jo Canada Savings Bonds atbalsta visas Kanadas iestādes.

Kāpēc nesekot šī prātīgā vīra piemēram un nepadomāt par nākotni jau tagad?

Jums ir iespēja iegādāties Canada Savings Bonds jums vēlamā vērtībā, sākot ar $50, $100, $500, $1000 un $5000. Procenti, ko jūsu noguldījums pelna, dod jums iespēju īsākā laikā uzkrāt vairāk.

PĒRCIET

CANADA SAVINGS BONDS

par skaidru naudu vai ar jūsu bankas, trestu vai finanču sabiedrības starpniecību, kā arī jūsu darba vietā, kur strādājat, pēc t. s. Payroll Savings plāna.

Zagļi apciemojuši A. Kristapsona veikalu

Naktī no 13. uz 14. oktobri nezināmi ļaundari iekļuvuši A. Kristapsona gaļas un desu veikalā, 1095 Queen E. ielā, Toronto, kur nozagūši vienu puscūku, vairākus šķiņķus un dažādas desas, kā arī apm. $25,00 sīknaudā.

Zagļi veikalā iekļuvuši pa pagalma durvīm: ar celofāna palīdzību, to ievadot pa durvju spraugu, atbīdījuši iekšpusē ierīkoto bultu. Šis ir jauna garnadžu paņēmiens, no kā veikalniekiem jāuzmanās, nodrošinot durvju iekšpusē ierīkotās bultas.

Divu gadu laikā šis ir jau otrs gadījums, kad apzagts A. Kristapsona veikals.

Vajadzīga izpalīdze veikalā — 30 st. nedēļā.

Zvanīt GL 9905, Toronto

ANGĻU VALODAS STUNDAS

par brīvu mātēm jaunkanadietēm — katru otrdienu no plkst. 2 p.p., 423 Queen St. West. (pie Spadina). (Bērnu uzraudzīšana rotaļu telpā).

ALFREDS VILNIS

BALTĀS CEPURES ALGĀDŽI

Piezīmju lapas no leģionāra mugursomas

(20. turpinājums)

Cietumsodus leģionā tas jau bieži bija saņēmis gan par dauzīšanos dzērumā, gan arī par pretimrunāšanu priekšniecībai. Vada komandieris ar Reinmanu nebija ticis galā. Arī vieglāks disciplinārs sods nebija līdzējis. Indoķīnā gan cietumsodus piešķīra, bet tā kā cietumu džungļos nebija, tad sods izpaudās algas atvilkumā. Kad Reinmans pēc vairāku sodu izciešanas tomēr nerimās, kapteinis Paijē to sodīja ar desmit dienām „kapā". Šis soda veids leģionā vairs netika lietots, bet gadījās virsnieki, kas to tomēr atminējās kā vienīgo līdzekli disciplīnas uzturēšanai, ja visi pārējie sodi nebija spējuši līdzēt. „Kaps" bija ap desmit centimetru dziļa bedre, kas nosodītajam pašam bija jāizrok. Bedrei pāri pārstiepa telteni, un sodītajam tur bija jāguļ, no virtuves saņemot tikai minimālu ēdiena devu. Pārējie leģionāri staigāja apkārt, bet sarunāties ar sodīto nedrīkstēja. Šāds soda veids daudzus vīrus senāk bija aizdzinis nāvē Sahāras tuksnesī, kur temperatūras maiņa ir tik liela, ka bez apsegas cilvēka ķermenis naktī to nevar izturēt. Bet arī Indoķīnā, sevišķi rudeņos, kad dienā spīd silta saule, bet naktīs bieži uznāk lietus, Reinmaņa laiks kapā nebija sevišķi patīkams. Un par to viņš bija sev solījies pirmajā kaujā kapteinim Paijē atriebties.

Kad par uzzināto pateicu kapteinim, tas man pat nepateicās.

„Biju jau uz to sagatavojies. Jāsmejas! Ir vēl citādi putniņi redzēti," tas tikai noteica.

Tā kā biju tieši padots bataljona komandierim, tad par uzzināto stāstīju viņam.

„Lai Paijē pats tiek galā ar savas rotas vīriem," nesapratu komandiera vienaldzību.

Kad viss bataljons devās pirmajā cīņā, es rīkojos pats, lai novērstu slepkavību. No slepenā dienesta pie Paijē rotas bija piekomandēts krievu izcelsmes kaprālis Tjepļākovs. Tam izstāstīju Reinmaņa nodomu un uzdevu kaujas laikā no viņa neattālināties, sevišķi, ja kapteinis bija tiešā tuvumā. Ar slepenā dienesta locekļa ziņojumu pietika, lai tādu vīru kā Reinmani nodotu kaŗa tiesai, ja tas tika pieķerts tieši smagākā disciplīnārā pārkāpuma brīdī.

Rota tuvojusies ciematam, no turienes atskanējuši atsevišķi ienaidnieka šāvieni. Kapteinis Paijē ar savu ziņnesi un radio ziņotāju bijis piecpadsmit metros pa kreisi priekšā Reinmanim un Tjepļākovam kad kapteinis devis rīkojumu individuāli, sevi atbalstot ar brīvu šauteņu uguni, tuvoties ciematam. Reinmaņa šautenes stobrs pagriezies pret kapteiņa muguru un atskanējis šāviens. Tjepļākovs tomēr paspējis šāviena brīdī pasist Reinmaņa šauteni uz augšu un izraut to no Reinmaņa rokām. Reinmans gan tūlīt ķēries pie granātas, bet Tjepļākovs to viņam izsitis no rokas pirms nodrošinātāja izraušanas.

„Kapteiņa kungs, tas ir noticis," Tjepļākovs informējis kapteini.

„Kesler, lai leitnants Lorāns pārņem rotas vadību," kapteinis pavēlējis radio ziņotājam, bet pats piesteidzies pie Reinmaņa. Pasviedis savu amerikāņu strēlnieka šauteni Tjepļākovam, tas licis Reinmanim noņemt tā patronu jostu, kur bijušas piestiprinātas granātas.

„Ja tev ir kaut kas pret mani, tad saki. Bet dari to drīz," kapteinis uzkliedzis. Reinmanis klusējis. Kapteinis tam iedevis pamatīgu pļauku. Reinmaņa acis iekvēlojušās. Kā kaķis tas meties virsū kapteinim. Rota lēnām tuvojusies ciematam, bet no turienes vēl vienmēr atskanējuši ienaidnieka šāvieni. Ap Tjepļākova galvu svilpušas lodes. Bet ne kapteinis, ne Reinmans tās nav dzirdējuši. Kaut gan kapteinis saņēmis dažus spēcīgus sitienus sejā, tas ar mācīta judokas paņēmieniem Reinmani beidzot piespiedis zemei.

„Nu tev pietiek?" kapteinis jautājis, kad bija Reinmani vēl pāris reizes izpļaukājis.

Reinmans piecēlies, asiņojošu seju un saburzīts.

„Ņem savas granātas un šauteni," kapteinis pavēlējis, „un tā ka tu būtu viens no pirmajiem ieņemajamā ciematā!"

Kad rota cēlusies pēdējam uzbrukuma vilnim, Reinmanis tiešām bijis viens no pirmajiem, kas metis granātas ienaidnieka pretesības lizdās.

Starpgadījums kaujas laukā nepalicis nepamanīts bataljona stābā. Kapteinis Paijē saņēmis rīkojumu iesniegt apsūdzības aktus, kas Reinmani nodotu kaŗa tiesai.

„Tu šovakar stāvēsi sardzē tajā posteņa pusē, ko robežo upe un kur nav dzeloņstiepuļu aizsprosta. Apbruņojums: divas rokas granātas. Ja mēģināsi bēgt, tev jārēķinās ar to, ka pārējie sargi uz tevi šaus," kapteinis norīkojis Reinmani pēc tam, kad bija viņam paziņojis par bataljona pieprasījumu.

„Merci, mon capitain!" Reinmanis teicis, saņemdams kapteiņa sniegto roku.

Reinmanis savā sardzes laikā bija paguvis aizpeldēt tikai līdz upes vidum, kad to uztvēruši pārējo sargu prožektori. Smagie sargu torņu ložmetēji savu darbu padarījuši ātri. Reinmaņa līķi pēc divām dienām postenī ienesa iedzimtie zemnieki. To apglabāja turpat rīsu lauka malā.

DESMITAIS STĀSTĪJUMS

Indoķīniešu ciemati bija divējāda rakstura. Bagāti un nabadzīgi. Bagātajos dzīvoja mandarīni un tirgotāji. Šo ciematu nomalē parasti bija tirgus laukums, kur visu nedēļu pirka un pārdeva gan rīsu, smirdošās zivis, ņuk-mamu, kas bija ķīniešu galvenā garšviela, pagatavota no zivju eļļas un augļu etiķa, un kas smirdēja līdzīgi pūstošām zivīm, pārdeva Honkongas kartūnu, Ķīnas zīdu, amerikāņu konservus un Koka - Kolu. Tirgus būdās varēja ēst ķīniešu zupu gan ar parasto suņu gaļu, gan arī ar krevetēm — maziem jūŗas vēzīšiem. Agri no rīta uz tirgu steidzās apkārtējo ciematu iedzīvotāji, katrs nesdams uz pleca uzmestajā bambusa līkstī divus grozus, kuros blakus karstumā novārgušajām vistām bija dīķu ūdens zāles, ko lietāja salātiem, vai arī augļi.

Mandarīni un bagātie tirgotāji sēdēja savās aukstajās mūŗa mājās. Viņu vietā strādāja nauda un vara. Mūŗa māju āriene bija greznota ķīniskiem rakstiem, sarkaniem, koši ziliem un zeltītiem laimes un nelaimes pūķiem. Visa mājas priekša bija atvērta siltā laikā un aizbīdāmām koka platēm noslēgta lietus vai aukstuma gadījumā. Pirmās telpas pašā centrā bija kāda budisma svētā statuja, ap to vīrāka sveces, kas, mūžīgi degdamas, gaisu pildīja rūgtenu smaržu, ar saviem sēra dzeltāniem dūmiem apkvēpinādamas un kaltēdamas papirusa svēto rakstu un dzimtas vēstures ruļļus, kas klāja visu sienu. Zem visa šī ķīniskā raibuma sēdēja, kājas sakrustojis, uz sarkankoka dīvāna, kas bija pārklāts krāsainu bambusa pinumu, pats dzimtas vecākais. Tas parasti bija rakstu pratējs un bagātīgu ēdienu cienītājs. Rakstu prašana viņam bija palīdzējusi uzcelt skaistu māju. Ēdienu cienīšana viņu bija padarījusi taukaini melancholisku.

Otrs ciematu veids bija nabadzīgi jeb rīsa zemnieku ciemati. Tur mājokļi bija būdas ar pāris resnākiem palmu stumbŗiem stūŗos, vienkāršu bambusa pinumu sienām un rīsa salmu jumtu. Pret aukstumu aizsargājās, sienas apmetot ar rīsa lauku dubļiem un mājas lielākās telpas vidū kurinot uguni, kas nelabi dūmoja, jo deltā atrodamajā koksnē nebija pietiekami sveķu, kas ugunij dotu spožumu un kvēli.

Ciematus varēja kvalificēt arī citādi: kā tādus, kur bija dažādo budisma ticības paveidu pagodas, un kā tādus, kas bija katoliski ar cēlu pelēka akmens baznīcu, kuŗas tornis it kā nicīgi noskatījās uz nabadzīgajām būdelēm. Ciematos, kur bija pagodas, ielas bija bruģētas krāsainiem akmeņiem, bieži pat ar baltu un zilu fajansu, izveidojot ietvi par veselu pastaigu vietu pa ķīniešu fābulām. Kāja bieži uzmina laimes pūķim uz astes vai arī reizēm aiz neuzmanības iecirtās kāda nezvēra briesmīgajā rīklē. Ciematos, kur bija baznīcas, ielas bija dubļainas. Laikam tādēļ, lai ķīniešu bērni tur nevarētu rotaļāties, bet apmeklētu pie baznīcas ierīkotu skolu.

(Turpinājums sekos)

...iegūt $ 47?

...ūt $147.
...i, bet jau zina, kā
...s Bonds par $100,
...n atpakaļ visu savu
...ieguldījuma veidu,
...jumā, ja viņam ras-
...Bonds katrā laikā
... procentus, pie tam
...ka, jo Canada Sav-
...adomāt par nākotni
...s jums vēlamā vēr-
...centi, ko jūsu nogul-
... vairāk.

BONDS

...i finanču sabiedrības
...jat, pēc t. s. Payroll

ANGĻU VALODAS STUNDAS

par brīvu mātēm jaunkanadietēm — katru otrdienu no plkst. 2 p.p., 423 Queen St. West. (pie Spadina). (Bērnu uzraudzīšana rotaļu telpā).

...agātie tirgotāji sēdēja savās auk... ...iņu vietā strādāja nauda un vara. ...bija greznota ķīniskiem rakstiem, ...a un zeltītiem laimes un nelaimes ...priekša bija atvērta siltā laikā un ...ātēm noslēgta lietus vai aukstuma ...elpas pašā centrā bija kāda budis... ...to vīrāka sveces, kas, mūžīgi deg... ...rūgtenu smaržu, ar saviem sēra ...apkvēpinādamas un kaltēdamas pa... ...un dzimtas vēstures ruļļus, kas klā... ...isa šī ķīniskā raibuma sēdēja, kā... ...sarkankoka dīvāna, kas bija pār... ...busa pinumu, pats dzimtas vecā... ...a rakstu pratējs un bagātīgu ēdie... ...prašana viņam bija palīdzējusi uz... ...ēdienu cienīšana viņu bija padarī... ...holisku.

...ids bija nabadzīgi jeb rīsa zemnie... ...jokļi bija būdas ar pāris resnākiem ...tūros, vienkāršu bambusa pinumu ...u jumtu. Pret aukstumu aizsar... ...t ar rīsa lauku dubļiem un mājas ...kurinot uguni, kas nelabi dūmoja, ...ā koksnē nebija pietiekami sveķu, ...žumu un kvēli.

...kvalificēt arī citādi: kā tādus, kur ...a ticības paveidu pagodas, un kā ...liski ar cēlu pelēka akmens baznī... ...nicīgi noskatījās uz nabadzīgajām ... kur bija pagodas, ielas bija bru...kmeņiem, bieži pat ar baltu un zilu ...ietvi par veselu pastaigu vietu pa... ...ja bieži uzmina laimes pūķim uz as... ...iz neuzmanības iecirtās kāda nezvē... ...ē. Ciematos, kur bija baznīcas, ie... ...Laikam tādēļ, lai ķīniešu bērni tur ...bet apmeklētu pie baznīcas ierīko...

(Turpinājums sekos)

TEICAMA VIJOLNIECE UN LABA SPORTISTE

LATVIEŠU MŪZIĶIEM PAVEĻAS CEĻŠ ASV MĀKSLAS DZĪVĒ

Ņujorkas latvieši būs ievērojuši, ka pēdējā laikā nekur nebija redzama vijolniece Norma Auziņa. Par to arī nav ko brīnīties, jo mākslinieice Ņujorkā uzturas diezgan maz, tikai starplaikā no viena koncertceļojuma līdz otram. Pagājušajā ziemā viņa piedalījās turnejā ar Kanadas baletu. Vasaras sezonu N. A. pavadīja kūrvietā Lake Mohonk, N. Y., spēlējot turienes orķestrī. Oktobra sākumā viņa devās koncertceļojumā ar NBC operas orķestri, pēc kam atgriezīsies mājās tikai decembrī. Bet martā viņa jau dosies turnejā no krasta līdz krastam, uzstājoties kā soliste. Pie klavierēm viņu pavadīs pianists Anatolijs Bērzkalns. Normai Auziņai tā būs pirmā turneja kā solistei, bet laikam arī pirmā turneja, kad latviešu instrumentālisti apceļo ASV, sniedzot koncertus amerikāņu publikai.

Šai turnejai ir sava priekšvēsture, proti: dažās amerikāņu organizācijās radusies ideja sniegt tautai augstvērtīgu mūziku. Šinī nolūkā rīkos īpašus koncertus kolledžās un mazākās pilsētās. Lai izraudzītos vajadzīgos māksliniekus, bija sarīkota sacensība Juliarda mūzikas akadēmijā, pie kam pirmajai koncertu turnejai izvēlējās Auziņu. Par klavieru pavadītāju Auziņa izvēlējusies mūsu tautieti Bērzkalnu, kurš koncertos uzstāsies arī ar klavieru solo. Mākslinieki ceļos vilcienā, jo tas ir drošākais līdzeklis noteiktā laikā nokļūt vajadzīgā vietā. Lidmašīnas bieži vien nokavējas slikto laika apstākļu dēļ. Bet noklūšana laikā ir ļoti svarīga, jo mākslinieki sniegs 4 koncertus nedēļā.

Turnejā, kurā Auziņa devusies kopā ar NBC orķestri, laiks iedalīts vēl sīkāki, jo priekšnesumi notiks gandrīz ik dienu. Mākslinieki pārvietosies īpašos autobusos. Šinī koncertturnejā piedalās vēl viens mūsu tautietis — flautists doc. A. Šturms.

Atgriezusies no vasaras koncertiem mājā, ko viņas tēvs nesen ieguvis Bruklinā, Norma labprāt pastāsta, kā pavadījusi vasaru. Dzīve kūrvietā Katskilu kalnos ļoti patikusi. Vienu vakaru viņa uzstājusies koncertā ar latviešu mūziku kopā ar kādu mākslinieci no Filipīnām. Bijis jāziņo vecākiem uz Ņujorku, lai steidzīgi izsūta latviešu tautas tērpu.

Uz jautājumu, vai atlicis laika arī romantikai, Norma tikai pasmaida un papurina galvu. Viņa pabprāt nododoties sportam. Kā pierādījumu tam, uzrāda dažādus diplomus un godalgas. Visvairāk gan viņai patīkot jāšanas sports. To Norma iemācījusies attiecīgā „akadēmijā", kur dažreiz pildījusi arī „mācības spēka" amatu. Vairākas godalgas ieguvusi šaušanā ar loku. Viņa ir sajūsmināta par slēpēšanu pa jūras viļņiem, ko iemācījusies Floridā.

Ar gandarījumu varam atzīmēt, ka mūsu jaunajai māksliniecei paveras ceļš uz ASV mūzikas dzīvi. Lai gan Norma dzimusi ASV, viņa ir un paliek latviete. Studiju laikā Juliarda akadēmijā viņa iestājās latviešu studenšu korporācijā „Varavīksne", un tagad nes šīs korporācijas krāsas. N. Auziņas vecāki nāk no Liepājas; ASV iecelojuši 1923. g. Viņas tēvs Voldemārs Auziņš piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās un ir Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris.

Vijolniece Norma Auziņa un pianists Anatolijs Bērzkalns.
Foto: Bruno Rozītis

Indra Gubiņa

DZIESMĀ KLAUSOTIES

„Liepas satumst, lapās apklust vēji —"
Kāds pār plecu pārliecies man dzied.
Ir tik skumji, smaidot tomēr veŗos,
Balta saule viršājā kā riet.

Domās redzu Aleksandru Čaku,
Kā tas tumšā gatvē gaida viens.
Dziedātājam sev aiz pleca saku:
— Vai nav dīvains dzīves pavediens?
Tas, ko gaidi, šurp pie tevis nenāk,
Kas pie tevis, nemīlēts un lieks!
Paiet gadi, velti mīlot, gaidot,
Kur bij ziedi, lēnām iekrīt sniegs. —

Tu vēl klusi dziesmas skaņas dungo,
Bet man gribas atgriezties un kliegt:
Es pie tevis, tu par citu domā!
Viršos balta saule rāmi riet.

Trimdas dzejnieki britu dzejas paspārnē

Britu dzejas apvienība savā mītnē Londonā septembrī bija sarīkojusi trimdas dzejas vakaru, izmantojot trimdinieku darbus, kas publicēti The Pen in Exile almanachos. Vakaru no Dzejas apvienības ar uzrunu ievadīja Čarlzs Dorēns. Pēc tam īsu raksturojumu par programmā uzņemtiem autoriem sniedza Pauls Taborijs. Darbus lasīja BBC Eiropas raidījumu daļas spīkeri un Merilinas Monro izrunas konsultante.

Programmā bija ungāru, poļu, dienvidslavu, rumāņu, igauņu un latviešu dzejnieku darbi. Pēdējos pārstāvēja Zinaīda Lazda un Pēteris Aigars. Lazdas dzejoļus ļoti smalkā mākslinieciskā apdarē bija tulkojusi Velta Sniķere, kas pati nebija varējusi vakarā ierasties. Pētera Aigara dzejoļus lasīja Viljama Metjūsa un Rutas Speires priekšzīmīgā tulkojumā. Igauņu dzeju pārstāvēja Marija Undere un Adsons Metjūsa tulkojumā.

Britu publika bija ļoti atsaucīga trimdinieku darbiem, un jācer, ka šis pirmais laimīgais sākums novedīs pie regulāras britu un trimdas dzejnieku satikšanās un sadarbības Londonā. Britu dzejas apvienību 1909. gadā dibinājuši Kiplings un Jītss. Tā domāta kā dzejnieku un dzejas cienītāju kopīgs pasākums veco un jauno dzejnieku darbu popularizēšanai, dzejas grāmatu un antoloģiju izdošanai. Britu dzejas apvienību Anglijā ieskata par ļoti nopietnu institūtu, kaut ko līdzīgu dzejas akadēmijai.

Trimdas dzejnieku vakaru dzejas apvienība rīkoja ar savu iniciatīvu, un tas bija ietilpināts kārtējo dzejas piektdienu logātos. No trimdinieku puses vakara programmu kārtoja ungāru dzejniece Kovača un Trimdas rakstnieku PEN kluba priekšsēdis Pauls Taborijs. Sarīkojumā bija ieradies sūtniecības padomnieks T. Ozoliņš ar kundzi, kā arī profesors Metjūss. Visi pārējie klausītāji bija dzejas apvienības biedri un interesenti.

Publika pēc priekšnesumiem silti pateicās rīkotājiem. Šis vakars bija atvēris jaunus apvāršņus Eiropas dzejā un sniedzis ieskatu pasaulē, kuru vēl sedz neziņas migla un aizspriedumu dūmakas. Apspiesto tautu un viņu trimdā dzīto dzejnieku balss esot jādzird atkal un atkal. Čarlzs Dorēns, nobeidzot vakaru, citēja frazi no Aigara dzejoļa Cilvēks drupās, attiecinot to uz visiem trimdas dzejniekiem: „Viņš laimes krāsmatās sev laimi atrast prot." (L. A.)

BALETS UN POLITIKA

VĒSTULE PAR BOĻŠOJ TEĀTRA BALETA VIESOŠANOS LONDONĀ

Padomju iestādes Londonā vairāk nekā nedēļu spēlēja paslēpšanos ar Ņinu, disku sviedēju, kuŗa apzagās Londonas modes namā. Sūtniecība apsolīja, ka tā beidzot ieradīsies tiesā. Viss tika sagatavots, un tiesas zāles priekšā veidojās gaŗa skatītāju rinda,bet pašā pēdējā brīdī Ņina, īstenībā — Padomju sūtniecība, vai pat Kremļa varas vīri — izšķīrās citādi — Ņina neieradās. Viņa vēl vienmēr uzturējās sūtniesībā, tās dārzā trenējoties, skatoties filmas un televīziju. Šķiet, ka viņa ar savu dzīvi ir apmierināta, un nemaz neskumst par savu ieslodzījumu.

Ņinas nozagtās cepures būtu jau aizmirstas, ja padomju iestādes sarkano baleta trupu nebūtu mēģinājušas izmantot kā izspiešanas līdzekli: baleta trupa neieradīsies, ja Ņina netiks palaista vaļā bez tiesas un soda. Tā tas gāja labu laiku. Ļaudis, kas bija pavadījuši trīs dienas un naktis pie Covent Garden operas biļešu kases, krita izmisumā — trīs nakšu salšana par velti! Biļetes melnajā tirgū nokrita līdz normalām cenām, kaut arī pirms īsa laika par tām tika maksāts divdesmit un vairāk mārciņu.

Daudzinātā Ulānova „Pravdā" publicēja vēstuli, kurā viņa prasīja garantiju, ka viņa vai kāds cits no baleta trupas netiks iesaistīts „netīrā provokācijā", kā tas noticis ar Ņinu. Beidzot tomēr tika panākta vienošanās, un, kaut arī ar nokavēšanos, dejotāji ieradās Londonā. Tūlīt pēc ierašanās tika uzsākti mēģinājumi, kuŗi ilga visu dienu un nakti.

Kā pirmais uzvedums bija paredzēts „Romeo un Jūlija", Ulānovai dejojot Jūliju un Jurim Ždanovam — Romeo. Trieciena tempā tika sagatavota skatuve, kuŗa, salīdzinot ar skatuvi Maskavā, esot maza. Pusaklais diriģents Juris Faiers drīz vien iekaroja visu anglu sirdis. Baletdejotājas un baletdejotāji brīvi sarunājās ar angļu māksliniekiem, un ar pārspīlētām pūlēm padomieši mēģināja radīt draudzīgu, koeksistences garam atbilstošu atmosfairu. Vienīgi „Lielā Ulānova" nepiedalījās šajā baleta politikā. Viņai laikam vienmēr bija prātā vēstule, kuŗu tā bija rakstījusi „Pravdai".

Sezonas atklāšana ar „Romeo un Jūliju" izvērtās par vienu no lielākajiem sabiedriskajiem notikumiem, un pats uzvedums savā varenībā un priekšnesumā izpelnījās visai atsaucīgas kritikas. Gan tika aizrādīts, ka būtu bijis gudrāki pirmizrādei izvēlēties kādu klasiskāku baletu, kaut vai „Gulbja ezeru". Ulānova esot bijusi vienreizēja, viņas sasniegumi tiek pielīdzināti Pavlovai, un angļu baleta zvaigzne Margota Fontēna izteikusies, ka viņa nekad neko līdzīgu neesot redzējusi. Pat statisti bijuši lieliski, un arī vismazākā loma aizpildīta ar „zvaigznēm".

Maskava bija darījusi visu, lai ar baletu pierādītu padomju kultūras augsto līmeni. Padomju dejotāju un angļu koeksistences piekritēju prieka kausā bija tikai viens rūgts piliens — Maskava bija aizliegusi braukt uz Londonu Ulānovai Nr. 2 — Majai Pļisetskajai nav izsniegta vīza. No gandrīz oficiāliem avotiem nāk ziņas, ka minētā dejotāja īsi pirms braukšanas uz Londonu izteikusi kritiskas piezīmes par „padomju paradīzi". Komūnistu varas vīriem radušās aizdomas, ka Pļisetskaja varētu izvēlēties brīvību — tas, protams, būtu bijis smags trieciens „sapnim par padomiju".

„Biedrene Pļisetskaja ir viena no labākajām Odetām „Gulbju ezerā", ne tikai Krievijā, bet laikam arī visā pasaulē. Ar Pļisetskajas iztrūkšanu angļu baleta mīļotāji zaudē ļoti daudz . . ."

Šādā veidā skan padomju oficiālais raksts par Ulānovu Nr. 2. Tālāk gan nāk aizbildinājumi, ka balerīnai bijis jāpaliek Maskavā, kur turpinās uzvedumi. Lai nu ko un kā mēģina stāstīt padomju oficiālās iestādes — Pļisetskaja nekad nebūtu atstāta Maskavā, ja tiešām nebūtu bijis jābaidās, ka viņa nepaliek Rietumos. Pļisetskaja, tāpat kā Ulānova, nav komūnistu partijas biedre, bet viņas alga ir 5.000 rubļu mēnesī, plus 280 rubļu par katru uzstāšanos. Ja Pļisetskaja izvēlētos brīvību, tad tas noteikti nebūtu materiālu apsvērumu dēļ — tas būtu jauns pierādījums, ka pat vislabāk samaksātie mākslinieki labprāt atteiksies no materiālās labklājības padomju paradīzē, ja vien tiem izdodas nokļūt Rietumu „vergu valstīs".

Kas gan lai to pasaka, vai uzmin, bet padomju propaganda ar Boļšoj teātra viesošanos Londonā noteikti ieguva daudz jaunu draugu. Nelaime ir tā, ka angļiem balets ir balets un nevis līdzeklis polītikas spēlē.

Boļšoj teātris Londonā. Ulānova lielākā pasaules balerīna. Drūmas, bet varenas dekorācijas, milzīgs kordebalets. Dejas, mūzika un dvēsele — bet aiz visa tā tumši polītiski nolūki. Viesiem starpbrīžos vodka un kaviārs, polītiskas intrīgas un komūnistu agentu vervēšana sarunās par baletu. Daudzi jautā — vai bija vērts pavadīt trīs dienas un naktis miglā un salā?

ŅINA DEVUSIES ATPAKAĻ UZ PADOMIJU

Krievu sportiste Ņina Ponomareva, kas pēc cepuŗu zādzības veikalā slēpās Padomju Savienības sūtniecībā, par ko jau ziņojām agrāk, beidzot ieradās tiesā, kur viņu sodīja ar $9,00, tiesas izdevumus ieskaitot. Tūdaļ pēc tiesas sēdes Ņina uzkāpa uz krievu kuģa Molotov, kas dodas uz Ļeņingradu.

G. Z.

Toronto deju kopa Diždancis Bostonā guva lielus panākumus.

Sevišķu atsaucību izpelnījās Judīte Andersone.Pa labi Valdis Vagners.
V. Grāvīša foto

JAUNS LAIKRAKSTS SPORTAM

Līdzšnējā sporta laikraksta Trimdas Sports vietā sācis iznākt laikraksts Sporta Apskats, kuŗu izdod Latviešu sporta padomes trimdā prezidijs.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA, 49. NUM.

1917. — 18. un 19. novembrī, pēc lielinieku oktobra revolūcijas Krievijā Latviešu Pagaidu nacionālā padome Valkā pasludina Latvijas pilnīgu pašnoteikšanos un nolemj izdarīt Latvijas Satversmes Sapulces vēlēšanas.

— 15. decembrī lielinieki noligst pamieru ar Vāciju.

1918. — 5. janvārī Latviešu Pagaidu nacionālā padome iesniedz Krievijas Satversmes Sapulcei paziņojumu, ka Latvija atdalās no Krievijas.

— 8. martā vācu muižnieku landrāts atkārtoti piedāvā Prūsijas karalim Kurzemes hercogistes troni.

— 4. aprīlī Latviešu Pagaidu nacionālā padome protestē pret Brestļitovskas miera līgumu un vācu muižnieku šķiras tieksmēm pievienot Latviju Vācijai.

— 12. jūlijā Z. Meierovicu ieceļ par Latvijas sūtni pie Sabiedroto un neitrālo valstu valdībām. Meierovics Stokholmā nodibina latviešu informācijas biroju. J. Čakste un A. Bergs publicē grāmatas par Latviju ārzemju informēšanai. Nacionālās padomes priekšsēdis bija V. Zamuels un padomes galvenie darbinieki bija — J. Zālītis, Z. Meierovics, J. Čakste, J. Goldmanis, A. Bergs, J. Seskis, K. Skalbe u. c. vēlākie valstsvīri.

Vācu okupētajā Rīgā latviešu inteligence un polītiskie darbinieki nodibināja Demokratisko bloku jeb 17 vīru padomi, kuras priekšgalā bija Kārlis Ulmanis un Dr. M. Valters. Demokratiskais bloks arī proklamē Latvijas neatkarības ideju un uzsāk idejisku cīņu pret vācu polītiku, kas tiecas nodibināt Baltijas valsti zem ķeizara Viļuma II varas.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete ROMĀNS

39. turpinājums

„Kad tu piemini Grunduļa jaunkundzi, tad man nāk prātā, ka nākamā nedēļa vietējā tiesā solās kļūt par īsti latvisku nedēļu," viņš smaidīdams runāja, „Cibulkins pret Rembēnu par kaušanos, jūs pret Ķelputu par atrašanos jūsu istabā paša prombūtnes laikā, Lilija pret jums par laulības solījuma laušanu; žēl, ka to nevarēja izstiept pa vairākām nedēļām — varētu ilgāku laiku taupīt naudu, neejot uz kino."

„Bet Jāni!" Ziemeļa kundze nobijusies pārmeta vīram. „Kam tu piemini tādas lietas! Tu taču zini, cik Pūpola kungam viss tas nepatīkami!"

„Varu iedomāties," Ziemelis nepazina žēlastības, „nevar būt patīkami sēdēt apsūdzēto solā. Jācer tikai, ka jūs kaut kā vieglāki tiksit cauri. Vienu gan nesaprotu — kāpēc jūs nabaga Ķelputu par tādu nieku velkat tiesā?"

Pēteris sēdēja kā skābu citronu sūkādams. Ka Ziemelis viņu lāga necieta, viņš jau sen bija manījis, bet nekad nebija varējis iedomāties, ka naids tik dziļš.

„Kamēr Ķelputa kungs bija manā istabā, no tās pazudis sainītis ar tikko iegādātu dāvanu Milzuma kundzei," viņš savaldījies pieklājīgi atbildēja, „lai Ķelputa kungu varētu tiesāt par zādzību, vispirms jāpierāda, ka viņš bijis tur, kur zudusē manta atradās. Tāpēc."

„Tātad paredzama vēl viena prāva. Bet vai jūs domājat, ka tas atmaksāsies? Vai nebija vienkāršāki Čipum noprasīt tieši?"

„Es jau Ķelputa kungam jautāju, ko viņš darījis manā istabā, bet viņš saka, ka neatceroties."

„Neatceroties? Viņš tātad atzīst, ka tomēr bijis jūsu istabā?"

Pēteris paraustīja plecus.

„Jā un nē. Viņš saka, ka bijis . . . ē . . . hmmm , piedzēris. Cienītā kundze atvainos šo izteicienu," viņš paklanījās Ziemeļa kundzes virzienā.

„Tad jums vājas izredzes," Ziemelis turpināja; „un man liekas, ka tiesādamies, jūs zaudēsit vairāk līdzekļu nekā zudusē manta vērta."

„Bet tā nav vienīgā. Kopš ievadāšanās pie Vagulāniem, man zudušas jau vairākas citas. Un uz ko citu lai kristu aizdomas? Uz Vagulāniem? Uz Grauduma kundzi? — Taču nē! Paliek tātad vienīgi Ķelputa kungs. Vēl jo vairāk tāpēc, ka arī citi sūdzas, ka tiem šis un tas zudis. Izņemot — Ķelputa kungu."

„Tas nav vēl nekāds pierādījums," Ziemelis diezgan vienaldzīgi nobeidza. „Bet nu man gan jāiet. Nama komitejas sēde."

Viņš uzspieda sievai vieglu skūpstu uz pieres un gribēja iet, bet pie durvīm vēlreiz pagriezās atpakaļ.

„Vai es jūs, Pūpola kungs, nevaru aizvest? Man tai virzienā braukšana."

„Lai Pēteris vēl kādu brītiņu pakavē man laiku," Ziemeļa kundze teica, „tu vienmēr pa savām sēdēm — un es tad varu nīkt viena pati."

„Neuzmet nu lūpiņu," Ziemelis smaidīja, bet ap viņa acu kaktiņiem bija iezīmējušās trauksmes un uzmanības rievas, „ja saskaitām vakarus, cik tu esi pie savām dāmām, bet es sēdēs, tad tev pirmā vieta droša."

Viņš vēlreiz atskatījās, pamāja ar roku, gribēja vēl ko teikt, bet nepateica, pagriezās un aizgāja.

Uz ielas mazliet līņāja. Steidzīgāki kā parasti viņš tāpēc atslēdza auto, ieslīdēja aiz stūres un iedarbināja motoru. Kamēr tas,klusi dūkdams, iesila, viņš aizsmēķēja cigareti. Vēlreiz viņa acu priekšā atplaiksnīja viņa viesistabas skats, kā viņš to pašreiz bija pametis — vāļas stūrī omulīgi iesēdies Pēteris Pūpols cigareti rokā un kokteiļa glāzi uz galdiņa priekšā, sugas taksīti sev pie kājām; sieva, darbojoties ap kafijas vārāmo, un stāvlampa, kuras klusinātajā gaismā saplūda ēnas.

Viņš jau cēla roku, lai izslēgtu motoru, bet tad strauji noskurinājās un ar visu spēku uzkāpa gāzes pedalim.

Auto salēcās un riepām, uz grantētā mājas piebrauktuves celiņa iekaucoties, uzbrauca uz ielas.

⁂

Pēc Ziemeļa aiziešanas istabā brīdi valdīja klusums. Pēteris drusku garlaikotu sejas izteiksmi vēroja, ka Ziemeļa kundze beidza kafijas vārāmā sakārtošanu. Kad viņai nokrita vārāmā trauka vāciņš un pa mīksto aveņkrāsaino grīdsegu atripoja līdz Pētera kājām, viņš mazliet sakustējās, it kā gribēdams to pacelt. Bet Ziemeļa kundze bija ātrāka.

„Paldies, Pēteri, gan es pati," viņa teica un ar meitenīgu vieglumu pieliekusies, pacēla bēgli. Liecoties mazliet atsedzās viņas tērpa izgriezums, un aiz tā kļuva redzami divi maigi, balti izciļņi, ko lejāk apslēpa mirdzoša balta, gaisīga auduma un mežģiņu kārtas.

„Cik ilgi mēs jau pazīstamies, Pēteri?" viņa apsēdās tam blakus, un viņas balss pēkšņi skanēja kā zem surdīnes. „Pieci gadi?"

„Apmēram . . ." Pēteris atbildēja. „Liekas kā piecas dienas . . ."

„Jums arī laiks šķiet aizskrējis tik ātri?"

„Jā . . . Uu tur daudz nopelna tieši jums."

„Man?"

„Jūsu namam. Te es atradu otru dzimteni. Te vienmēr valdījis cildens miers, klusums, atturīga pieklājība. Viss tas, kas īres namos velti meklējams. Tur viss ir par naudu, bet arī nekas vairāk kā samaksāts. Tur arī ir klusums — no pulksten vienpadsmitiem vakarā līdz septiņiem rītā. Jo tā tās mājas kārtībā noteikts. Tur arī ir pieklājība — kamēr īre samaksāta. Tur arī ir laipnība. Bet — indiferenta. — Pie jums es atradu vairāk. Un jūs pati man esat bijusi —" viņš silti ieskatījās tās acīs un ieraudzīja tajās daudz apbrīnošanas un pielūgšanas, ka pēkšņi sastomījās, „bijusi kā — kā— "

„Nu kas — Kā? Kā māsa?"

Pēteris tūlīt neatbildēja. Situācija un saruna bija kļuvusi bīstama, bet — galu galā — reiz tam bija jānotiek, un šis vakars bija tikpat labs kā kurš katrs cits. Ziemelis bija prom, vismaz uz pāris stundām, un bija pārāk vēls, lai domātu, ka šovakar vēl kāds apciemotu Ziemeļus.

Viņš ieņēma dziļu malku no kokteiļa glāzes un uzlika roku uz sēdekļa atzveltnes, ar pirkstu galiem viegli pieskaroties Ziemeļa kundzes matiem. Tie bija mīksti un maigi, un Pēteris sajuta patīkamu ņirboņu elkoņos.

„Kā māsa? — Nē. Cienītā kundze man šajos gados kļuvusi daudz tuvāka. Daudz, daudz . . . hmmm . . mīļāka ."

It kā nejauši Ziemeļa kundze atlieca galvu atpakaļ. Tā tagad pilnīgi iekļāvās Pētera delnā.

„Arī jūs man, Pēter, esat kļuvis tuvs," viņa teica, griestu rotājumā skatīdamās, „daudz tuvāks un mīļāks, nekā — "

Viņa aprāvās un strauji pagrieza galvu uz Pētera pusi.

„Nekā? — "

„Nekā tas drīkstētu būt."

„Ko nozīmē — drīkstēt, vai nedrīkstēt?" Pēteris domīgi runāja, viegli ar kreisās rokas pirkstiem viņas matos rotaļādamies, „galvenais — būt patiesam pret sevi."

Viņš pacēla kokteiļa glāzi un turēja to pret gaismu. Glāzes sarkanajā saturā lūza spuldzes stars, un tai vietā glāzē bija iezīmēta gaiši sarkana svītra.

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS
rīko š. g. 20. oktobrī, plkst. 8-os vakarā, 125 Broadview Ave., Odd-Fellows zālē, Toronto
SEZONAS ATKLĀŠANAS BALLI
PILNA BUFETE, GALDIŅI
LABA DEJU MŪZIKA
Ieeja dāmām $1.—, kungiem $1.50
Visus laipni lūdz apmeklēt KLUBS

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

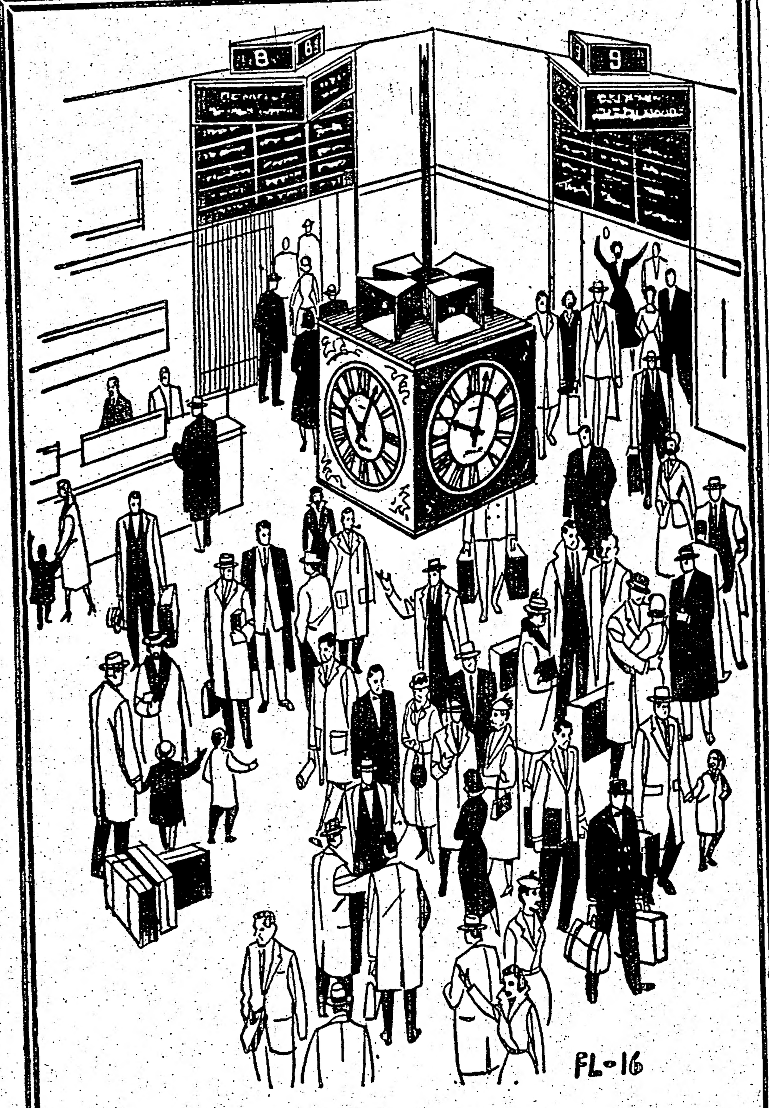

DROŠĀKAIS CEĻŠ
PĀRVEST SAVU ĢIMENI UZ KANADU

Kad jūs krājat naudu, lai pārvestu savus radus uz Kanadu, neuzņemieties risku to pazaudēt: Iemaksājiet droši un regulāri The Canadian Bank of Commerce. Bankā jūs varat atvērt kontu ar kuru katru summu. Mazākā summa sākumā viens dolars.

Jūsu nauda būs ne tikai drošā vietā, bet arī nesīs procentus. Tiksi pasākuši, cik jums vajadzīgs, pie algas čeka iemaksas bankā, un jūs droši varat skatīties nākotnē un it sevišķi uz to dienu, kad jūsu ģimene ieradīsies pie jums. Labākais, ka jūs dzīvi Kanadā sāksit saprātīgi. Kad iebrauks jūsu ģimene, jūs gribēsit krāšanu pavairot, lai nodrošinātu nākotni, vai arī mājas iegādei, automašīnai, kā arī citām vajadzībām.

Iegriezieties mūsu tuvākajā nodaļā un atveriet krājkontu, jau šodien.

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

Dibināta 1867. gadā
Vairāk kā 725 nodaļas Kanadā

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Brālis meklē
ANDREJU MASLOVSKI,
dzimis 1918. gadā, rīdzinieks. Pēdējo reizi redzēts Austrijā, Pasavas nometnē 1946. gadā.
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt: P. Maslovskis, Postal Station "D", Hamilton, Ont. Canada.

M e k l ē
Apoloniju Balcers, dz. 1900. g. 14. dec., un Arvīdu Balcers, Hugo d., dz. 1927. 18. sept. Rīgā.
Ja kāds ko zinātu, lūdz paziņot Jozefovičam, 634 Ontario St., Toronto. Tel. WA 4-8855.
Ziņas no piederīgiem.

Kārli Legzdiņu no Alojas
meklē V. Legzdiņš. Ziņas no Latvijas. Rakstīt: 92 Lister Lane Halifax, England.

PĒTERSONU Bernhardu Haraldu Ernesta dēlu, dz. 1908. g. Liepājā, meklē tuvinieki — Marija, Inga un Irene. Rakstīt šī laikr. bir. ar Nr. 1238

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

HIGH PARK rajonā izīrējams 4 istabu dzīvoklis ar atsevišķu virtuvi un vannu. Garāža. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā LE 5-7908, Toronto. (1244)

WOODBINE—GERRARD raj. izīrējama mēbelēta istaba un virtuve. Gāzes plīts. Vienmēr karsts ūdens. Tuvu veikaliem un satiksmei. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā GL 5006, Toronto. (1197)

EGLINTON — BROADVIEW rajonā izīrējamas 2 nemēbelētas istabas ar virtuves lietošanu. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt MO 7065, Toronto. (1245)

DANFORTH—BROADVIEW rajonā izīrējama liela nemēbelēta istaba 2. stāvā ar vārīšanas iespējām. Piemērota pārim vai vieniniekam-cei. Lūdz zvanīt GE 3883, Toronto (1251)

CARLTON — PARLIAMENT rajonā izīrējama mēbelēta istaba vienai vai divām personām ar vārīšanas iespējām, vai atsevišķu virtuvi, uz vēlēšanos ar garāžu. Zvanīt WA 3-4842, Toronto. (1219)

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Švelcē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

Mūsu cienījamais līdzgaitnieks, Latviešu nacionālās apvienības Kanadā 1. un 2. padomes loceklis,
OPERDZIEDĀTĀJS
JĀNIS NIEDRA
miris 1956. g. 9. oktobrī, Londonā, Ont.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
LNAK PADOME, VALDE un DARBINIEKI

No mums šķīries
OPERDZIEDONIS
JĀNIS NIEDRA
Par viņu sēro
LATV. SAIMNIECISKO DARBINIEKU APVIENĪBA KANADĀ

Negaidot šķīries no mums mūsu audzinātājs un darba veidotājs
OPERDZIEDONIS
JĀNIS NIEDRA
Viņu mūžīgā piemiņā paturēs
Toronto vīru koris „VIESTURS"

Nacionālās operas solists
JĀNIS NIEDRA
dzim. 1887. g. 26. sept. Rīgā,
miris 1956. g. 9. okt., Londonā, Ont.
SV. JĀŅA DRAUDZES BĒRU KASE
Dievs, kas nāves autus raisi,
Ceļu pīšliem mājās taisi,
Šeit nav dusas vieta man. 337. dziesma, 1. p.

RŪDOLFS PUTNIŅŠ
dzim. 1896. g. 17. februārī,
miris 1956. g. 9. oktobrī, Toronto.
SV. JĀŅA DRAUDZES BĒRU KASE
Es apgulšos mierā un aizmigšu,
jo Tu, Kungs, dari, ka droši dzīvoju.
4. Dāv., 6. p.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

DETROITĀ

Detroitas, Mich., Sv. Pāvila ev.-lut. draudzē.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Tarks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.[illegible]

San Džosefā. Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langīns.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.

St. Katarīnē, 21. okt., pl. 3 p.p. Kristus bazn. Pļaujas sv. dievk.

Londonā, 28. okt., pl. 4 p.p. Trīsvienības bazn. dievk.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

21. oktobrī dievkalpojums plkst. 4 p.p.

Svētdien, 28. oktobrī Sv. Andreja baznīcā Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojumā sprediķos mācītājs A. Voitkus. Dievkalpojuma sākums plkst. 11 rītā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

21. oktobrī, plkst. 4 pp. Sv. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Bēru kases pilnsapulce baznīcas sanāksmju telpās.

28. oktobrī, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā Reformācijas svētku dievk. Pēc dievkalpojuma filmas „Mārtiņš Luters" izrāde bazn. sanāksmju telpās.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

21. oktobrī, plkst. 2.30 p.p. dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

28. oktobrī, plkst. 2.30 p.p. Reformācijas svētku dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas bazārs baznīcas zālē. Ieeja no Hamton Ave.

Māc. T. Avots, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

21. oktobrī, plkst. 3,30 p.p. dievkalpojums bērniem; plkst. 4,00 p.p. dievkalpojums pieaugušiem.

Jaunatnes vecākās grupas stunda piektdien, 19. oktobrī, plkst. 6.30 vakarā, 113 Charlton Avenue, West.

Draudzes bībeles stunda ceturtdien, 25. oktobrī, plkst. 7,00 vakarā, 20 Carrick Avenue.

Jaunatnes jaunākās grupas stunda piektdien, 26. oktobrī, plkst. 6,30 mācītāja mājā.

Kristīta Ināra Rita Jēkabsons, Viļņa un Irmas meitiņa.

Laulāti Vilis Dāboliņš un Elga Dzintra Gustiņš.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Hamiltonā, Kristus ev. lut. draudzē dievkalpojumi notiks:

Svētdien, 21. oktobrī dievkalpojums plkst. 4.30 pp. Svētdienas skola plkst. 3.30.

Svētdien, 21. oktobrī pēc dievkalpojuma draudzes vakars. Mācītāja A. Voitkus' priekšlasījums „Zeme, kur Kristus staigāja". Priekšlasījumu illustrēs gaismas bildēm.

Svētdien, 4. novembrī Reformācijas svētku dievkalpojums plkst. 4.30 pp.. Svētdienas skola plkst. 3.30 pp.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr Sudbury, Ont., tel OS 3-3284

Sadberijā, svētdien, 21. oktobrī, plkst. 15, Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave. Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

SPECIĀLS PIEDĀVĀJUMS!
Dāvanu paciņas uz Ziemsvētkiem
izsūta uz visām zemēm
BROWNEJONES LTD.
1, Norfolk Place London, W.2, England

Paciņa 1 (sievietei):	3 jardi vilnas drāna kostīmam vai kleitai; 1 kompl. (2 gab.) veļas; 1 pāris nailona zeķes; 1 vilnas lakatiņš vai kaklauts.	Cena $25.00
Paciņa 2 (vīrietim):	6 jardi poplina drānas virskrekliem; 1 vilnas pulovers; 2 pāri vilnas zeķu; 1 vilnas šalle.	Cena $25.00
Paciņa 3 (pārtika):	2 márc. cukura, 2 márc. sviesta, 2 márc. šokolādes (kastītēs, lab. kval.), 1 márc. rozīņu vai žāv. augļu, 1 márc. kafijas vai kaf. pupiņu un 1 kārba sardīņu vai lašu.	Cena $15.00
	Tā pati paciņa dubultota —	Cena $28.00
Paciņa 4:	19 márc. cukura.	Cena $14.80

Cenās ieskaitīti itin visi izdevumi.
Lūdzam pasūtinājumus izdarīt steidzami, lai tuvinieki paciņu saņemtu pirms Ziemsvētkiem.

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA
ŅUJORKAS ANSAMBĻA
VIESIZRĀDE TORONTO
1956. g. 3. novembrī, plkst. 8.00 vakarā, Komercskolas auditorijā, 570 Shaw Street
U z v e d ī s
Judžina O'Nīla lugu 4 cēlienos
Anna Kristi
Tēlotāji: Ņina Melbārde, Helga Gobzine, Kārlis Ģērmanis, un Jānis Neimanis.
Režisore: Ilga Liepa.
Skatuves gleznotājs. Evalds Dajevskis.
Biļešu cenas: $2.50; $2.00; $1.50, skolēniem puscenas.
Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., un divas stundas pirms izrādes pie ieejas.

SPORTISTIEM UN SPORTA DRAUGIEM

Bija 1952. gads, un sporta pasaule gatavojās Helsinku olimpiskajām spēlēm. Tieši šo spēļu priekšvakarā, Toronto, Kanadā, Latviešu sporta apvienības izdevumā, parādījās sporta laikraksts Trimdas Sports.

Tagad dzīvojam 1956. gadā un Melburnas ol. spēļu gaidās, un pirmo reizi iet tautās Sporta Apskats — informācijas izdevums Latviešu sportistiem svešumā, Latviešu sporta padomes trimdā Prezidija pārziņā.

Divas dīvainas paralēles, kurām izskaidrojums nav tālu jāmeklē: 1955. gada decembrī Trimdas Sporta izdošanu no LSAK pārņēma LSPT Prezidijs, turpinot to visu šo laiku. Spiestuvei, kurā tika veikti visi izdevuma salikšanas un iespiešanas darbi, ievērojami sašaurinot darbību, izdevēji nonāca pavisam tuvu baltajai „finiša" lentai . . .

Ar Kanadas Daugavas Vanagu apgāda laipnu atbalstu un vēlēšanos palīdzēt, radās lieliskas iespējas darba sekmīgai turpināšanai. Taču techniskie apstākļi pagaidām neļiauj plašāku izdevumu, bet sporta informācijas labā Kanadas DV izdevums Latvija Amerikā 3 reizes mēnesī paplašina sporta nodaļu. Šis, protams, ir pārejas stāvoklis, kas jāizprot visiem mūsu labvēļiem.

Izmantojot šo izdevību un uzklausot vairāku pazīstamu sportistu un sporta darbinieku ieteikumus, esam gājuši vēl soli uz priekšu — mainot mūsu izdevuma nosaukumu. Pamatdoma tam visai vienkārša — vai to varat saukt par trimdu, ja, piemēram, svētdienas pēcpusdienā, pēc pastaigas brauciena jaunajā Bjuikā, laiski atlaižoties mīkstā atzveltnes krēslā, ieslēdzat televīziju un kāri sūciet ledusskapī atdzesētu šķidrumu? Liekas, te nevar būt divu domu, un mums jāseko laika garam.

Protams, nekad un nekur mēs nedrīkstam aizmirst, ka esam latvieši, Latvijas sūtņi brīvajā pasaulē, kuriem jāatmasko Kremļa glaimu vārdu velniškības un jācīnās par savu tautu un tiesībām. ....

......Mēs sākam jaunu darba posmu, aicinot latviešu sporta jaunatni visā brīvajā pasaulē rādīt savu labāko svešo zemju sporta laukumos, ticībā, ka jau drīz pienāks diena, kad mūsu krāsas brīvi plīvos pasaules sporta jaunatnes lielākajos svētkos — olimpiskajās spēlēs.

Latviešu Sporta Padomes Trimdā Prezidijs

VALDA ATKAL PELD

LABOJUMS LAILAS REZULTATAM

U p s a l a (F) — Mūsu peldēšanas rekordiste Valda Freivalde veiksmīgi sākusi jauno sezonu: 50 metri veikti 30,2 sek., 100 m uz krūtīm — 1:34,2 min., bet 100 m uz muguras ar 1:32,0 min. pārspēts pašas līdzšinējais labākais sasniegums — 1:33,3 min. Ātrākā latviete visā pasaulē šajā distancē ir tikai 12 gadus vecā Ilze Konrade, Austrālijā (1:27,0 min.).

Šī gada jūlijā ziņojām, ka Valdas Freivaldes jaunākā māsa Laila 100 m uz krūtīm peldējusi 1:31,7 min., kas ne vien pārspēj līdz šim labāko latviešu sasniegumu brīvajā pasaulē, bet arī oficiālo Latvijas rekordu. Kā mūsu ūdenssporta nodaļas korespondentam Zviedrijā oficiāli paskaidrojis sporta kluba Sirius priekšnieks Arne Eriksons, Lailas sasniegums šajā distancē rakstāms — 1:31,3 min.

A. HAKELIS — 57,14 M

S i d n e j ā (J) — Mūsu šķēpa mešanas veterāns Aleksis Hakelis igauņu - latviešu sacensībās šķēpu lidinājis 57,14 m tālu.

PA 12 ŠACHA OLIMPIĀŽU PĒDĀM

Septembrī Maskavā notika t. s. XII šacha olimpiāde — lielākais starptautiskais turnīrs, kas tagad notiek pa diviem gadiem reizi. Turnīrā piedalījās 30 valstu vienības. Uzvarēja Pad. Savienība, iegūstot Hamiltona - Rusela ceļojošo balvu.

Pirmā šacha olimpiāde notika Parīzē 1924. gadā vienlaicīgi ar VII olimpiskajām spēlēm. Turnīrā piedalījās 18 valstu 54 šachisti. Tas beidzās ar spožu latviešu uzvaru, jo zelta medaļu un pasaules meistarnosaukumu izcīnīja Hermanis Matisons, bet sudrabs krita Fricim Apšeniekam, kas toreiz starptautiskajā šacha dzīvē bija vēl nepazīstami vārdi.

Otrajā olimpiādē Hagā piedalījās 17 valstu komandas, gan tikai amatieri, kas izslēdza no sacensībām toreizējos šacha milžus — Aļechinu, Rubinšteinu, Bogolubovu u. c. Sacīkstes noslēdzās ar ungāru uzvaru. Individuāli labākais bija Eive, bet mūsu Matisons palika trešais. Trešā olimpiāde notika 1930. gadā Hamburgā. Par nepraktisku atzina šķirošanu amatieros un profesionāļos, tā 18 vienību ierindās atkal bija visi lielmeistari. Uzvarēja Polija, bet Latvija palika 10. vietā.

Nākošās sacensības notika jau 1931. gadā Prāgā, piedaloties 19 nāciju vienībām. Pēc 9. kārtas priekšgalā izvirzījās Latvija, pārspējot ASV (2,5:1,5) un Poliju (2,5 :1,5) — galvenos uzvaras favorītus. Taču sekoja zaudējumi Ungārijai (1:3) un Čechoslovakijai (1,5 :2,5), un kopnovērtējumā Latvija palika 6. vietā. Lielākā sensācija bija Aļechina zaudējums Matisonam.

Amerikāņi uzvaras atkārtoja nākamajās divās olimpiādēs — Folkstonā un Varšavā. Pēdējā lieliski izcēlās toreiz tikai 19 gadus vecais igaunis Pauls Keress, pārspējot veselu rindu lielmeisetaru. Taču Igaunija spēja iegūt tikai 11. vietu, kamēr Latvija bija devītā.

Ar amerikāņu uzvaru beidzās arī VII olimpiāde 1937. gadā Stokholmā. Uzvarētāji, tāpat arī otrās vietas ieguvēji — ungāri nezaudēja nevienu spēli. Taču bija ļoti daudz neizšķirtu sacensību. Zem nelaimīgas zvaigznes cīnījās Latvija, paliekot 11. vietā.

VIII olimpiādes laikā Argentīnā sākās karš un vairākas vienības atsauca savu līdzdalību. Uzvarēja Vācija, tālākajās vietās atstājot Poliju un Igauniju. Latvija bija septītā.

Nākamās sacensības notika pēc 11 gadu pārtraukuma: 1950. gadā Dubrovnikā, kad 16 vienību konkurencē uzvarēja Dienvidslavija. X olimpidē Helsinkos (1952. g.) un XI ol. Amsterdamā (1954. g.) pārākie bija krievi, kuru vienībā viens no veiksmīgākajiem spēlētājiem bija igaunis Keress.

MĀRA STRAUTNIECE PAVALSTS IZLASĒ

M e l b u r n ā (L) — Viktorijas valsts sieviešu basketbola izlasē iedalīta melburniete Māra Strautniece. Viņa piedalīsies Austrālijas meistarsacīkstēs oktobrī Nūkāstlē.

P. BUMBĒRS — PUNKTU KARALIS

M e l b u r n ā (K) —Austrālijas olimpiskās basketbola izlases spēlētājs Pēteris Bumbērs pēdējās 4 sacensībās savai vienībai ieguvis 166 punktus, kas ir 41,5 p. ik spēlē. Šajās 4 spēlēs no 31 soda metieniem viņš realizējis 30 (!).

SPORTS

LAIKRAKSTA LA

atsevišķus numurus Toronto iespējams saņemt:

PILSĒTAS CENTRĀ

LA birojā
123 Huron Street

All Nations Book and Film Service
340 College St.

Pocos Meat Products
376 College St.

Balint Newspaper and Book Store
272 Spadina Ave

Central Meat
928 College St.

Lotus Florists
802 Bathurst St. Pieņem arī jaunus abonementus

Rūta Restaurant
994 Dundas St., West

Atlantic Restaurant
1330 Dundas St., West

Modern Delicatessen
746 Dovercourt Rd.

RIETUMU DAĻA

Atlas Food Store
1533 Queen St., West

Spring Marketeria
113 Roncesvalles Ave

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.
Pieņem arī jaunus abonementus

Little Riga
342 Roncesvalles Ave.
Pieņem arī jaunus abonementus

E. J. Groceteria
384 Roncesvalles Ave.

High Park Food Market
1663 Bloor St., West

STOKHOLMA — UPSALA TENISĀ

S t o k h o l m a (F) — Upsalas latviešu tenisisti Dinvietis un Freivalds sacentās ar Stokholmas pārstāvjiem — Milleru un Dimiteru. Cīņas deva sekojošus rezultātus: Millers - Dinvietis 6:0, 6:0, Freivalds - Dimiters 6:4, 4:6, 6:2, Millers - Dimiters — Dinvietis - Freivalds 6:2, 6:3, kopnovērtējumā 2:1 par labu Stokholmai.

JAUNI MEISTARI ANGLIJĀ

Samazinas interese par volejbolu

K o v e n t r i j a (Z) — **Anglijas latviešu volejbolisti savām šogadskārtējām meistarsacīkstēm šogad pulcējās jau devīto reizi. Spēles notika sportista Z. Lieģa lauku īpašumā — un meistartitulus izcīnīja Lēsteras Banga — vīriešu un Koventrijas SK sieviešu grupā.**

Vīriešu grupā pēc divu zaudējumu sistēmas sacentās Lēsteras Banga un pa divām Koventrijas sporta kluba un Bradfordas Trimdas vienībām, bet dalībnieku ierindā iztrūka Londonas pārstāvju. Finālā cīnījās Banga (Korms, Šmits, Lutkevičs, Kalve, Martinovs, Purmalis) ar Trimdu I (Priedītis, Berts, Olte, Pētersons, Šilinskis, Korps). Veiksmīgākie bija lēsterieši, uzvarot ar 15:11, 12:15, 15:10.

Sieviešu sacensībās piedalījās tikai divas spēkos līdzvērtīgas Koventrijas sporta kluba vienības. Veiksmīgāk spēlēja A sešnieks (Krastiņa, Lieģe, Martinova, Medne, Medne, Krasta), izcīnot grezno Elizabetes kausu.

Volejbola spēles līmenis šogad Anglijā ir ievērojami pasliktinājies. Taču vienībās redzēja jaunas sejas, kas liek domāt, ka interese par šo sporta veidu britu salu latviešu vidū vēl nav zudusi. Kā zināms, Anglijā tagad nodibināta volejbola savienība, kas ir arī starptautiskās volejbola federācijas locekle. Šeit arī latviešiem, šķiet, viegli varētu pavērties ceļš uz starptautiskām sacensībām, kā Londonas latviešu basketbolistiem. Tāpēc, cerams, volejbolam Latviešu Sporta Pārvalde Lielbritānijā turpmāk veltīs ievērojamu uzmanību. —

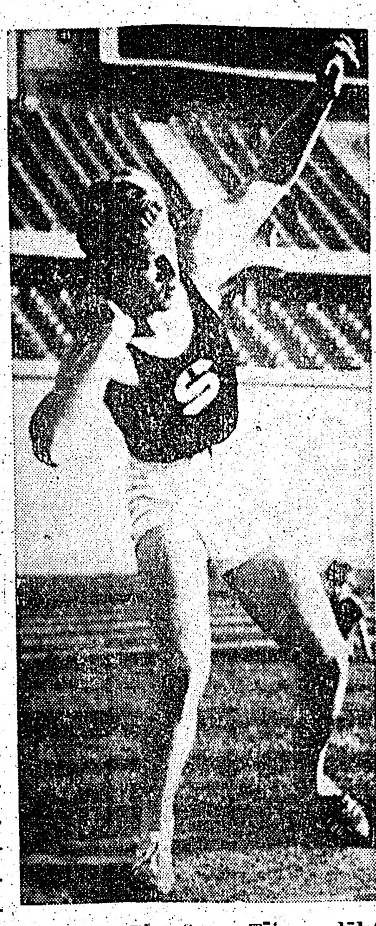

„Hijo de Tigre" — Tīģera dēls" — tā Čiles laikraksti dēvē jauno, talantīgo latviešu atlētu Juri Laipenieku.

ZVIEDRIJĀ DAUDZ VIEGLATLĒTU

U p s a l a (U) — Zviedrijas latviešu vieglatlētikas savienībā pašlaik reģistrētas 8 biedrības ar 131 sportistu. Ar šādu vieglatlētu skaitu, šķiet, nevar mēroties nevienas citas zemes latviešu sportisti. ZLVS vada Videvuds Freivalds, kas izpilda arī sekretāra pienākumus, bet kasieris ir L. Kalniņš un loceklis U. Kariņš.

FILADELFIJAS SPORTA KLUBS 1 GADA GAITĀS

F i l a d e l f i j a (V) — Šajās dienās pagāja viens gads kopš plašā Filadelfijas latviešu sportistu saime apvienojās kopējam darbam, pašu rokām veidojamā organizācijā — Filadelfijas latviešu sporta klubā. Idejas autors — Filips Janševskis bija pārliecināts, ka līdzīgi daudzām citām latviešu kolonijām, arī Filadelfija latviešu sportā spēs cienīgi līdzi runāt tikai tad, ja sporta darbības pamatā būs vienota doma, viens mērķis un pienākums. Gada laikā ir pierādījies, ka idejai nav trūcis piekritēju un sekotāju. Filadelfijas sp. klubs ar pāri par 70 biedriem izvērties ne vien par stūrakmeni Austrumu piekrastes latviešu sporta dzīvei, bet ieņem arī svarīgu vietu visas zemes apjomā.

Pie panākumiem neapšaubāms nopelns kluba pirmajam priekšniekam Albertam Līdumam, kam bija laimējies darba darītājos rast tik enerģiskus palīgus kā sekretāru E. Vilni, kasieri Austru Mežaraupu, valdes locekļus — Dr. Mirdzu Ozolu, A. Brošu, V. Avotu un E. Zabrauski. Kopš jūlija klūbu vada Arturs Ozols ar palīgu K. Ārsti. Filadelfiešu lepnums ir sieviešu volejbola vienība, kas īsā laikā izveidojusies par vienu no teicamākām komandām arī amerikāņu līgu sacensībās Austr. piekrastē, un nupat Klīvlandā pirmo reizi tika ASV latviešu meistara godā. Vienlīdz respektējamas vienības filadelfiešiem arī basketbolā un futbolā. Futbols savās rindās vēl joprojām spējis saistīt vārdus, kuri mums bija labi pazīstami valsts patstāvības pēdējos gados — P. Peičs, Dreifūss, Jargāns, Vītols, Freimanis u. c. Un droši varam sacīt, ka arī Imanta Mežaraupa priekšzīme un pūles, vieglatlētikas sportam piesaistīt vairāk jaunatnes, nepaliks bez panākumiem. Ar šo pašu problēmu — jaunatnes piesaistīšanu, galā būs jātiek filadelfiešu tenisa sekcijas vadītājam A. Lankam.

Labas sekmes klubam nākotnes darbā!

PELDĒŠANAS REKORDU ‚ORĢIJAS' AUSTRĀLIJĀ

— VAI FORMA SASNIEGTA PAR ĀTRU — MAĢISKĀ 10 SEKUNŽU ROBEŽA 100 METROS SASNIEDZAMA — REKLĀMA APDRAUD AMATIERU STĀTUSU. — OLIMPISKĀ CIEMA IELAS „JĀPĀRKRUSTA"

Šķiet, ka, izņemot Austrumeiropas „valsts amatierus", vislabāk sagatavotie sportisti Melburnas olimpiādē būs austrāliešu spēlētāji, kas treniņnometnēs atrodas jau kopš maija. Tie visi ir jaunieši, kam dienišķās maizes pelnīšana rūpes nesagādā, tādēļ tie ar mierīgu sirdi var nodoties savam „hobijam", kas šī gada novembrī vai decembrī padarīs kādu no tiem par nācijas varoni. Austrālijas plašums ļauj izvēlēties klimatu katrā gada laikā, un tā pašlaik 40 peldētāju lielā grupa 4 treneru uzraudzībā uzturas tropiskajā Taunsvillē.

Vasarai tuvojoties, viņi savu nometni pārcels pamazām uz dienvidiem, vispirms uz Brisbeni, kur no 25.—30. oktobrim notiks olimpiskās pārbaudes sacīkstes un noskaidrosies galīgie Austrālijas pārstāvji.

Ideālajos Taunsvilles apstākļos pēdējās nedēļās realizējies bagāts rekordu birums, no kuriem jāatzīmē Donas Freizeres100 m 63.3 sek., Loreinas Krepas 200 m 2 m 19,3 sek. un 400 m 4 m 50,8 sek. (visi brīvā stilā) un vīriešiem Džona Henrika 100 m 55,5 sek., kas ir visi pasaules labākie sasniegumi. Bez tam izcilus laikus uzrādījuši Deivids Tīls 100 m uz muguras 65,4 sek., Marijs Rouzs 400 m br. stilā 4.32,5 un Marijs Geretijs 1500 m. brīvā stilā 18. 29. 7. Un ko spējis 14 g. v. latvietis Jānis Konrads? — 400 m. 4.43.6, kas Helsinkos būtu viņam nodrošinājis bronzas medaļu! Tā nu latvieši tur īkšķus, lai Jānim un vieglatlētam Vēsmonim Balodim izdotos apmierināt vienību sastādītājus un tie varētu pievienoties latviešu trim basketbolistiem — Pēterim Bumbēram, Jurim Dancim un Ingam Freidenfeldam, kam visiem jau aiz muguras pēdējais kavēklis startam Melburnā — Austrālijas pavalstniecības pieņemšana.

Taču pacēlušās balsis, vai treneri savā godkārē nav savus audzēkņus pārāk ātri noveduši labākajā formā un vai tie spēs līdzīgus laikus atkārtot pēc 10 nedēļām Melburnā.

Gandrīz katra olimpiāde dažā ziņā pārspēj iepriekšējo. Bieži vien tas ir dalībnieku skaits vai sasniegtie rezultāti.. Dažās disciplīnās dalībnieku skaits pieaudzis jau tik tālu, ka varētu sagaidīt drastiskus ierobežojumus. Tā, piem., jācer, ka vieglatlētikas finālu kvalifikācijas rezultāti būs nolikti daudz augstāk kā Helsinkos, kur dažviet daudz dalībnieku sasniedza finālu, pateicoties zemām normām.

Interesants jautājums rodas sakarā ar 100 m sprintu. Vai beidzot radīsies sportists, kam, mērķa lentu raujot, pulksteņi rādīs 10 sekundes bez „astītes"? Nēģeri Merčisons un Viljems Berlīnē skrējuši 10.1, beidzot pārspējot Ovena 1936. g. Berlīnē uzstādīto rekordu, bet tikai pirmais ir ASV vienībā. Ja skrejceļš un klimatiskie apstākļi būs labvēlīgi, jādomā, ka pasaules visu labāko sprinteru konkurencē beidzot tiks sasniegta arī maģiskā 10.0 sek. robeža.

Kamēr daudzi citi rekordi pārspēti desmitām reižu, Ovena 8,13 m varējums tāllēkšanā pag. gadā nosvinēja savu 20 gadu jubileju, bet uzbrukumu tam gatavo amerikāņi Reindžs, Benets un Bells. Līdzīgs stāvoklis ir kārtslēkšanā, kur Vormerdama 1940. g. sasniegtajam 4 m 77 cm bīstami tuvojies Bobs Ričards.

Dažas Austrālijas firmas savā centībā reklamēt olimpiādi aizgājušas tik tālu, ka novedušas briesmās dažu izcilāko Austrālijas sportistu amatieru statusu. Kā viena no pirmajām tika „apdraudēta" divu olimpiāžu veterāne — Rietumaustrālijas sprintere Šerlija Striklende, kuras attēls parādījās uz Pertā ražotām sērkociņu kastītēm.

Taču laimīgi iejaucās amatieru vieglatlētikas savienība, lika Šerlijai deklarēt, ka viņas attēls lietots bez viņas ziņas, un tā „notīrīja" 1952. g. 80 barjērskrējiena uzvarētājas vārdu. Tagad kastītes grezno tikai zīmēti „anonimi" sportisti. Nākošo soli spēra kāda Sidnejas ziepju fabrika, pievienojot savu ražojumu paciņām celuloida medaljonus ar vietējo zvaigžņu attēliem, bet arī šo akciju apstādināja.

Dažādu zemju pārstāvji jau Melburnā iepazīstas ar veiktajiem priekšdarbiem un savukārt pastāsta par savu sportistu nodomiem. Tā kļuvis zināms, ka apvienotā Rietum- un Austrumvācijas vienība 120 galviņu sastāvā solos aiz kopīga karoga, bet līdz šim nav notikusi vienošanās par himnu. Politika, vai labāk sakot, vecas pasaules kaŗa atmiņas varētu arī citādā veidā traucēt olimpiādes harmonisku norisi. Tā piem., steigā mainīti paredzētie vārdi Heidelbergas olimpiskā ciema ielām, no kurām dažas bija nosauktas to vietu vārdā, kur Otrā pasaules kaŗa laikā austrālieši guva labu kaujinieku slavu, piem., El'Alameina. Tagad priekšroku došot austrāliešu sportistu vārdiem, kas iepriekšējās olimpiādēs izcīnījuši medaļas. Austrāliešu prese baidās arī, ka jāpāņu starts un īpaši — panākumi — varētu izsaukt naidīgas demonstrācijas. Interesanti šai ziņā zīlēt baltiešu reakciju pret krieviem. Jādomā, ka tā galvenokārt izpaudīsies pasīvi — uzmudinot krievu pretiniekus.—

G. E. Bērzzariņš

DAŽAS PAZISTAMAS SEJAS

No mūsu basketbola slavas dienām — Latvijas valsts izlase pirms kādām sacensībām ar Franciju, Parīzē. Priekšā no kreisās: V. Melderis (kritis), A. Vanags (Francijā), K. Arens (ASV), K. Sātiņš (Austrālijā); 2. rindā: J. Silarājs (Rīgā), E. Andersons (Sibirijā), V. Šmits (Zviedrijā), A. Krauklis (Rīgā), M. Kazāks (Kanadā), J. Graudiņš (Rīgā) un Latvijas basketbola savienības priekšsēdis J. Lapiņš.

BRAVO, JURI!

Juris Laipenieks D-Amerikas jaunatnes rekordists šķēpa mešanā

S a n t j a g o (V) — Startējot kopā ar mūsu šķēpa mešanas veterānu Jāni Stendzenieku Santjago klubu sacīkstēs, 16 g. vecais Juris Laipenieks vīriešu smaguma šķēpu lidināja 54,50 m. Kaut gan Juris vēl nopietni nespēja apdraudēt mūsu „mazo Jāni", kura šķēps lidoja 57,27 m, viņa rezultāts ir jauns Dienvidamerikas jaunatnes rekords.

Visu Čiles laikrakstu sporta nodaļas greznoja lieli Jura uzņēmumi un cildinātāji raksti, pieminot arī, ka Juris nesen lielās skolu sacensībās tāllēkšanā spējis 6,45, kas ir Čiles jaunatnes rekords, kā arī latviešu labākais šī gada sasniegums brīvajā pasaulē. Šajās pašās sacensībās šķēpa mešanā, kurā Juris uzvarēja ar 53,37 m rezultātu, otru vietu ar 38,78 m ieguva Jura jaunākais brālis Māris Laipenieks. Juris arī Čiles jaunatnes rekordists lodes grūšanā — 17,02 m (4 kg lode).

Krietni ir arī pārējo Edgara Laipenieka trenēto Čiles atlētu sasniegumi, un pats treneris ar izlases vieglatlētu grupu jau atrodas ceļā uz olimpiskajām spēlēm Melburnā.

Visi Čiles laikraksti vienmēr izceļ Laipenieku tautību — latvieši!

JAU X MEISTARSACĪKSTES!

Zviedrijas latviešu vieglatlēti atzīmē skaistu jubileju

H a l l s t a h a m a r a (P) — Desmit gadus pēc kārtas Zviedrijas latviešu vieglatlēti pulcējušies savās meistarsacīkstēs, kas vienojušas sportistus veselīgās cīņās par savu klubu un vienību, aicinot sniegt labāko, jo tikai konkurence modina spēkus, kas vajadzīgi labu rezultātu sasniegšanai. Normālos apstākļos šādu 10 gadu jubileju, šķiet, nemaz nepieminētu, bet svešumā aizvadītās 10 meistarības, kurās brīžiem dalībnieku bijis vairāk nekā skatītāju, ir panākums un uzticības apliecinājums latviskam sportam.

Meistarsacīkšu vieta šogad bija Halstahamara, kur šogad 10 gadu jubileju atzīmēja arī vietējā latv. sporta b-ba „Liesma".

Ja agrākajos gados sporta laukumā pārsvarā bija atlēti, kas savas gaitas sākuši dzimtenē, tad tagad aina ir pavisam cita — dominē jaunā audze, kas ar sportu iepazinusies tikai pēdējos gados svešumā. Ka mūsu vecākās sporta paaudzes interese un sporta mīlestība nes augļus, pierādīja kuplais dalībnieku skaits jaunatnes grupās. Lielākie skrēja ātrāk, leca tālāk, bet paši mazākie neskuma — viņi bija piedalījušies latviešu meistarsacīkstēs.

Individuāli veiksmīgākie pirmo vietu ieguvēji bija Juris Šmitmanis, Evalds Muzikants un pazīstamā peldētāja Valda Freivalde. Kas sieviešu klasē ir Justīne Zemgale, tas vīriešu — Noldis Millers: abi neapdraudēti uzvarēja savās disciplīnās — lodē un diskā un ieguva speciālas ceļojošas balvas. Zemgales varējums m/s šajās bija vājāks kā iepriekšējās, zem sava parastā snieguma atradās arī Daina Dinviete. Par sasniegto rezultātu lodes grūšanā, kas ir vistuvāk brīvās Latvijas rekordam, Millers saņēma K. Variņa dāvāto Rīgas Pol. Darb. sp. Kluba ceļ. piemiņas kausu.

Šogad ceļot beidza Halstahamaras DV un Liesmas dāvātais lielais ceļojošais kauss, labākai vienībai. Pirms izšķirošās cīņas to četras reizes katra bija ieguvušas Liesma un Stokholmas JKS. Speciālie noteikumi kausa piešķiršanai visvairāk punktu deva Stokholmas JKS — 7529 p., Čepingas DV 5630 un Liesmai 4818 p.

Meistarsacīkšu labākie rezultāti bija:

Sievietēm — 60 m V. Freivalde 9,1, Rozenberga 9,2, D. Dinviete un E. Dinviete 9,3 sek.; 100 m V. Freivalde 14,6, Rozesberga 14,6, Olechnoviča 15,3 sek.; 4 x 100 m Upsalas JKS (V. Freivalde, B. Hoffmane, Māra un Maija Vadzemniekas 63,2 sek.; augstlēkšanā D. Dinviete 1,35, Justine Zemgale 1,30, V. Freivalde 1,30, A. Zandberga 1,30 m; tāllēkšanā V. Freivalde 4,18, D. Dinviete 4,05, Zandberga 40,4 m; lodē Zemgale 9,84, Zandberga 8,29, D. Dinviete 8,04 m; diskā Zemgale 22,91, Zandberga 18,34; V. Freivalde 13,66 m.

Vīriešiem — 100 m Laucis 12,5, Stradālovs 12,5, Eiche 13,1; 400 m Freivalds 56,9, Priedītis 58,9, Eiche 1.00,4; 1500 m Freivalds 4.53,4, Ozoliņš 5.23,0; 4 x 100 m Stokholmas JKS (Patmalnieks, Timuška, Laucis, Muzikants) 40,9. Liesma (Krastiņš, Jān. Šmitmanis, Zirnis, Jur. Šmitmanis) 50,8; tāllēkšanā Zirnis 5,73, Timuška 5,54, Tilmanis 5,45; kārtslēkšanā Zirnis 2,90 m, Jānis Šmitmanis 2,80 m (j. v. latv. jaun. rek.); augstlēkšanā Muzikants 1,65, Banga 1,60, Zalamanis 1,55 m; lodē Noldis Millers 13,77, Cābelis 11,66, Timuška 10,72; šķēpā Tilmanis 39,47, Zālamanis 35,58, Kalniņš 33,35; diskā Millers 38,67, Cābelis 29,46, Timuška 27,72 m.

Jaunatnes grupās atzīmējami: J. Šmitmanis tāllēkš. — 5,83, augstlēkšanā Banga un Muzikants — abi 1,69 m.

V. BALODE — 1,70 m!

Uzbekijā dzīvojošā latviešu sportiste Valentīna Balode Rumānijas starptautiskajās vieglatlētikas meistarsacīkstēs augstlēkšanā pārvarējusi 1,70 augstumu, pārspējot šīs disciplīnas pasaules rekordisti rumānieti Jolandi Balašu (1,76).

A. BANGA — 1,70 M

V e s t e r o s a (V) — Vesterosas JKS jaunais sportists A. Banga skolu sacīkstēs augstlēkšanā pārvarējis 1,70 m augstumu, kas ir jauns Zviedrijas latviešu rekords.

IEVĒRIBAI

Nākamais Sporta Apskata numurs iznāks trešdien, 31. oktobrī. Izdevumam paredzētie materiāli redakcijai jāsaņem līdz 26. oktobrim.

ASTOŅI LATVIEŠI BOLOŅĀ

4 LATVIEŠI ZVIEDRIJAS VALSTSVIENĪBAS UN 4 KRIEVU RINDĀS. — EIROPAS BASKETBOLA IZREDZES MELBURNĀ. — JĀNIS KRŪMIŅŠ — KRIEVU „SLEPENAIS IEROCIS".

NO MŪSU SPECIĀLKORESPONDENTA MAIRANO KAUSA IZCĪŅĀ

Šī gada Mairano kausa spēles Boloņā, Itālijā, kas notiek pa diviem gadiem reizi, bija vēsturisks notikums arī latviešu sporta dzīvē, jo līdz šim mūsu basketbolistiem brīvajā pasaulē nebija izdevības pārstāvēt kādu valstī tik nozīmīgā turnīrā, kādēļ trūka arī objektīva salīdzinājuma par mūsu spējām. Turnīrā piedalījās 6 valstis, no kurām piecas ir pašreiz spēcīgākās Eiropā — Pad. Savienība, Čechoslovakija, Ungārija, Italija un Polija, bet sestā dalībniece — Zviedrija ierindojās apm. 20. vietā.

Politisku nemieru dēļ Vidusjūras telpā, vairākas valstis piedalīšanos atsauca, un tā aicinājumu piedalīties saņēma arī Zviedrija. Pēc lielām grūtībām Zviedrijas izlase varēja braukt savā labākajā sastāvā, kurā bija arī 2 igauņu un 3 latviešu spēlētāji — Gunārs Kraulis (Gēteborgas Baltic), Jānis Teriņš un Juris Reneslācis (Stokholmas Rīga), bet kā tiesnesis Zviedriju reprezentēja Ali Strunke (Stok. Rīga).

Ar sasniegtajiem rezultātiem Zviedrijas vienība var būt apmierināta, jo sezona Zviedrijā sākas tikai oktobrī, un spēlētāji turnīrā piedalījās bez jebkāda sagatavošanās darba, kamēr pārējām valstīm Mairano kausa spēles bija pēdējā pārbaude olimpiskajām sacensībām Melburnā.

Tieši Zviedrijas spēļu rezultāti var mūs interesēt, jo tās izlases sastāvs ir spēkos līdzīgs ar latviešu vienībām Zviedrijā. Ar katru spēli rezultāti uzlabojās, un jāuzsver mazā punktu atstarpe pret Eiropas meistarvienību Ungāriju. Zviedrijas spēļu rezultāti bija šādi: pret Pad. Sav. 30:114, Čechoslovakiju 56:94, Ungāriju 32:66, Italiju 30:86, Poliju 44:74.

Zviedru galvenie balsti bija Jānis Teriņš (1,95 m) un Gunārs Kraulis (1,96), kuri, pārmaiņus spēlējot centrā, uz saviem pleciem iznesa visu cīņu smagumu pret garajiem un fiziski spēcīgiem pretiniekiem. Teriņš, kam studiju dēļ jau priekšlaikus bija jāatgriežas Stokholmā, pēc 3 cīņām bija ierindojies 7. vietā labāko grozu guvēju vidū.

Pēc šīm cīņām latviešu basketbolisti Zviedriju reprezentējuši jau 16 valstu sacīkstēs — Kraulis 7, Reneslācis 5 un Teriņš 4.

Turnīrā pārliecinoši uzvarēja Pad. Sav., kuras sastāvā bija pieteikti 5 latvieši, kas izcīnīja Latvijai uzvaru Spartakiadē Maskavā. Tie bija — Maigonis Valdmanis, Jānis Krūmiņš, Valdis Muižnieks, Olģerts Hechts un Aivars Leončiks. Boloņā tomēr nebija Leončika, un spēlēs nepiedalījās arī Hechts. Pad. Savienības sastāvā vēl bija lietuvieši — Lauritenas, Stonkus un Pekevičus, krievi — Ozerovs, Semjonovs, Bočkarevs, Torbans un Kiladze, no kuriem pirmie pieci veidoja pamatsastāvu. Pad. Savienības rezultāti: — Zviedrija 114:30, — Polija 74:66, — Italija 72:55, — Čechoslovakija 53:48, — Ungarija 55:43.

Žēl, ka pirmajā spēlē pret Zviedriju Pad. Savienības vienībā nespēlēja visi pieteiktie latvieši, tad valstsacīkstē starp Zviedriju un Pad. Savienību laukumā būtu bijuši 8 latviešu spēlētāji!!! Vai var iedomāties labāku propagandu latviešu basketbolam?! Šī vienreizējā sagadīšanās nebija pagājusi secen italiešu žurnālistiem, kas plaši izrakstījās laikrakstos. Šoreiz laukumā bija „tikai" 5 — 3 Zviedrijas un Valdmanis ar Muižnieku Pad. Savienības izlasē.

„LIELAIS JĀNIS" GANDRĪZ IEMET GROZĀ ARĪ PRETINIEKUS

Turnīra uzmanības centrā bija 2,18 m garais latvietis Jānis Krūmiņš, ko skatītāji vienmēr sveica skaļām ovācijām. Tas bija varens skats, kad „Lielais Jānis" iemeta bumbu grozā, kamēr divi pretinieku spēlētāji karājās viņam elkoņos! Jāatzīst, ka Krūmiņš mūs pārsteidza pozitīvi, jo, pretēji visam laikam, tas bija samērā kustīgs, lai gan viņu grūti salīdzināt ar vijīgajiem 2-metriniekiem. Ļoti labi Krūmiņš met un, viņam atrodoties zem groza, pretiniekos manāma panika, jo viņu jāsedz vismaz 2 vai 3 spēlētājiem, un tad pārējie tiek brīvi pie metiena . . . To, ka Krūmiņš dabū mest daudz sodu, ir lieki pieminēt. Toties jāuzsver, ka viņš sodus met ap 90 proc.! Grūti tomēr iedomāties, ka Krūmiņš būtu tas slepenais ierocis, ar ko Pad. Savienība varētu uzvarēt Olimpiādē, lai gan katrā spēlē viņš gūst visvairāk punktu.

No latviešiem labākais spēlētājs bija Valdmanis, kas laukumā vienmēr bija tad, kad neveicās, vai tika nomainīts lietuviešu stratēģis Petkevičius. Viņi abi arī bija Pad. Savienības kapteiņi. Valdmanis ir samērā maza auguma — 1,79, bet ļoti ātrs, vijīgs, atsperīgs un asām reakcijas spējām. Viņš vienmēr sedza pretinieka labāko driblētāju, parasti vadīja saspēli un vienmēr saņēma bumbu, kad to citur nebija kur likt. Viņš ļoti bīstams ar savu driblu un caurgājieniem, jo parasti gūst grozu. Trešais latvietis — Muižnieks, lai gan 1,83 garš, ir fiziski vājākais: tievs, bet ļoti ātrs un labi met pustālos, kā arī ar labām māņu kustībām. Liekas, ka Muižnieks ir Krūmiņa labā roka, jo kad negāja ar piespēlēm, tad laukumā nāca Muižnieks, kas tad „baroja" lielo Jāni. Spēlējot neredzēja Hechtu, bet fiziski viņš visspēcīgākais, 1,89 garš. Iesildoties viņš precīzi izpildīja pustālos metienus, bumbu turot abās rokās virs galvas, kā arī rādīja labu technisko gatavību.

Vispār gribētos teikt, ka latviešu spēlētāji likās ļoti simpatiski, kā ar savu spēles veidu, tā arī izturēšanos laukumā, ko labi novērtēja arī skatītāji.

UZBRUCĒJI APDRAUD DZĪVĪBU . . .

Pad. Savienība nespēlēja skaistu basketbolu, bet ļoti efektīgu. Tajā dominēja spēks, izturība, ātrums, it sevišķi, kad laukumā bija maskavieši un lietuvieši, un par visu vairāk — cīņas gars.

Jāatzīst, ka Zviedrijas spēlē pret Pad. Savienību, spēlējot kā aizsargam, man reizēm likās, ka apdraudēta ir dzīvība, jo savus caurgājienus veidojot, pretēji citām valstsvienībām, Pad. Savienības spēlētāji nerēķinājās, vai kāds ir priekšā vai ne — — — tikai ātrāk, virsū, pāri, gaisā, bumbu grozā . . .

Ar savu 100 proc. fizisko gatavību Pad. Savienība arī vārda tiešā nozīmē „samala" savus pretiniekus. It sevišķi tas izpaudās spēlē pret Čechoslovakiju, kad vienu brīdi otra puslaika vidus daļā čechi veda ar 8 punktiem, bet nespēja pretoties Pad. Savienības cilvēks - cilvēku spēlei. Šajā spēlē bija interesanti vērot, kā var uzvarēt ar tīru matemātikas palīdzību: — kad bumba bija Pad. Sav. — grozs, kad čechiem — sods. Attiecība 2:1. Tā tas atkārtojās tik ilgi, līdz Pad. Savienība bija 1 punktu priekšā, un čechi vairs nebija pretinieki!

LATVIEŠU BASKETBOLISTI 5. VIETĀ PASAULĒ

Pad. Savienības spēles veidu gribētos salīdzināt ar Latvijas valstsvienības rādīto pirms 2. Pasaules kara. Tā bija tā pati spēku pilnā spēle, un domāju, ka Latvija šajā turnīrā būtu varējusi cīnīties par uzvaru, jo nevaru iedomāties labāku vienības aizsardzību, kas pie pašreizējiem noteikumiem spēļu aizkavē „Ākus". Voldemārs Šmits viens pats uzvarētu Mairano kausa spēles! Jaunie latviešu basketbola eksperti var manis pēc teikt, ko viņi grib! Tāpat grūti stādīties priekšā, ka Valdmanis, Muižnieks un Co spētu uzvarēt pēdējo gadu Latvijas izlasi. Vēl mazāk kāda trimdas latviešu sastādītā, kurai vispār arī Mairano kausa turnīrā nebūtu izredzes, lai gan daudzas balsis pacēlušās par tās visvarenību. Tas ir jautājums, ko grūti salīdzināt un kam rast pareizu atbildi, bet varam katrā ziņā būt lepni, ka Latvijā ir basketbolisti, kas var uzņemties cīņu ar jebkuru nāciju pasaulē, un par kuru spējām FIBAs ģenerālsekretārs Džones izteicies, ka Latviju uzskatot kā 5. labāko basketbola nāciju pasaulē.

Mairano kausa spēļu pārējie rezultāti bija sekojoši: Italija — Polija 70:54, Čechoslovakija — Ungārija 76:56, Ungārija — Italija 65:56, Čechoslovakija — Polija 84:74, Ungārija — Polija 71:59, Čechoslovakija — Italija 76:57.

POĻI ILGI KOMBINĒ

Ļoti simpatiska bija Polijas vienība, kurai raksturīgākā īpašība bija ilgā bumbas spēlēšana pirms metiena. Reizēm piespēļu skaits sasniedza 40—60! Labākais spēlētājs bija centrs Pavlaks, kas arī ieguva visvairāk punktu turnīrā.

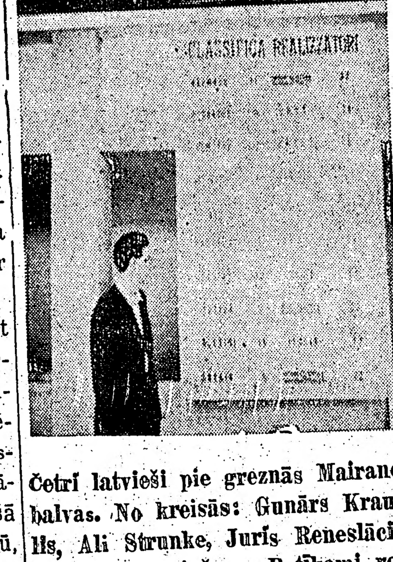

Četri latvieši pie greznās Mairano balvas. No kreisās: Gunārs Kraulis, Ali Strunke, Juris Reneslācis un Jānis Teriņš. — Patīkami redzēt savu vārdu lielu sacensību 10 labāko punktu guvēju tabulā. Šī izdevība ir Jānim Teriņam Mairano kausu spēlēs.

Kā parasti, skaisti spēlēja italieši, bet, ak, cik neefektīvi! Italija bija bīstama, ja nonāca vadībā, un pretiniekam vajadzēja spēlēt cilvēks - cilvēku, jo tad ar savu individuālo gatavību viņi apspēlēja pretinieku. Tā zaudēja Polija, kamēr pārējās vienības, paliekot zonas aizsardzībā, vienmēr salauza italiešu individuālismu. Daudz vienībai devis amerikāņu treneris Mak Gregors, bet izšķirošos mirkļos vienībai it kā pietrūka veiksmes. Turnīra individuāli labākie spēlētāji bija italieši Lucevs un Riminucci.

ČECHI SPĒLĒ „PĒC NOTĪM"

Ungāru un čechu basketbolā dominē precīzitāte metienos un vienības miers visos spēles momentos. Aiz katra uzbrukuma ir zināma doma, iemācīta kombinācija, kā pēc grāmatas, kādēļ spēle laukumā liekas vienkārša līdz brīdim, kad pretinieku aizsardzība atveras kā priekškars, un grozs ir zaudēts.

Eiropas pašreiz labāko basketbolu spēlē Čechoslovakija, kuras labākie spēlētāji ir ārkārtīgi bīstamais centrs Šeriks, gan pavājš laukuma vidū, un pustālo metienu speciālists Baumruks, kas palika otrais punktu guvēju vidū.

Ungāri dominēja ar savu garumu, jo bija vairāki 2-metrinieki, īsākais spēlētājs 1,81. Viņu lielā Zvaigzne ir aizsargs Gremingers, kurš gan nebija savā labākā sniegumā, kādēļ arī panākumi varbūt nebija gaidītie. Ungāru un čechu vienībās visi spēlētāji ir tik ļoti spējās līdzīgi, ka grūti kādu sevišķi izcelt, un tas ir šo vienību galvenais spēks.

AMERIKĀŅI LABĀKIE

Neesmu redzējis basketbola sacensības ASV, bet tikai amerikāņu vienības spēlējot Eiropā, kas ir par maz, lai salīdzinātu šo kontinentu spēku samērus. Toties esmu tiesājis vairākas valstssacīkstes un pašam bijušas iespējas tajās piedalīties, pie tam pret spēcīgākām Eiropas izlasēm, un jāsaka, ka Eiropas valstīm maz izredzes uzvarēt ASV Olimpiskās spēlēs Melburnā. Tāpat spēlēs pret Braziliju, Argentīnu, lai gan pēc Pad. Savienības turnejas D-Amerikā tās spēlētāji izteikušies, ka basketbola caurmēra līmenis tur zemāks kā Eiropā.

Juris Reneslācis

TREŠAIS LABĀKAIS

JĀNIS PLISIS MET DISKU — 44,92 M

Milvoki (M) —Ausekļa pirmajās internajās sacensībās vieglatlstikā labāko sasniegumu uzrādīja Jānis Plīsis, metot disku 44,92 m tālu. Tas ir otrs mūsu labākais rezultāts šajā sezonā un trešais labākais svešumā vispār, jo par Plīsi disku tālāk metuši tikai O. Feldmanis (46,53 m — 1955. g.) un J. Ratass (45,02 — 1949. g.).

Vairums sacensību dalībnieku bija jaunie sportisti, un krietni talanti ir brāļi Rozenbergi.

PEDEJIE VIEGLATLETU STARTI TORONTO

Toronto (E) — Atkal viena vasara aizgājusi, un Kanadas latviešu vieglatlēti var atskatīties uz rosīgu darbības posmu. Pēdējās pārbaudes sacīkstēs, ko traucēja aukstais vējš un izlijušais laukums, startēja arī filadelfietis **Imants Mežaraups**, izcīnot uzvaras veseŗa (46,05 m) un diska (40,06) mešanās. Jāapbrīno Mežaraupa uzņēmība un sporta mīlestība, jo viņš tālo ceļu no Filadelfijas uz sacensībām Toronto šogad mērojis 3 reizes, bet kopš 1953. gada Toronto rīkotās sacensībās piedalījies pavisam 14 reižu.

Tāpat atzīmējams **Egons Gremze**, kas mēroja ne mazāku ceļa gabalu, lai 1000 m distanci skrietu 2:57,4 min. laikā un tūlīt atgrieztos savā dzīves vietā Ontario ziemeļos — Kirklendleikā.

Sieviešu sacensībās labākie rezultāti reālizējās lodes grūšanā — Viškere 9,57, Ādmine 9,42, Vilsone 7,65 m.

FUTBOLS ŅUJORKĀ

Šogad DV futbola vienība spēlē Vācu un amerikāņu līgā, kas ir daudz spēcīgāka nekā līdzšinējā Austrumu apgabala līga. DV vienība iedalīta dienvidu apakšlīgā, kurā sacenšās 14 vienības. Jāpiezīmē, ka kārtējās līgas spēlēs nepiedalās mūsu izcilie futbolisti (piem. K. Ārens u. c.), ja tie spēlē virslīgas komandās, tie nevar spēlēt divās vienībās. Ņujorkas latviešu izlase spēlē tikai draudzības spēlēs, latviešu meistarības izcīņā ar DV vārdu. Uzsākot sezonu, DV komandai sevišķi neveicās. Pirmajā spēlē ar rezultātu 2:2 viņi nospēlēja neizšķirtu spēli ar Greenpoint. Nākošās divas spēles DV zaudēja; pret German - Americans 2:4 un pret Pfaelzek 1:3.

SRORTA PASAULĒ

Vieglatlētikas chronika

Čechs Jiri Skobla ievērojami uzlabojis savu Eiropas rekordu lodes grūšanā, spējot 17,76 m. Jauns pasaules rekords reālizējies arī tāllēkšanā, ko iespējis holandietis Vissers — 7,98, bet polis Grabavskis lēcis 7,67 m. Jaunu pasaules rekordu tāllēkšanā sievietēm sasniegusi poliete Dunska, un pašreiz labāko tāllēcēju pirmais desmits ir šāds:

6,35 — Dunska (Pol.) 1956.
6,31 — Popova (PSRS) 1955.
6,28 — Viljemsa (J. Zel.) 1954.
6,25 — Blankere-Koena (Hol.) 1943.
6,25 — Dvališvili (PSRS) 1954.
6,24 — Čudina (PSRS) 1953.
6,23 — Gymarty (Ung.) 1953.
6,21 — Brunemane (Vāc.) 1949.
6,19 — Fiša (Vāc.) 1956.
6,15 — Veidnere (Vāc.) 1956.

Budapeštā ungāru pasaules rekordists Rošvelgi nesekmīgi mēģināja pārspēt austrālieša Lendija pasaules rekordu 1 jūdzes skrējienā (3:58,0). Nodoms neizdevās, taču Rošvegi distanci beidza labā 3:59,0 min. laikā.

Karls Vegmans ir pirmais vācietis, kas lodes grūšanā pārspējis 17 m līniju. Viņa rezultāts ir 17,05 m.

Rumāniete Jolanda Balaša uzlabojusi savu pasaules rekordu augstlēkšanā uz 1,76 m.

Pasaules rekordu 3000 m kavēkļu skrējienā veicis ungārs Rošnojs. Jaunā rekordatzīme ir 8:35,6 min.

Jaunus rekordus spējuši arī krievs Kucs — 10.000 m 28:30,4 min. un austrāliete Katberta 200 m sievietēm — 23,2 sek.

Polijas - Francijas valstu sacīkstē ar 116:90 uzvarēja Francija.

22 g. vecais polis Kapito meta šķēpu 81,12 m, bet pasaules rekordists Sidlo palika 3. vietā ar 75,20 m.

Norvēģu šķēpa mešanas brīnums Egils Danielsons šogad sacīkstēs šķēpu pāri 80 m līnijai raidījis 11 reižu! Viņš ir nopietns zelta medaļas kandidāts šajā disciplīnā Melburnas spēlēs.

Amerikāņu izcilais sprinteris Deivs Saims atkal startē! Pēc vairāku mēnešu treniņu pārtraukuma, kājas savainojums tagad izārstēts, taču agrākā gatavība vēl nav atgūta. Londonā Saims 100 m skrēja 10,7 sek. Uzvarēja vācietis Germars — 10,5 sek. Pēdējā labākais sasniegums 100 m šogad ir 10,3, bet 200 m 20,9 sek.

FUTBOLA LAUKUMOS

VAI UNGĀRI PĀRSTEIGUŠIES?

Vājie panākumi starptautiskās sacensībās bija viens no iemesliem, kāpēc ungāri atsauca savā futbola vienpadsmita piedalīšanos olimpiskajās spēlēs Melburnā. Nelaime tomēr atnākusi „brēkdama", jo kopš vienības atsaukuma bijušas tikai uzvaras: ar 3:1 pārspēta Dienvidslavija, 1:0 Pad. Savienība, 2:0 Francija, un ungāri atkal ir atkarojuši savu cienījamo vārdu Eiropas futbola ranga tabulā. Pēdējā cīņā Parīzē notika pavisam reti futbola sacīkstēs dzirdēts gadījums, kas arī slavenos ungārus paglāba no neizšķirta rezultāta: francūžu raidījums ungāru vārtu tīklā ielidoja līdz ar beigu svilpi. Ieguvumu tiesnesis neatzina.

*

Ar negaidītu 3:1 norvēģu uzvaru beidzās Norvēģijas - Zviedrijas valstu sacīkste, bet Holande īstī sīvā cīņā pieveica Šveici ar 3:2. Dānija ar 4:0 uzvarēja Somiju. Pārsteidzoša bija arī čechu 2:1 uzvara pret dienvidslaviem.

*

Sakarā ar Suecas kanāla krizi atlaists arī Ēģiptes futbola valstsvienības treneris — anglis Kortjers. Kvalifikācijas spēlēs olimpiskajam futbola turnīram Ēģipte gan divas reizes pieveica Abesiniju (4:1 un 5:2), taču uz Melburnu nebrauks.

*

Pasaules meistarsacīkšu priekšspēlē Austrija ar augstu 7:0 rezultātu pieveica Luksemburgu.

PIECI LABĀKIE ŠOGAD

Mūsu veiksmīgākie atlēti svešumā skaitļu rindās

VĪRIEŠIEM

100 m skrējiens
11,2 — I. Kauls (ASV)
11,2 — M. Pētersons (ASV)
11,2 — A. Agrums (ASV)
11,5 — V. Priedītis (Kan.)
11,7 — K. Pavasars (Kan.)

200 m skrējiens
22,5 — I. Kauls (ASV)
22,9 — M. Pētersons (ASV)
22,9 — A. Agrums (ASV)
23,6 — J. Vāgners (ASV)
23,7 — I. Ritiņš (ASV)

400 m skrējiens
50,0 — M. Pētersons (ASV)
51,0 — A. Agrums (ASV)
52,4 — I. Kauls (ASV)
52,4 — I. Ritiņš (ASV)
52,4 — J. Vāgners (ASV)

800 m skrējiens
1:57,5 — A. Pētersons (ASV)
1:58,3 — M. Pētersons (ASV)
1:59,2 — J. Vāgners (ASV)
2:07,0 — K. Virkavs (Kan.)
2:10,0 — A. Agrums (ASV)

1000 m skrējiens
2:36,8 — A. Pētersons (ASV)
2:42,6 — M. Pētersons (ASV)
2:51,2 — K. Virkavs (Kan.)
3:05,8 — E. Gremze (Kan.)

1500 m skrējiens
4:05,2 — A. Pētersons (ASV)
4:22,8 — K. Upenieks (ASV)
4:30,4 — K. Virkavs (Kan.)
4:31,2 — V. Teteris (Kan.)
4:36,6 — E. Salnājs (Angl.)
Salnājs šo rezultātu sasniedzis 1 jūdzes skrējienā.

3000 m skrējiens
9:20,6 — K. Upenieks (ASV)
10:22,6 — E. Gremze (Kan.)
11:03,4 — K. Virkavs (Kan.)
12:08,2 — I. Ritiņš (ASV)

5000 m skrējiens
15:47,6 — K. Upenieks (ASV)
17:56,8 — E. Gremze (Kan.)

10.000 m skrējiens
33:07,2 — K. Upenieks (ASV)

110 m barjēras
17,3 — A. Kačerovskis (ASV)
19,6 — I. Ritiņš (ASV)
19,7 — M. Vīgants (ASV)

200 m barjēras
31,0 — J. Kovaļuns (Austr.)

Pirmo reizi mūsu sporta vēsturē brīvajā pasaulē Jānim Stendzeniekam labāko sarakstā jāsamierinās ar otru vietu.

400 m barjēras
54,8 — M. Pētersons (ASV)

4 x 100 m stafete
46,2 — Mineapole (ASV)
47,6 — Toronto LSK (Kan.)
49,9 — Stokholmas JKS (Zviedr.)
50,8 — Halstas Liesma (Zviedr.)

3 x 1000 m stafete
8:00,6 — Sietla (ASV)

Augstlēkšana
1,85 — A. Polis (ASV)
1,80 — H. Mastiņš (Vāc.)
1,75 — A. Uiska (Kan.)
1,70 — I. Jekkals (ASV)
1,70 — A. Bergvalds (Kan.)
1,70 — J. Tērauds (Kan.)

Tāllēkšana
6,45 — J. Laipenieks (Čile)
6,36 — H. Mastiņš (Vāc.)
6,28 — V. Priedītis (Kan.)
6,21 — I. Kauls (ASV)
6,13 — V. Lagzdiņš (Angl.)

Kārtslēkšana
3,35 — A. Polis (ASV)
3,28 — V. Legzdiņš (Angl.)
3,05 — Z. Nikazis (Angl.)
3,00 — H. Mastiņš (Vāc.)
2,90 — J. Tērauds (Kan.)
2,90 — J. Strazdiņš (ASV)
2,90 — M. Vīgants (ASV)
2,90 — N. Zirnis (Zviedr.)

Trīssoļlēkšana
12,22 — V. Teteris (Kan.)
12,18 — V. Priedītis (Kan.)
11,49 — K. Ezeriņš (ASV)
11,47 — I. Lācis (ASV)
11,46 — V. Sorens (ASV)

Lodes grūšana
14,31 — V. Balodis (Austr.)
14,23 — J. Šteinbergs (ASV)
14,11 — J. Plīsis (ASV)
13,97 — F. Laudobelis (Angl)
13,94 — N. Millers (Zviedr.)

Diska mešana
45,26 — O. Feldmanis (Angl.)
44,92 — J. Plīsis (ASV)
43,30 — F. Laudobelis (Angl.)
43,17 — I. Mežaraups (ASV)
42,36 — V. Balodis (Austr.)

Šķēpa mešana
61,27 — V. Jasis (Vāc.)
61,22 — J. Stendzenieks (Čile)
60,47 — J. Šteinbergs (ASV)
58,71 — J. Stendzenieks (Čile)
57,14 — A. Hakelis (Austrāl.)

Veseŗa mešana
49,12 — Z. Nikazis (Angl.)
48,46 — I. Mežaraups (ASV)
44,20 — G. Vainovskis (Angl.)
41,53 — E. Poltraks (Kan.)
40,82 — J. Plīsis (ASV)

(Nākošā numurā sieviešu rezultāti).

JAUNI LABVĒĻI

Latviešu Sporta Padomes Trimdā Prezidija ievadītai līdzekļu vākšanas akcijai mūsu sporta cilvēkiem Sibirijas vergu nometnēs un palīdzības darbam svešumā aizvien rodas jauni atsaucīgi ziedotāji. Pēdējās dienās Prezidijs ievadījis sarunas par dažu summu pārskaitīšanu uz Zviedriju, kā arī Care saiņu iegādei Vācijā esošajiem slimiem sportistiem.

*

LSPT Prezidijs ar pateicību kvitē sekojošus ziedojumus:

T. Ķeniņš 2, A. Apine 1, A. Spricenieks 2, A. Lazdiņš 5, J. Ivans 5, J. Treijs 5, E. Ķivītis 1, A. Kalniņš 2, K. Lagzdiņš 1, V. Kļaviņš 5, A. Mukts 2, R. Skrastiņš 1, St. Iesalnieks 5, L. Maskovičs 1, Fr. Latišs 5, T. Zirnis 5, A. Dzintars 1, H. Baude 1, R. Bērziņš 1, V. Kalniņš 5, K. Ievenieks 1, K. Felkers 1, J. Blumfelds 1, A. Podnieks 2, J. Strēlnieks 4, A. Gailīts 10, J. Popelis 2, V. Simanovskis 5, J. Skrastiņš 5, M. Munters 2, E. Stiprais 1, L. Ezers 1, A. Vītols 1, V. Kalniņš 3, J. Birnis 3, H. Zichmanis 5, Z. Ildens 2, O. Skomba 5, A. Zeibots 1, J. Baltmanis 2, P. Agulis 5, N. Strautnieks 5, A. Zēvalds 2, K. Kārkliņš 3, A. Jansons 5, A. Lūsis 3, A. Maizītis 2, J. Strazdiņš 1, A. Krūklis 2, A. Jaunzariņš 2, E. Vaivars 2, J. Ilziņš 5, A. Maurīts 3, O. Mitenberga 3, E. Osītis 1, K. Upītis 2, V. Martinaitis 5, S. Leimanis 5, P. Kurcigs 1, O. Kurcigs 1, A. Šmits 5, R. Putsiņš 1, V. Bērziņš 1, M. Kroņleja 1, O. Balčuns 10, V. Kalniņš 2, A. Gaikis 2, O. Zariņš 10 dol.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem 704,00 dol.

SPORTA DZĪVE DZIMTENĒ

● Pad. Savienības jaunatnes basketbola meistarsacīkstēs Maskavā latviešu zēni un meitenes ierindojās otrās vietās aiz igauņiem un krievietēm, taču mūsu meitenēm tika parādīta izcila uzmanība — pārstāvēt Pad. Savienību pirmajā valstu sacīkstē jaunatnei, kurā mūsu meiču pretinieces bija Čechoslovakijas basketbolistes. Ar 60:27 pārliecinoši uzvarēja latviešu meitenes — Jolanta Kalniņa, Astrīda Upīte, Helena Lubgane, Skaidrīte Ķimene, Skaidrīte Paegle, Dzintra Ķiepe, Pārsla Valdmane, Aija Zute, Sarma Junde un Inta Stille. Treneris Augusts Raubēns.

● Rokas bumbas meistarsacīkstēs Rīgas sieviešu vienība palikusi 6., bet vīriešu 3. vietā. PSRS izlasē spēlei pret Austrumvāciju iedalīts rīdzinieks Veldre.

● Rīgas Dinamo meistarsacīkstēs Ilmārs Lapiņš augstlēkšanā pārvarējis 1,95 m augstumu.

● Par labu jaunatnes komūnistisko audzināšanu ar krūšu nozīmi „Teicamnieks izglītības darbā" apbalvots kādreiz pazīstamais sprinteris Ivars Paunis — tagad Rīgas 36. vidusskolas direktors.

● Pirms došanās uz pasaules meistarsacīkstēm volejbolā Francijā PSRS izlase pārbaudes spēlē tikai pēc smagas cīņas ar 3:2 spēja pieveikt Rīgas izlasi — Veiskopu, Luci, Apakovski, Saulīti, Lībiņu, Plismani un Pavļenkovu.

Stupīno pilsētas futbola izlases vārtsargs ir bij. rīdzinieks Z. Strausmanis.

Latvietis, šķiet, ir arī Pad. Sav. volejbola izlases izcilais gremdētājs — kijevietis Edmunds Ungurs.

● No izsūtījuma Sibirijā Rīgā atgriezušies bij. Latvijas valstsvienības basketbolists Juris Silarājs un ledushokejists Kārlis Muške.

Pret galvas sāpēm, traucējumiem kungi

Es lietoju BROMO ātrai palīdzībai'
SAKA JURIS BĒRZIŅŠ
• Viegli sajaucams
• Patīkami garšo
• Ātri iedarbojas
PĒRCIET BROMO-SELTZER JAU ŠODIEN

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līcis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.